

Bamble
kommune

Økonomiplan for 2025 - 2028

Bamble kommune

Foto: Torbjørn Huru

Kommunedirektørens forord økonomiplan 2025 - 2028.....	3
Kommunedirektørens forslag til vedtak for økonomiplan 2025-2028 og budsjett 2025	4
Målområder	7
Saldering 2025-2028	14
Innsparingsprogram 2025-2027	15
Kommuneplanens samfunnsdel, planoppfølging og planoversikt	17
Økonomisk utvikling i planperioden.....	19
Hovedtallene i budsjettforslaget.....	26
Gebyrer og betalingssatser	34
Investeringer i økonomiplanen.....	36
Kommunens tjenesteområder	40
Samfunn	41
Oppvekst.....	58
Velferd.....	72
Støtte og utvikling	84
Folkevalgte	93
Finansiering og sentrale poster.....	94
Vedlegg	97
Innsparingsprogram 2025-2028	103

Kommunedirektørens forord økonomiplan 2025 - 2028

Kommunedirektøren presenterer forslag til økonomiplan for 2025-2028, som bygger videre på satsingene fra kommuneplanen og tidligere vedtak om nye tiltak, finansiert gjennom betydelige innsparinger og bruk av fondsmidler.

Bamble kommune står foran betydelige økonomiske utfordringer de kommende årene. Regnskapene for 2023 og 2024 viser en betydelig underfinansiering av eksisterende drift og store underskudd som tærer på kommunens egenkapital. Kommunens økonomiske handlingsrom og finansielle buffere er vesentlig svekket. Økonomiplanen for 2025-2028, basert på kommunedirektørens kunnskapsgrunnlag, legger til rette for omfattende innsparinger og omstillingstiltak for å sikre en bærekraftig økonomi og samtidig opprettholde forsvarlige tjenester. Kommunedirektøren foreslår et innsparingsprogram som fokuserer på 9 utvalgte tjenesteområder med betydelige merforbruk i forhold til andre kommuner. I tillegg foreslås en betydelig disponering av kommunens fondsmidler. Innsparingsprogrammet forutsetter samarbeid på tvers av tjenesteområder og engasjement fra innbyggere, ansatte og politikere.

Kommunedirektøren har integrert de langsiktige målene fra kommuneplanen i økonomiplanen, med konkrete delmål og tiltak som legger grunnlaget for utvikling og omstilling. Ressursene blir styrt mot de prioriterte områdene med størst behov og hvor tiltakene gir størst effekt for økonomisk bærekraft og tjenestekvalitet. Det er satt ambisiøse mål for samfunnsutvikling og for å gjøre Bamble mer attraktiv som bosted. Planen inkluderer tiltak for å tiltrekke unge og barnefamilier ved å tilby et bredere spekter av boligtyper, gode kultur- og fritidstilbud og bedre infrastruktur. Kommunen vil også fokusere på grønn næringsutvikling, spesielt i Frier Vest, for å bidra til det grønne skiftet og øke lokal sysselsetting. For å redusere kommunens miljøpåvirkning har økonomiplanen klare klimamål, som arealnøytralitet og bedre vannkvalitet i Oslofjorden. Gjennom strategiske investeringer og samarbeid med regionale partnere tar kommunen skritt for å redusere utslipp og bygge en bærekraftig fremtid.

Den økonomiske situasjonen er krevende, med press fra høyere renter, pris- og lønnsvekst, og store investeringer fra tidligere år som nå gir høye lånekostnader. Med et dokumentert innsparingspotensial på 151 millioner kroner vil kommunedirektørens innsparingsprogram fokusere på å redusere kostnadene i ni prioriterte tjenesteområder, inkludert administrasjon, barnehager, helse- og sosialtjenester. Kommunedirektøren har konsekvensjustert budsjettet og tar utgangspunkt i kostnadene ved etablert drift. Denne økonomiplanen forutsetter stram budsjett disiplin og prioritering, samt nøye vurderinger av alle aspekter ved kommunens drift og investeringer. I årene fremover vil vi måtte omdisponere ressurser, og hver ny investering må veies opp mot eksisterende behov.

Kommunestyret vil få regelmessige saker for beslutning om nødvendige omstillinger og innsparinger, inkludert vurderinger av tjenestenivå og strukturer. Samarbeid og tillit mellom alle involverte parter blir avgjørende for å lykkes. Gjennom godt samarbeid og felles forståelse kan vi sikre fortsatt kontroll over kommunens økonomi, selv under press. Sammen vil vi skape en attraktiv, inkluderende og bærekraftig kommune som lever opp til samfunnsmålene i kommuneplanen.

Selv med utfordringene vi står overfor, skjer det mye bra i Bamble kommune. Våre ansatte jobber målrettet for å levere tjenester av høy kvalitet til innbyggerne. Jeg takker alle i organisasjonen for innsatsen i budsjettarbeidet og håper budsjettet gir et solid grunnlag for de folkevalgte videre behandling. Administrasjonen er klar til å gi mer informasjon og støtte underveis i prosessen.

Kommunedirektørens forslag til vedtak for økonomiplan 2025-2028 og budsjett 2025

Budsjettprosess

Budsjettprosessen for 2025-2028 med politisk behandling er som følgende:

Kunnskapsgrunnlaget

- 26.-28.aug Råd og utvalg
- 29. august Formannskap
- 12.sep Kommunestyret

Økonomiplan:

- 31.okt Publisere kommunedirektørens økonomiplan- og budsjettforslag
- 25. 27 nov Råd og utvalg
- 28. nov Møte formannskap, innstilling
- 12. des Møte kommunestyre

Prosessen er forankret i følgende bestemmelser:

- Økonomireglement for Bamble kommune.
- Kommune-lovens økonomiregler
- Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025 – 2028 med vedlegg legges til grunn for Bamble kommunes virksomhet i perioden.

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Målene og budsjettpremissene slik de fremkommer i kunnskapsgrunnlaget og i økonomiplanen legges til grunn for Bamble kommunes virksomhet og tjenester i perioden.

2. Driftsbudsjettet for 2025 og økonomiplan 2025-2028 vedtas i henhold til bevilgningsoversikter drift etter § 5-4 første ledd og § 5-4 andre ledd. Investeringsbudsjettet for 2025 og økonomiplan 2025-2028 vedtas i henhold til bevilgningsoversikter investering etter § 5-5 første ledd og § 5-5 andre ledd. I budsjettet for 2025 forutsettes det at kommunalombudets driftsrammer og investeringsrammer bevilges netto.

3. I henhold til kommuneloven § 14.2 vedtas følgende finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi, prosent i forhold til brutto driftsutgifter:

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter skal over tid gjennomsnittlig minst være på nasjonalt mål for netto fra TBU satt til 1,75%.
- Kommunens samlede disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter skal minst være 15% i slutten av perioden.
- Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal normalt ikke overstige gjennomsnitt i KOSTRA gruppe 7 i siste regnskapsår, 96%

4. Kommunedirektøren gis fullmakter til å justere mellom kommunalombudenes driftsrammer for tekniske og ikke prinsipielle endringer i løpet av året.

5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre innsparingstiltakene slik de fremkommer i budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028. Det skal rapporteres i driftsrapportene om status og fremdrift for innsparingstiltakene.

6. Kommunestyret vedtar vedlagte planoversikt for Bamble kommune som viser alle gjeldende planer, samt planer som skal utarbeides og planer som skal utgå. Planoversikten skal årlig oppdateres og fremdriften i planarbeidet skal rapporteres tilbake til kommunestyret i driftsrapportene.

7. Kommunestyret vedtar delmål og oppdrag som oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel slik som vist i saken. Resultatene rapporteres tilbake til kommunestyret i årsmeldingen.

8. Kommunestyret vedtar igangsettelsen av Innsparingsprogrammet 2025-2027 slik det fremkommer i saken. Det fremmes egne saker for kommunestyret så snart dette er praktisk mulig for å fatte prinsipielle vedtak om endringer for tjenesteområdene. Kommunedirektøren rapporterer på fremdriften i arbeidet i driftsrapportene.

9. Kommunestyret ber kommunedirektøren prioritere arbeidet med innsparingsprogrammet. Dersom det oppstår utfordringer med utredningskapasitet, prioriterer kommunedirektøren ressursbruken. Som følge av innsparingsprogrammet kan kommunedirektøren holde stillinger vakante, samt utsette igangsettelse av nye aktiviteter og utredninger.

10. Kommunestyret vedtar omdisponering av disposisjonsfond for 2024 til bruk i 2025 slik som vist i saken. Kommunestyret vedtar selv eventuelle andre avsetninger i regnskapsavslutningen for 2024

11. Ved omstilling i Bamble kommune skal det avklares

1. mulighet for omplassering i lignende stilling fast
2. mulighet for omplassering lignende stilling midlertidig
3. mulighet for omplassering i annen stilling
4. mulighet for kvalifisering til annen stilling

Omstilling og nedbemanning skal gjennomføres i tråd med lov, avtaleverk og vedtatte retningslinjer i Bamble kommune. Dersom den ansatte etter endt prosess selv velger å takke nei til foreslåtte løsning, kan oppsigelsesprosess igangsettes.

12. Kommunale gebyrer og andre betalingssatser vedtas i samsvar med spesifikasjonene under kapittelet for Gebyr og betalingssatser. Priser på selvkostbaserte tjenester skal balansere utgifter og inntekter for avløp, slam, vann, renovasjon og feiing.

13. Administrasjonen gis fullmakt til å justere gjeldende betalingsregulativer med vedtatt prisstigning. Hvis det ikke er vedtatt noe annet, så avrundes satsene til nærmeste hele krone. Hvis det er aktuelt med andre endringer enn prisregulering fremmes dette som egen sak til kommunestyret.

14. I henhold til lov om sosiale tjenester og lov om barnevernstjenester fastsettes utlånsrammen til 2 000 000 kroner og garantirammen for lån til 2 000 000 kroner. Det settes ikke begrensninger i adgangen til å innvilge enkeltlån/garantier innenfor de fastsatte rammer.

15. Kommunestyret godkjenner låneopptak på inntil kr. 140.693.000 til finansiering av investeringer i 2025. Kommunestyret godkjenner opptak av Startlån i Husbanken i 2025 til videre utlån på inntil kr. 25 000 000.

16. Kommunestyret vedtok ny alminnelig taksering av alle eiendommer, gjeldende fra 1.1.2021, K-sak 1/21 den 11.02.21.

Den generelle skattesatsen for næring settes til 4,4 promille.

1. I henhold til eiendomsskatteloven (eskl.) § 12, bokstav a differensieres skattesatsen, ved at satsen som skal gjelde for bolig- og fritidseiendommer settes til 3,3 promille.
2. Det tilordnes bunnfradrag for bolig- og fritidseiendommer i 2024 på kr. 400 000,-
3. Eiendommer i henhold til vedlagte liste gis fritak etter eiendomsskatteloven §7. Fritaket gis for et år av gangen.
4. Retningslinjer for bunnfradrag videreføres uendret.

17. Tidligere vedtatte bevilgninger til investeringer som er ubrukte ved utgangen av 2024 videreføres til bruk i 2025 i den utstrekning det er behov for rebudsjettering av ubrukte midler. Kommunedirektøren delegeres fullmakt til å justere budsjettene for 2025 når regnskapet for 2024 er klart.

18. Kommunestyret godkjenner bruk av driftskreditt opp til 50 mill. kroner innenfor avtalen er inngått i 2024. Kommunedirektøren kan trekke på denne ved behov for løpende driftslikviditet.

19. Budsjettet for KF Frisk Bris vedtas i styremøte ultimo november. Budsjettvedtak legges ved.

20. Gjeldende økonomireglement vedtatt av kommunestyret legges til grunn for disposisjoner iht. dette vedtaket.

21. Budsjetttramme for kontrollarbeidet i Bamble kommune (kontroll, tilsyn og revisjon) for 2025 settes til kr. 1.707.000.

Målområder

Kommuneloven gir rammer for hvordan kommuner skal styres og forvaltes. Både kommuneloven og plan- og bygningsloven har bestemmelser om kommunenes ansvar for planlegging, økonomistyring og utvikling. Bestemmelsene viser at mål er sentralt i kommunens styring og planlegging, og målene skal støtte kommunens formål om samfunnsutvikling og bærekraft.

- Kommunelovens formål (KL § 1-1) er å legge til rette for at kommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes utøvelse av offentlig myndighet, og bidra til at kommuner er effektive, tillitskapende og bærekraftige.
- Kommuneplanen (PLB § 10-1 og § 10-2) skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter KL § 14-2 a kan inngå i eller utgjøre handlingsdelen.
- Økonomiplan (KL § 14-4) skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på.
- Kommuneloven regler om internkontroll og styring (KL § 25-1 a) krever at kommuner har systemer for internkontroll og styring, hvor en del av dette innebærer å utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering, samt å sikre at kommunen når disse målene på en effektiv og forsvarlig måte.

Bamble kommune har i sitt økonomireglement vedtatt at Økonomiplanen etter KL § 14-2 også utgjøre Kommuneplanens handlingsdel etter PLB §10-2.

Bamble kommunestyre la forslag til ny kommuneplanens samfunnsdel ut på høring i møte 12.09.24. Samfunnsdelen har definert fem målområder med langsiktige mål og strategier som legger grunnlaget for å sikre en bærekraftig utvikling i Bamble kommune. I økonomiplanen omsettes disse til konkrete delmål, oppdrag og tiltak som blir prioritert for å sikre at kommunens ressurser fordeles i tråd med samfunnsdelen.

Kommunen må møte dagens økonomiske utfordringer gjennom innsparinger og effektivisering, samtidig som den må utvikle strategier for å redusere kostnadsbehovet og øke inntektene på lang sikt. Eksempler på dette er tilrettelegging for flere boliger tilpasset eldre, som reduserer behovet for institusjonsplasser, og øke sysselsettingen som reduserer utgifter til sosiale ytelser. Samtidig vil vekst i boligbygging og befolkningsøkning bidra til økte skatteinntekter og rammetilskudd.

For å oppnå målene i kommuneplanen kreves god organisering og samarbeid på tvers av kommunens enheter, samt tydelige målsetninger i økonomiplanen. Strategiske prosesser må identifiseres og følges opp med konkrete tiltak og krav som kan realiseres på en forpliktende måte. Dette vil styrke kommunens evne til å håndtere den økonomiske situasjonen, samtidig som den skaper bærekraftig utvikling for lokalsamfunnet.

Kommunedirektøren har på overordnet nivå utarbeidet forslag til delmål basert på kommunestyrets høringsforslaget til kommuneplanen. Det er større ambisjoner i kommuneplanen enn det kommunens budsjettssituasjon gir rom for. Delmålene som foreslås skal være realistiske samtidig som de skal støtte opp om kommuneplanens langsiktige mål og strategier.

Visjon

Sammen skaper vi inkluderende og attraktive lokalsamfunn

Visjonsbeskrivelse

“Sammen skaper vi inkluderende og attraktive lokalsamfunn” er visjonen for Bamble.

Sammen om lokalsamfunnene i Bamble

Bamble har flere lokalsamfunn. Her lever innbyggerne sine liv. En kvalitet er at Bamble har gode og trygge lokalsamfunn preget av frivillig engasjement og lokalt kulturliv. Her ønsker vi at barn skal vokse opp i trygge omgivelser, eldre skal kunne bo lengst mulig og nye som bosetter seg blir inkludert. Sammen med innbyggerne, frivillige og næringsliv, er det kommunens oppgave å ta vare på og skape lokalsamfunn som gir gode rammer for livet til de som bor i kommunen, og som gjør at Bamble er et attraktivt bosted for nye innbyggere.

Sammen om Bamble i regionen

Ordet «sammen» i visjonen, viser også til at Bamble er del av en større region med et felles bo- og arbeidsmarked. For å utvikle Bamble i ønsket retning, er Bamble kommune avhengig av å samarbeide med nabokommuner, regionale myndigheter og andre sentrale samfunnsaktører i regionen. Dette gjelder utvikling av nye, store industriområder ved Frierfjorden, sikre kraftforsyning til omstilling av eksisterende industri og etablering av ny. I tillegg er det behov for samarbeid for å styrke kollektivtilbudet, og bedre miljøtilstanden i fjord- og kystområdene.

Nærings- og arbeidsplassutvikling

Beskrivelse av målområder

Bamble inngår i et større bo- og arbeidsmarked i Grenland, og har netto utpendling, i hovedsak mot Skien og Porsgrunn. Majoriteten av arbeidsplassene i Bamble er innenfor helse- og sosialtjenester, industri og varehandel. Sysselsettingsgraden har over tid vært lavere enn landsgjennomsnittet. Kommunen er en sentral aktør i opparbeiding og utvikling av store, nye industriarealer på Frier Tråk og Frier Vest. Økt tilgang på fornybar kraft er en forutsetning for nye etableringer og for reduksjon av de høye klimagassutslippene fra dagens industri.

Kommuneplanens prioriteringer - slik gjør vi det i kommunestyreperioden

- Planlegge for arealer til småindustri og annen mindre næringsvirksomhet
- Bidra til klyngebasert næringsutvikling på Frier Tråk og Frier Vest i samarbeid med kommunene og næringslivet i regionen
- Bidra til å sikre tilgjengelig kraft til omstilling og utvikling av eksisterende og ny industri i regionen

Måltabell for kommunen

Hovedmål	Delmål
I «det grønne skiftet» er Bamble kommune en pådriver for bærekraftig næringsutvikling og fornybar energiproduksjon i regionen	Bamble kommune bidrar til utvikler Frier vest til ny grønn industri og næringsaktivitet
	Bamble kommune skal bidra til økt tilgang til fornybar energi via regulering
I Bamble er det godt tilbud på varierte arbeidsplasser og høy sysselsetting	Bamble kommune skal bidra til å øke antall innbyggere som er sysselsatte i Bamble
	Bamble skal øke antall arbeidsplasser i Bamble
I Bamble er det tilgjengelig attraktive næringsarealer for ulike typer virksomheter, med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn	Bamble kommune skal ha tilstrekkelig med næringsarealer avsatt i kommuneplanens arealdel

Oppdrag for å nå mål

- Kommuneplanens arealdel, rullering
- Oppfølging av Klima – og energi plan for Bamble kommune
- Oppfølging av Primærnæringsplan
- Revisjon av Strategi for næringsutvikling

Attraktiv for unge innbyggere

Beskrivelse av målområder

Bamble har over lang tid hatt en stabil befolkning. SSB forventer i befolkningsframskrivingen fra juni 2024 at befolkningstallet i Bamble vil være forholdsvis stabilt fram mot 2040, mens det er ventet vekst i både Porsgrunn (6,18%) og Skien (5,53%)[1]. Bamble kommune ønsker å tiltrekke seg flere yngre innbyggere og barnefamilier, og være attraktiv for unge som ønsker å bosette seg i Grenland. [1] Befolkningsframskrivninger – SSB fra juni 2024.

Kommuneplanens prioriteringer - slik gjør vi det i kommunestyreperioden

- Arbeide aktivt med omdømmebygging for å få fram Bambles kvaliteter
- Legge til rette for møteplasser og kulturaktiviteter for ungdom under 20 år
- Opprettholde dagens tilbud på Langesundshalvøya og videreutvikle bedre kollektivtransporttilbud i resten av kommunen
- Tilrettelegge for attraktive boliger og boligtomter med nærhet til skoler, barnehager og grøntområder
- Videreutvikle kommunens støtte og samarbeid med frivillige organisasjoner og lokalt kulturliv, og bidra til variert fritidstilbud for barn og unge
- Bamble har tilgjengelige barnehageplasser hele året
- Ta vare på og sikre friluftsområder som er tilgjengelige for allmennheten og som samtidig ivaretar miljøet
- Gjennomføre målrettet sentrums- og tettstedsutvikling for å styrke kommunens attraktivitet som bosted

Måltabell for kommunen

Hovedmål	Delmål
Bamble har trygge barnehager og skoler med godt oppvekstmiljø og fremtidsrettet opplæring	I Bamble opplever elevene at de har et trygt og godt skolemiljø, og leverer gode resultater på nasjonale prøver og elevundersøkelser I barnehagene i Bamble kommune møter barna varme, tydelige og grensesettende ansatte. Alle barn får delta i sosial lek som er preget av humor, innlevelse og mulighet til å medvirke. Barnehagene våre fremmer et multimodalt lekemiljø og felles opplevelser som fremmer lekelyst og vennskap.
Bamble har økt tilflytting av unge og barnefamilier	Bamble øker antall barnefamilier gjennom samordnet, målrettet arbeid for godt oppvekstmiljø for barn og unge. Bamble øker innbyggertallet gjennom attraktive boligområder, arbeidsplasser, kulturtilbud, godt omdømme og god infrastruktur.
I Bamble er det sentra med urbane kvaliteter, attraktive møteplasser for unge, varierte kultur- og fritidstilbud og god tilgang på friluftsområder	Bamble vil vurdere å bistå med å etablerer nye ungdomsvennlige møteplasser i sentrumsområdene gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner og lokalt næringsliv.

Oppdrag for å nå mål

- Aktivt samarbeid med utbyggere for differensiert boligutbygging
- Gjennomføring av vedtatt Kommunikasjonsstrategi
- Kommuneplanens arealdel, rullering
- Markedsføring av Bamble kommune som en attraktiv bostedskommune for barnefamilier
- Oppfølging av Trafikksikkerhetsplan
- Oppfølging av Kulturminneplan
- Temaplan: Barnehageplan, rullering
- Temaplan: Oppvekstplan, ny plan
- Temaplan: Plan for kulturområdet, ny plan
- Temaplan: Plan for utvikling av kystkulturkvartalet i Langesund, ny plan
- Utrede skolestruktur

Omstilling og nyskaping

Beskrivelse av målområder

Befolkningsprognosene tilsier at antallet eldre over 80 år vil dobles i løpet av det neste tiåret, og antall barn og unge vil reduseres. Antall elever i skolen har allerede blitt betydelig redusert de siste 20 årene. Bamble står overfor store økonomiske utfordringer knyttet til endret demografi og tjenesteproduksjon. Det er også en utfordring å sikre tilstrekkelig kompetanse i tjenestene. Det vil kreve evne og vilje til omstilling og nyskaping å møte disse utfordringene.

Kommuneplanens prioriteringer - slik gjør vi det i kommunestyreperioden

- Legge til rette for at flere eldre kan bo hjemme lenger
- Sikre at kommunen har planer for å møte framtidig demografi for både tjenester og boligbehov
- Vurdere hensiktsmessig framtidig struktur for barnehage og skole
- Sikre at kommunen har nødvendig fagkompetanse for å møte framtidig behov i alle sektorer
- Løse kommunale oppgaver på nye måter ved å prøve ut ny teknologi (bl.a. KI). Det skal satses på tverrfaglig samarbeid, samt samarbeid med frivillige organisasjoner og næringsliv
- Styrke tverrfaglig oppfølging av barnefamilier med svak økonomi
- Styrke tverrfaglig arbeid for at flere kommer inn i ordinært arbeidsliv

Måltabell for kommunen

Hovedmål	Delmål
Bamble har kommunale tjenester tilpasset framtidig tjenestebehov, demografi og økonomiske rammer	Bamble kommune skal ha en økonomisk effektiv drift i alle tjenestene Bamble kommune skal tilpasse kommunens helse- og omsorgstjenester slik at eldre over 80 år kan bo hjemme med nødvendig støtte i perioden.
Bamble kommune er en attraktiv arbeidsgiver med fokus på kompetanse og innovasjon	Bamble kommune har forebyggende tiltak innen friskvern, slik at antall søknader på tjenesten sykehjem reduseres og innbyggerne i større grad mestrer eget liv som senior Bamble kommune skal automatisere kommunale tjenester gjennom digitale løsninger, inkludert kunstig intelligens. Bamble kommune skal redusere sykefraværet bland sine ansatte gjennom god organisering, planlegging og ledelse.
Bamble kommune reduserer utenforskap, sosial ulikhet og bidrar til at innbyggerne mestrer egne liv gjennom forebyggende arbeid og aktiv bistand	Bamble kommune skal redusere antallet unge i utenforskap gjennom målrettede tiltak. Bamble kommune skal redusere vedvarende lavinntekt i husholdninger med barn under 18 år gjennom målrettede tiltak.
Bamble kommune samarbeider med innbyggere, næringsliv og frivillige om utvikling av kommunen	Bamble kommune skal etablere nye samarbeid med frivillige organisasjoner og næringsliv for å utvikle nye løsninger på kommunale utfordringer.

Oppdrag for å nå mål

- Gjennomføring av Forebyggende plan mot omsorgssvikt og atferdsvansker
- Gjennomføring av vedtatt Eiendomsstrategi
- Prosjekt arbeidsinkludering i Bamble kommune
- Revidere kommunens etiske retningslinjer fra 2016
- Sykefraværsoppfølging for å sikre at ansatte som er sykmeldte får bistand for å komme tilbake i arbeid.
- Temaplan: Arbeidsgiverpolitikk, rullering
- Temaplan: Bamble kommunes verdigrunnlag, rullering
- Temaplan: Digitaliseringsstrategi, ny plan
- Temaplan: Handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering, ny plan
- Temaplan: Helse- og omsorgsplan, rullering
- Temaplan: Oppvekstplan, ny plan
- Temaplan: Strategisk kompetanseplan, ny plan
- Utrede ny skolestruktur for barneskolene i Bamble
- Utredninger: Framskrive behov for institusjonsplasser og bolig med døgnbemanning
- Vurdering av interkommunalt samarbeid om IT-drift og utvikling

Variert boligtilbud

Beskrivelse av målområder

Eneboligene utgjør hele 74% av boligmassen i Bamble, mens 65% av husholdningene består av aleneboende og par uten barn. Andelen eneboliger er betydelig høyere enn i fylket for øvrig. Flere leilighetsbygg har blitt ferdigstilt de siste årene, men det er behov for flere mindre og rimelige boenheter både til eldre, førstegangsetablerere og utsatte grupper. Det er behov for at boligtilbudet sees i sammenheng med demografisk utvikling og tjenestetilbud.

Kommuneplanens prioriteringer - slik gjør vi det i kommunestyreperioden

- Jobbe tverrsektorielt med boligsosial verktøykasse med bistand til boligfinansiering og boligprosjekter rettet mot prioriterte grupper
- Bidra til variasjon i bygging av nye boliger, både størrelse og pris, gjennom areal-/reguleringsplaner og samarbeid med private utbyggere
- Legge til rette for leiligheter og mindre boenheter i nærheten av offentlige og private servicetilbud, og offentlig transport

Måltabell for kommunen

Hovedmål	Delmål
Bamble kommunes boligpolitikk bidrar til gode og varierte boligtilbud og bomiljøer for alle	Bamble kommune øke antallet tilgjengelige leiligheter og mindre boenheter gjennom målrettet planlegging, utbygging og samarbeid med private utbyggere.
I Bamble er det et variert tilbud av leiligheter og mindre boenheter for førstegangsetablerere	Bamble kommune skal bidra til å øke tilbudet av leiligheter og mindre boenheter rettet mot førstegangsetablerere.
I Bamble er det tilstrekkelig tilgang på boliger tilpasset eldre med nærhet til servicetilbud, tjenester og møteplasser, og som legger til rette for å ta ansvar for eget liv	Bamble kommune skal øke antall boliger tilpasset eldre i nærhet til servicetilbud, helsetjenester og sosiale møteplasser.

Oppdrag for å nå mål

- Aktivt samarbeid med utbyggere for differensiert boligutbygging
- Kommuneplanens arealdel, rullering
- Oppfølging av Trafikksikkerhetsplan
- Temaplan: Boligplan, rullering

Natur, klima og miljø

Beskrivelse av målområder

Langesundhalvøya har kalkrik berggrunn som gir grunnlag for et svært rikt biologisk mangfold, mange steder med nasjonal verdi. Dette er også den delen av kommunen der de to kommunesentra ligger og der det er størst utbyggingspress. Bamble kommune omfattes av tiltaksplanen for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden. Dette vil medføre betydelige behov for investeringer i bedre rensing av avløpsvann. Bamble kommune har store direkte klimagassutslipp fra industrien, disse utgjør ca. 90% av totale utslipp. Økt tilgang på fornybar kraft er en forutsetning for å redusere disse utslippene.

Kommuneplanens prioriteringer - slik gjør vi det i kommunestyreperioden

- Sikre god oppfølging av mål og tiltak i kommunens klima- og energiplan
- Legge til rette for boligutbygging med effektiv arealutnytting, fortetting i Stathelle og Langesund, og som bidrar til redusert transportbehov
- Bygge ut anlegg for avløpshåndtering som oppfyller krav til rensing og bidrar til fjord- og kystområder med god miljøtilstand
- Bruke arealplanlegging til god forvaltning av naturverdier, prioritere utnyttelse av arealer som allerede er tatt i bruk og tilstrebe arealnøytralitet på sikt
- Utarbeide naturmangfoldplan

Måltabell for kommunen

Hovedmål	Delmål
Bamble kommune forvalter verdifull natur i et langsiktig perspektiv som sikrer naturmangfold og bærekraftige økosystemer	Bamble kommune skal lage kommunedelplan for naturmangfold
	Rullering kommuneplanens arealdel og utarbeiding av kommunedelplan for naturmangfold vil sette delmål etter en politisk prosess.
Bamble kommune har fjord- og kystområder, innsjøer og vassdrag med god miljøtilstand og som er tilrettelagt for et aktivt friluftsliv	Bamble kommune skal oppgradere kommunens avløpsanlegg for å møte nye rensekrav og forbedre vannkvaliteten i Oslofjorden.
	Bamble kommune skal søke å vedlikeholde og videreutvikle friluftsområder med fokus på tilgang for allmennheten og bevaring av kystens økosystemer for å øke bruken av disse områdene til rekreasjon og friluftsliv.
Bamble kommune utvikles mot et lavutslippssamfunn og bidrar til utslippsreduksjoner i tråd med nasjonale mål	Bamble kommune skal redusere klimagassutslippene fra kommunale bygg og maskiner
	Bamble kommune skal redusere energiforbruk i kommunal bygningsmasse

Oppdrag for å nå mål

- Kommunedelplan for Naturmangfold
- Kommuneplanens arealdel, rullering
- Oppfølging av Avløpsstrategi Grenland
- Oppfølging av Hovedplan for vann og avløp,
- Temaplan: Biomangfoldplan, ny plan
- Temaplan: Strategi for fornybar energi og det "Grønne skiftet", ny plan

Saldering 2025-2028

Bamble kommune står overfor betydelige økonomiske utfordringer i årene fremover, primært som følge av demografiske endringer, økte lånekostnader og stramme økonomiske rammer. Økonomiplanen for 2025-2028 peker på vedvarende utfordringer med å balansere fremtidige budsjetter, med få muligheter til å påvirke inntektene. Samtidig står kommunen overfor økte utgifter, særlig innen pleie- og omsorgssektoren, som følge av en aldrende befolkning.

I budsjettet er investeringene gjennomgått, det er foreslått bevilgninger til nye prosjekter, men flere prosjekter er foreslått utsatt.

Budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025-2028 inneholder ulike strategiske grep for saldering 2025-2028:

1. Driftsbudsjettene konsekvensjusteres. Kommunalområdenes budsjetttrammer med dagens drift er fremskrevet med forventet lønns- og prisstigning i 2025. Innsparinger fra 2024 som ikke er realisert er tilbakeført kommunalområdenes budsjetttrammer.
2. Budsjettet i 2025 salderes med bruk av disposisjonsfond. Kommunalområdenes disposisjonsfond i 2024 er gjennomgått og alle midler som ikke er forutsatt brukt i 2024 eller budet til avtaler i 2025 dras inn og overføres til et salderingsfond. Dette inkluderer også enkelte bevilgninger fra kommunestyret som står ubrukt fra 2023.
3. Det igangsettes et nytt Innsparingsprogram. Programmet har målsetninger å få kostnadsreduksjoner på totalt 9 tjenesteområder til nivå med sammenlignbare kommuner. Innsparingsprogrammet skal ha full effekt i 2027.
4. Kommunens inntekspotensial er vurdert. Mulighetene for å justere opp eiendomsskatten brukes. Det er lagt inn forutsetninger om økte frie inntekter med en årlig realvekst og kommuneplanens målsetning om befolkningsvekst.

Økonomiplanen inneholder i tillegg en rekke innsparingstiltak utenom innsparingsprogrammet. Kommunen må kritisk vurdere alle deler av driften, det gjelder også tidligere vedtak om bevilgninger og aktiviteter. Kommunedirektøren har behov for å kunne utsette gjennomføringen av aktiviteter mens utredninger og planarbeid pågår. Det er vanskeligere å reversere tiltak når de er igangsatt.

Selv med disse grepene når ikke Bamble kommune tidligere vedtatte økonomiske måltall, og ambisjonene om driftsresultater, disposisjonsfond og langsiktig gjeld må nedjusteres.

Innsparingsprogram 2025-2027

Kunnskapsgrunnlaget som ble behandlet i kommunestyret 12.september viser at Bamble kommune har et innsparingspotensial på 151 millioner kroner sammenlignet med tilsvarende kommuner. Bamble rangeres som nummer 193 i Kommuneindeksen 2024 utarbeidet av Agenda kaupang, vi er «midt på treet» blant kommunene, og har vært der de siste tre årene. For å kunne realisere innsparingspotensialet må kommunen måtte gjennomføre strukturelle endringer og forbedre effektiviteten.

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget foreslår kommunedirektøren et innsparingsprogram årene 2025-2027 for å sikre en bærekraftig økonomi og en vellykket gjennomføring av nødvendige tiltak. Innsparingsprogrammet fokuserer på å få ned kostnadene på de 9 områdene der kommunens kostnader er høyere enn gjennomsnittet i gruppa.

Innsparingene i Bamble kommune må kobles mot de langsiktige mål i den nye kommuneplanen som også har mål og strategier for å sikre en bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon gjennom omstilling, nyskaping og forebyggende arbeid.

Kommunedirektøren vektlegger åpen kommunikasjon med ledere, ansatte, tillitsvalgte og politikere. Alle ledernivåer skal involveres i planlegging og gjennomføring, og resultatene skal følges opp i løpende evalueringer. Ansatte og tillitsvalgte involveres i tråd med lovverk, avtaler og kommunens omstillingsrutiner. Avvik mellom planlagte og faktiske resultater må medføre justeringer i planene og valg av alternative løsninger. Innsparingsprogrammet omfatter strategiske og strukturelle veivalg, og kommunedirektøren legger opp til planarbeid som et verktøy. Strategiske valg gjøres av kommunestyret og kommunedirektøren vil fremme egne saker for utredningsområdene så snart det er mulig.

Innsparingsprogrammet er sammensatt av totalt 9 utredningsområder. Tabellen nedenfor viser hvilke utredningsområder som er definert i innsparingsprogrammet.

2025-2027 Innsparingsprogram

Beløp i 1000 kr

Delmål	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Bamble kommune skal ha kostnader til Administrasjon på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7	-1 634	-3 266	-4 900	-4 900
Bamble kommune skal ha kostnader til Barn, unge, idrett og kulturbygg på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7	-3 700	-7 400	-11 100	-11 100
Bamble kommune skal ha kostnader til Helse og velferdstjenester til hjemmeboende på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7	-12 333	-24 667	-37 000	-37 000
Bamble kommune skal ha kostnader til Legetjenestene på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7	-4 033	-8 067	-12 100	-12 100
Bamble kommune skal ha kostnader til Plansak, byggesak, rekreasjon og naturforvaltning på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7	-2 034	-4 066	-6 100	-6 100
Bamble kommune skal ha kostnader til Skolestruktur på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7	-1 767	-3 533	-5 300	-5 300
Bamble kommune skal ha kostnader til Sosialtjenestene på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7	-4 934	-9 866	-14 800	-14 800
Bamble kommune skal ha kostnader til Voksenopplæring på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7	-2 267	-4 533	-6 800	-6 800
Totalsum	-32 702	-65 398	-98 100	-98 100

Tabellen nedenfor viser hvordan innsparingene summerer seg på kommunalområdenes budsjetttrammer.

2025-2027 Innsparingsprogram pr. kommunalområde

Beløp i 1000 kr

Enhet (t)	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Folkevalgte	-367	-733	-1 100	-1 100
Oppvekst	-4 568	-9 132	-13 700	-13 700
Samfunn	-7 933	-15 867	-23 800	-23 800
Støtte og utvikling	-1 101	-2 199	-3 300	-3 300
Velferd	-21 633	-43 267	-64 900	-64 900
Totalsum	-35 602	-71 198	-106 800	-106 800

Det forutsettes betydelige innsparinger allerede i 2025 og det er behov for rask oppstart av utredningsarbeidet. De fleste utredningene omfatter flere kommunalområder og virksomheter, og et tverrfaglig samarbeid er avgjørende. Det er avgjørende å bygge kultur for omstilling og utvikling, og en tverrfaglig forståelse for at kommunens økonomiske utfordringer må løses i fellesskap.

Gjennomføringen av innsparingsprogrammet vil være arbeidskrevende for administrasjonen. Kommunedirektøren ønsker å prioritere administrativ kapasitet til dette arbeidet i 2025, noe som har som konsekvens at øvrige prosjekter og utredninger må nedprioriteres

Kommuneplanens samfunnsdel, planoppfølging og planoversikt

Bamble kommunestyret behandlet i sak 52/24 02.05.2024 Planstrategi 2024 -2027 og planprogram for revidering av kommuneplanens samfunnsdel - gjennomføring av planarbeid. Et nytt kommunestyre skal tidlig i valgperioden ta stilling til om det skal gjøres endringer i kommuneplanen på bakgrunn av nasjonale og regionale føringer, kommunens situasjon og utviklingstrekk og det nye kommunestyrets politikk. Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede styringsverktøyet for kommunestyret. Den skal både ha lange linjer og hovedmål for kommunens utvikling, og satsingsområder for valgperioden (hvilke samfunnsområder skal ha prioritet, ikke hvordan). Detaljerte mål og tiltak utvikles gjennom strategier og temaplaner under samfunnsdelen. Samfunnsdelen følges opp av administrasjonen gjennom økonomiplanen, annet planarbeid og prioriteringer av arbeid i sektorene.

Bamble kommunestyre behandlet i sak 102/24 12.09.2024 Forslag til kommuneplanens samfunnsdel og denne ble lagt ut på høring og fremmes til endelig behandling i kommunestyret 12.12.24.

Planoversikt

Planoversikten til planstrategien legges frem som en del av økonomiplanen. Den gir en oversikt over gjeldende planer som kommunen har vedtatt, samt planer som er under utarbeidelse eller skal revideres. Planoversikten gir en oversikt over planstatusen i kommunen og kan inkludere:

- Oversikt over hvilke planer som allerede **er vedtatt**, som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, reguleringsplaner og andre temaplaner.
- Hvilke planer som **må oppdateres** på grunn av endringer i nasjonal eller lokal politikk, samfunnsutvikling, eller behov som har oppstått siden planene ble vedtatt.
- Hvilke planer som **er startet** med status, fremdrift og målsetninger for ferdigstilling.
- Hvilke **nye** planer kommunen har besluttet å utarbeide i løpet av strategiperioden, basert på kommunens prioriteringer og behov.

Planoversikten inkluderer ikke arealplaner eller reguleringsplaner mv., disse tar kommunen stilling til i forbindelse med rulleringen av arealplanen.

Hensikten med planoversikten er å gi både politikere, kommunens administrasjon og innbyggerne et klart bilde av hvordan kommunens planer er strukturert og hvilke prioriteringer som legges til grunn for fremtidig planlegging. Det er et verktøy for å sikre at planleggingen er helhetlig, samordnet, og tilpasset de langsiktige målsettingene for kommunens utvikling. Den fullstendige planoversikten følger økonomiplanen som eget vedlegg.

Planstrategi

Planoppgave	Plantype	Type endring
Forebyggende plan mot omsorgssvikt og atferdsvansker	Temaplan	Videreføres
Primærnæringsplan	Temaplan	Videreføres
Helse- og omsorgsplan – Habilitering og rehabilitering	Temaplan	Avvikles
Helse- og omsorgsplan	Temaplan	Rullering
Plan for utvikling av kystkulturkvartalet i Langesund	Temaplan	Videreføres
Hovedplan for vann og avløp	Temaplan	Videreføres
Helse og omsorg - Plan for IKT, kompetanse og rekruttering	Temaplan	Avvikles
Oppvekstplan	Temaplan	Ny
Plan for anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet,	Temaplan	Avvikles
Friluftspan	Temaplan	Avvikles
Barnehageplan	Temaplan	Rullering
Plan for Bamble bibliotek og litteraturhus	Temaplan	Avvikles
Museumsplan	Temaplan	Avvikles
Temaplan – Styrking av demensomsorgen	Temaplan	Avvikles
Eiendomsstrategi	Temaplan	Videreføres
Kommunikasjonsstrategi	Temaplan	Rullering
Kystkulturstrategi	Temaplan	Videreføres
Trafikksikkerhetsplan	Temaplan	Videreføres
Plan for kulturområdet	Temaplan	Ny
Plan for utvikling og dimensjonering av helse- og omsorgstjenester	Temaplan	Avvikles
Strategi for næringsutvikling	Temaplan	Rullering
Alkoholpolitisk handlingsplan 2028-2032	Temaplan	Videreføres
Boligplan	Temaplan	Rullering
Arbeidsgiverpolitikk	Temaplan	Rullering
Digitaliseringsstrategi	Temaplan	Ny
Dokumentasjonsstrategi	Temaplan	Ny
Handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering	Temaplan	Ny
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)	Temaplan	Rullering
-	Temaplan	-
Overordnet beredskapsplan	Temaplan	Rullering
Strategisk kompetanseplan	Temaplan	Ny
Bamble kommunes verdigrunnlag	Temaplan	Rullering
Kommunedelplan for Naturmangfold	Kommunedelsplan	Ny
Klima – og energi plan for Bamble kommune.	Kommunedelsplan	Videreføres
Kulturminneplan	Kommunedelsplan	Videreføres
Kommuneplanens arealdel	Kommuneplanens arealdel	Rullering
-	Administrative planer	-

Økonomisk utvikling i planperioden

I dette kapittelet gis det en samlet redegjørelse for kommunens økonomiske utvikling i fireårsperioden slik det fremkommer i budsjett og handlingsprogram. Kommuneloven har bestemmelser om bruk av måltall og indikatorer for å vurdere og bestemme den økonomiske handleevne, risiko og utvikling.

Måltall og indikatorer for økonomisk utvikling

Kommuneloven § 14-1 - Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen - krever at kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid, samt utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling. Kommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Kommuneloven Kapittel 28 har bestemmelser om statlig kontroll med kommuner med økonomisk ubalanse (ROBEK). Et usaldert budsjett, eller et budsjett med uspesifiserte innsparinger vil medføre ROBEK.

Kommunestyret skal selv vedta finansielle måltall for kommunens økonomi. Måltallene er brukt for å redegjøre for den økonomiske utviklingen i perioden.

De sentrale økonomiske indikatorer som er relevante og viktige for å opprettholde stabil tjenesteproduksjon er netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Måltallene skal sette langsiktige bærekraftige nivåer på netto driftsresultat og disposisjonsfond sett i lys av kommunens økonomiske situasjon, forventede inntekter og de risikofaktorene kommunen er eksponert for. Her må økonomisk risiko, inkludert lånegjeld og finansplasseringer, ses i sammenheng med evnen til å frigjøre driftsinntekter gjennom netto driftsinntekter og størrelsen på økonomiske buffere avsatt til fond.

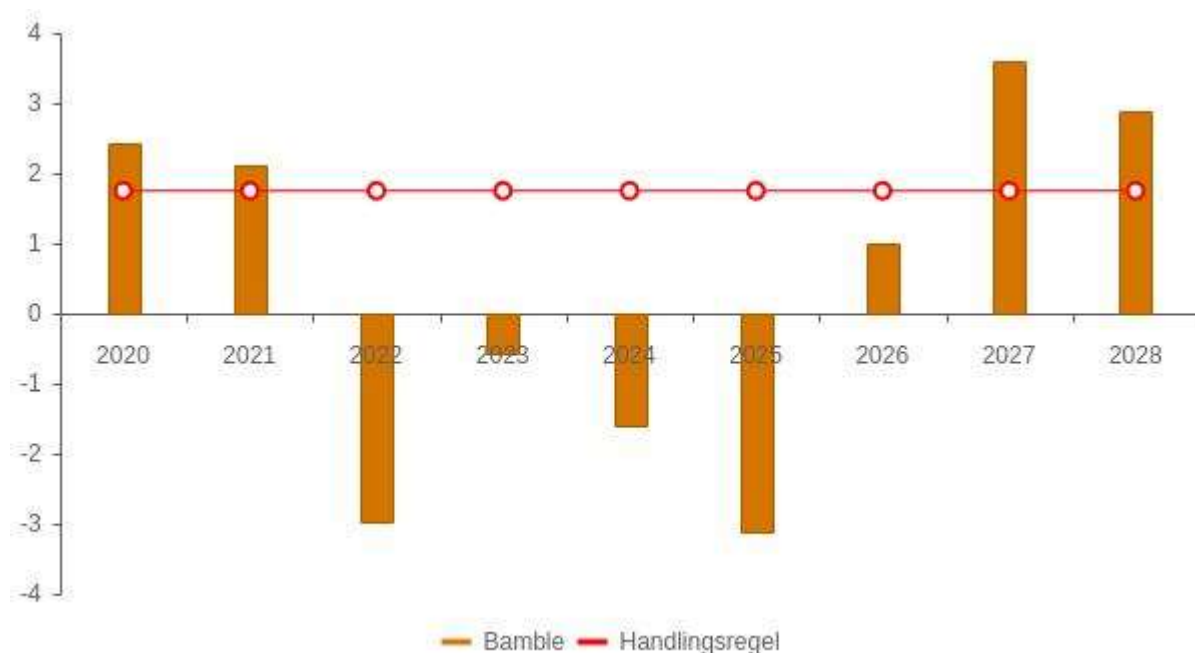
KS har utarbeidet forslag til måltall og satt rammer for anbefalte nivåer for den enkelte kommune:

Økonomisk handlingsrom – nøkkeltall brukt av KS for vurdering av økonomisk handlefrihet			
	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
	Over 75 pst av driftsinntekter	Under 1 pst av driftsinntekter	Under 5 pst av driftsinntekter
	65 - 75 pst av driftsinntekter	1 - 2 pst av driftsinntekter	5 - 8 pst av driftsinntekter
	Under 65 pst av driftsinntekter	Over 2 pst av driftsinntekter	8 pst av driftsinntekter
	Strengere krav for kommuner med lånegjeld over 130 pst		

Nedenfor er det fire indikatorer som er vurdert som vesentlige for å beskrive og målsette den økonomiske utviklingen de neste fire årene. Indikatorene beregnes i forhold til brutto driftsinntekter, som er alle kommunens driftsinntekter unntatt finansinntekter, renteinntekter, finansavkastning og eierutbytte, og bruk av fond/avsetninger. Når disse indikatorene vurderes samlet ser vi at Bamble har en svært høy netto lånegjeld og høye netto finans/avdrag. Dette medfører økt økonomisk risiko i årene fremover. Samtidig har Bamble kommune fortsatt bra med disposisjonsfond, men disse reduseres ved bruk i 2023 og 2024. Samlet sett viser dette en betydelig strammere økonomi fremover enn det som har vært status foregående år.

Samlet sett er det utfordrende å utarbeide gode prognoser for budsjettene for Bamble kommune for årene utover i økonomiplanperioden. Kjente økonomiske forutsetninger er lagt til grunn, og hovedtallene i vedtatt. Driftsrapportene for 2024 er gjennomgått og etterberegnet så langt det lar deg gjøre. Budsjettet bygger på forutsetningene i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025 som ble fremlagt i oktober. Disse forutsetningene kan endre seg i løpet av 2024 og 2025. Stortinget vedtar etter planen endelig statsbudsjett i midten av desember.

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Bamble	2,44 %	2,11 %	-2,96 %	-0,56 %	-1,60 %	-3,10 %	1,00 %	3,60 %	2,90 %
Handlingsregel	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %

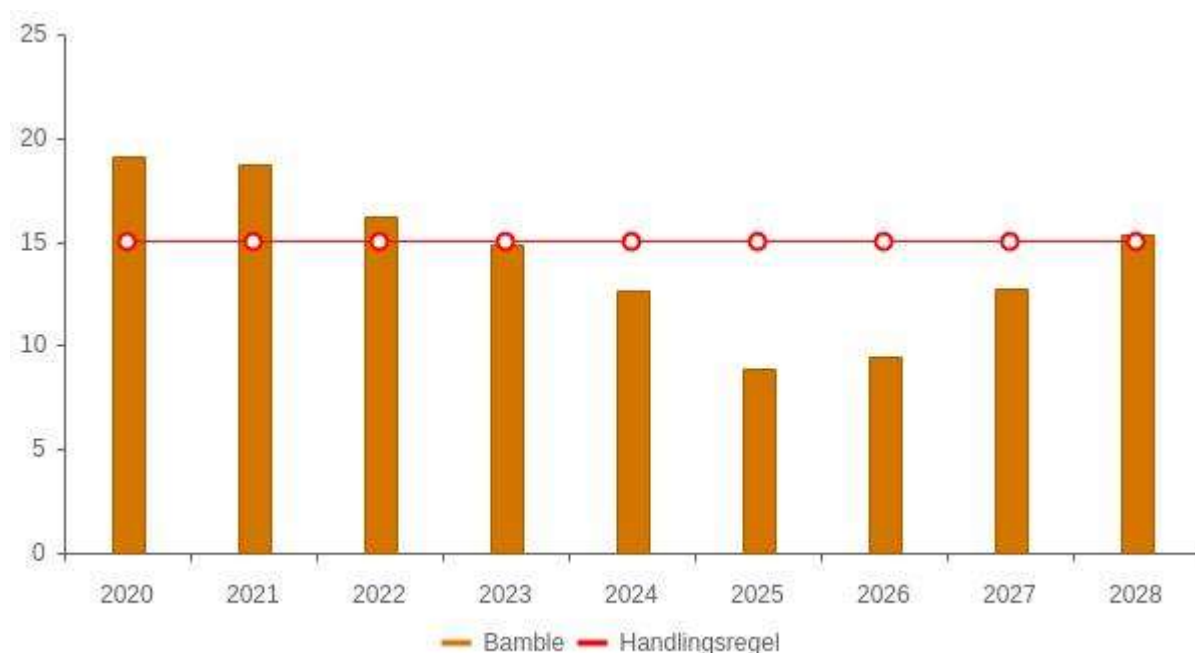
Handlingsregel: Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter skal for perioden gjennomsnittlig minst være på nasjonalt mål for netto er fra TBU satt til 1,75%.

Netto driftsresultat er kommunens overskudd før avsetninger og er kommunebudsjettets sentrale resultatbegrep. Netto driftsresultat over tid skal være positivt hvis kommunen skal ha en bærekraftig økonomisk utvikling.

Bamble kommune har tidligere regnskapsår hatt gode resultater og har hatt positive netto driftsresultat som er avsatt til fond for bruk senere år. For 2022 var det et negativt netto driftsresultat på -2,96 % og for 2023 negativt med -0,6 %. Prognosen for 2024 tilsier et negativt netto driftsresultat på om lag -4,6 %. I økonomiplanen fremover er det budsjettert med negativt netto driftsresultat i 2025 som utjevnes med positive netto driftsresultat mot slutten av perioden. For hele økonomiplan perioden 2025-2028 er netto driftsresultat positivt med til sammen 71,4 mill. kroner eller 1,14 %.

I økonomiplanperioden når ikke Bamble kommune målet i handlingsregelen på gjennomsnittlig netto driftsresultat på 1,75% for perioden

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Bamble	19,08 %	18,69 %	16,19 %	14,83 %	12,60 %	8,90 %	9,50 %	12,70 %	15,30 %
Handlingsregel	15,00 %	15,00 %	15,00 %	15,00 %	15,00 %	15,00 %	15,00 %	15,00 %	15,00 %

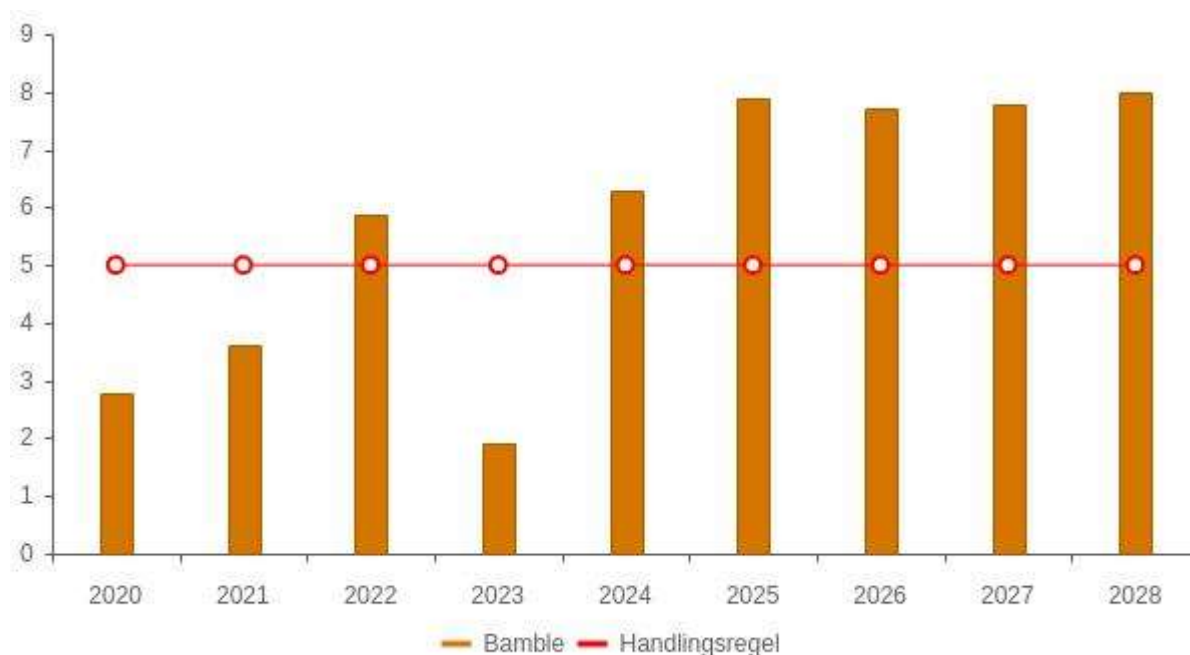
Handlingsregel: Kommunens samlede disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter skal minst være på gjennomsnittet for KOSTRA gruppe 7 i sist avlagt regnskap, 15 %.

Kommunens disposisjonsfond er avsatt fra ubundne driftsmidler over tid. Disposisjonsfondene omfatter midler avsatt fra driftsoverskudd av kommunestyret selv til Driftsfondet, men også midler til gjennomføring av vedtatt tiltak, øremerkede buffer og virksomhetenes oppsparte midler. Disposisjonsfond brukes til å finansiere både investeringer og driftsutgifter, og er kommunens driftsbuffer som brukes til å dekke utgifts- eller inntektsutfordringer i løpet av året.

Ved inngangen til 2023 utgjorde kommunens samlede disposisjonsfond 16,19 % av brutto driftsinntekter. Revidert budsjett viser at disposisjonsfondene vil være på 12,2 % ved utgangen av 2023. Det ble brukt betydelig med fond både i 2022, i 2023 og det vil bli brukt betydelig med disposisjonsfond i 2024.

Disposisjonsfondene reduseres til 8,9 % i 2025 og er lavere enn handlingsregelen i årene frem mot 2028, og er tilbake på nivå med handlingsregelen i 2028 til 15,3 %.

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Bamble	2,79 %	3,62 %	5,88 %	1,90 %	6,30 %	7,90 %	7,70 %	7,80 %	8,00 %
Handlingsregel	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %

Handlingsregel: Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter skal normalt ikke overstige gjennomsnitt i KOSTRA gruppe 7 i siste regnskapsår, 5,2 %.

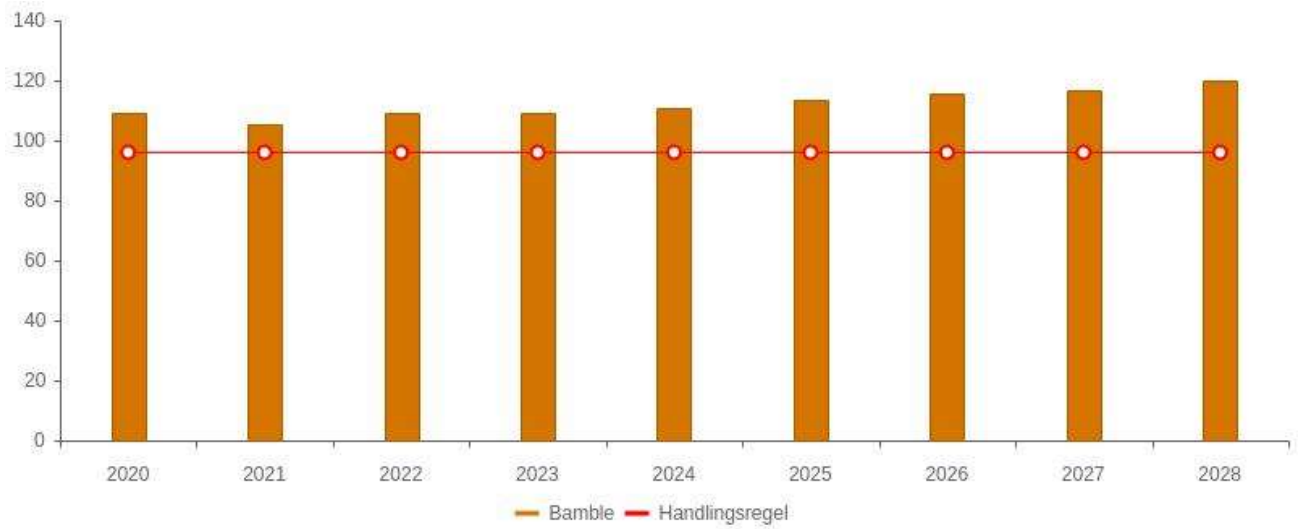
Resultatbegrepet viser hvor stor andel av driftsinntektene som netto er bundet opp til tilbakebetaling av lån og plasseringer. I netto finans omfattes renteutgifter/-inntekter på lån, avdrag, renteinntekter, tap/gevinst på finansplasseringer og utbytter/eieruttak. Netto finans og avdrag er avhengig av valgt finansieringsstrategi, størrelsen på kommunens gjeld og størrelsen på innskudd, plasserte midler og utbytter av eierskap. Rentenivået er økt betydelig det siste året. Norges banks styringsrente er 4,5% og signaliserte på sist rentemøte at denne utover i perioden skal ned. På de siste refinansieringer og nye lån i 2024 har kommunen fått rentebetingelser på om lag 5 %.

I 2020/2021 økte kommunens netto lånegjeld betydelig, i hovedsak som følge av investeringene i Bamble ungdomsskole med tilliggende anlegg. Dette medførte til økte rentekostnader i 2021, og i 2022 startet avdragsbetalingene. Disse investeringene, sammen med nye investeringer i kommende år, og økt rentenivå medfører høye finanskostnader fremover.

I 2025- 2028 er det forutsatt et utbytte fra Skagerak energi på 15,8 mill. kroner. Utbytte fra Skagerak energi for 2023 var rekordhøyt og ble på over 70 mill. kroner. Det høye utbyttet bidro positivt til å holde måltallet netto finans og avdrag lavere enn det ville vært uten dette.

I perioden øker netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter fra 1,90 % i 2023 til 8 % i 2028. Kommunen når ikke målsetningen på 5,2 % i perioden.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Bamble	109,10 %	105,48 %	109,06 %	109,14 %	110,63 %	113,40 %	115,61 %	116,97 %	120,07 %
Handling'sregel	96,00 %	96,00 %	96,00 %	96,00 %	96,00 %	96,00 %	96,00 %	96,00 %	96,00 %

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

	Budsjett 2024	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Sum inntekter	-1 453 066	-1 524 863	-1 556 139	-1 575 425	-1 588 385
Sum utgifter	1 466 789	1 549 121	1 526 839	1 506 799	1 528 915
Brutto resultat	13 724	24 257	-29 301	-68 626	-59 470
Netto finansutgifter og inntekter	94 342	119 934	119 165	122 408	127 665
Motpost avskrivninger	-96 771	-97 403	-105 042	-110 021	-115 021
Netto resultat	11 295	46 788	-15 178	-56 239	-46 826
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-11 295	-46 788	15 178	56 239	46 826
Årsresultat	0	0	0	0	0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	-0,8 %	-3,1 %	1,0 %	3,6 %	2,9 %

Tabellen viser hovedtallene i oppdatert budsjettgrunnlag for perioden. I forhold til gjeldende handlingsprogram er hovedendringene som følger:

- Budsjettet er oppjustert til 2025-pris. Det er lagt inn forutsetninger fra statsbudsjettet om 4,5 % lønnsvekst for 2025. Regjeringens anslag på deflator er på 4,1 % i 2025. Utgifter og inntekter er justert med forventet prisstigning for 2025 på 3,2% og for enkelte poster er det gjort en egen vurdering og lagt inn reell kostnadsvekst.
- Skatt og rammetilskudd er beregnet av Telemarksforskning iht. statsbudsjettet og prognosemodell fra KS. Det er lagt inn anslag på økt tilskudd som finansiering av økte demografikostnader i Bamble og det er lagt inn udisponert realvekst f.o.m. 2025 på 0,7 %. Midler til oppgaveendringer er lagt inn i kommunalområdenes rammer.
- Markedet forventer noe rentenedgang i Økonomiplanperioden, dette er det tatt hensyn til i beregningen av renteutgiftene og for renteinntektene. Rentene er beregnet utfra dagens låneavtaler, refinansiering av disse, og budsjetterte nye låneopptak. Da det er store nye investeringer i økonomiplanperioden som finansieres med nye låneopptak, vil netto renteutgifter øke utover i perioden og er i 2027 nær det dobbelte av 2022 som følge av nye låneopptak og økende rente på kommunens lån.
- Det er beregnet og budsjettert minimumsavdrag i perioden. Som følge av nyinvesteringer øker avdragene noe utover i perioden.
- Det er foreslått en økning i eiendomsskatten med 0,3 promille for boliger og fritidseiendom, og 0,4 promille for næring.
- Det er lagt inn en budsjettmessig buffer for å dekke uforutsett utgiftsvekst i tjenestene utover i perioden.
- Det er lagt inn konsekvensjustert budsjett ved at tidligere urealiserte innsparinger er lagt tilbake i kommunalområdenes rammer.
- Det er lagt inn forslag til innsparingstiltak i 2025-2028 i Innsparingsprogrammet for saldering av budsjettet.
- Det er lagt inn driftskonsekvenser av påregnede fremtidige investeringer i velferd som følge av flere eldre.
- Det er lagt inn styrking av rammene til kommunalområdene som følge av folkevalgte vedtak.
- Det er foretatt en omdisponering av kommunalområdenes disposisjonsfond til kommunestyrets salderingsfond for å dekke opp behovet for bruk av disposisjonsfond i 2025.
- Budsjettet i 2025 er saldert med bruk av 59,1 mill. kroner fra disposisjonsfond.

For øvrig er alle vedtatte tiltak fra vedtatt handlingsprogram 2023-2026 videreført.

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Bamble kommune er i en usikker og svært krevende økonomisk situasjon fremover. Det er høy lønns- og prisstigning og høyt rentenivå, som Norge ikke har erfart på flere tiår. Det er foretatt store investeringer

de siste årene som har medført høy gjeld, økte utgifter til renter og avdrag, og økte driftskostnader til bygg og nye tjenester. I tillegg er det et press på tjenestene og kostnadsøkninger som følge av endrede statlige krav, brukerrettigheter og økte forventninger fra befolkningen.

Bamble kommune har i flere år hatt et gjennomgående omstillings- og effektiviseringsarbeid for å få fremtidige budsjetter i balanse. Det er også for perioden 2025-2028 forutsatt realisert innsparinger og effektivisering i tjenestene. Kommunalområdene får reduserte budsjetttrammer og må tilpasse tjenestene i henhold til dette. Det er ikke mulig å redusere kostnadsnivået i kommunalområdene uten at dette får konsekvenser for tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.

Likviditet

På grunn av den krevende økonomiske situasjonen hvor kommunen har større utgifter enn inntekter over tid, påvirker dette også kommunens likviditet. Kommunen har inngått avtale om kassekreditt med ny hovedbankforbindelse med ramme på 50 mill. kroner. Med mulighet for å kunne benytte seg av en kassekreditt vil det dempe svingninger i likviditetsbehov og opptak av nye lån.

Kommunens likviditet

De løpende utgiftene har de siste årene vært høyere enn de løpende inntektene. Dette medfører at kommunen tidvis kan få utfordringer med likviditeten. Kommunen tar opp nye lån for å finansiere nyinvesteringer og refinansierer lån som forfaller. Bamble kommune har inngått avtale med DNB om driftskreditt med en ramme på 50 mill. kroner. Per oktober 2024 er det ikke trukket på denne.

Tabellen under viser utviklingen i likviditeten per august 2024. Det bør vurderes å omdisponere noe av inntøen på aksjer og andeler om til bankbeholdning for å dekke opp behovet for driftslikviditet i økonomiplanperioden fremover.

Beløp i 1000 kr	01.01.2024	30.04.2024	31.08.2024
Bankbeholdning	147 226	177 639	96 114
Aksjer og andeler	279 588	279 588	279 588
Sum likvide midler	426 814	457 227	375 702
Skattetrekk	-26 043	-32 700	-34 975
Aksjer og andeler	-279 588	-279 588	-279 588
Netto likviditetsbeholdning	121 183	144 939	61 139

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-470 304	-489 682	-531 852	-534 379	-546 427	-555 985
Inntekts- og formuesskatt	0	0	-545 310	-563 811	-565 335	-566 619
Andre generelle driftsinntekter	-4 841	-4 933	-4 557	-4 250	-4 250	-4 250
Eiendomsskatt	-27 437	-22 517	-75 058	-75 658	-76 258	-76 858
Sum sentrale inntekter	-502 581	-517 132	-1 156 777	-1 178 098	-1 192 270	-1 203 712

Sentrale inntekter består av skatt, statlig rammetilskudd, generelle statstilskudd og eiendomsskatt. Staten fastsetter inntektsnivået for skatt og rammetilskudd. Kommunen har selv kun påvirkning på nivået på eiendomsskatt.

Regjeringens kommuneopplegg for 2025

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 7. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 5,15 mrd. kr, som tilsvarer 1,2 % vekst. Veksten er 150 mill. kr høyere enn det som ble varslet i kommuneproposisjonen i mai. Samtidig er anslaget for merutgifter til pensjonskostnader som finansieres med frie inntekter, om lag 650 mill. kr lavere. Til sammen gir dette kommunene et handlingsrom som er 0,8 mrd. kr høyere enn det som ble lagt til grunn i kommuneproposisjonen.

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2025 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 4,1 %, fordelt med 4,5 % som årslønnsvekst og 3,5 % som prisvekst.

I realveksten ligger det også inne 1,7 mrd. kr til omleggingen av inntektssystemet, 250 mill. kr til bemanning i barnehager og 150 mill. kr til psykisk helse.

Realveksten på 1,2 % er regnet fra inntektsnivået i 2024 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2024, blir inntektsveksten høyere, siden den da regnes fra et nedjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2024. Nedjusteringen for i år har sammenheng med redusert skatteinntektsanslag for kommunene med 2,0 mrd. kr. Skatteveksten for i år er nå anslått til 3,8 % nominelt for kommunene. På kostnadssiden bør også merkes at deflatoren er justert opp fra 4,3 prosent i RNB til 4,4 prosent.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2025 settes opp med 1,8 prosentpoeng. Denne betydelige økningen har sammenheng med at eierinntekter tas ut av skattegrunnlaget for kommunene, og at den kommunale formuesskattesatsen reduseres med en fjerdedel. I tillegg ligger det til grunn et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen (inkl. eiendomsskatt) fortsatt skal utgjøre rundt 40 pst. av de samlede inntektene.

Ordinær skatt på inntekt og formue inkl. naturressursskatt for 2025 anslås å bli 7,5 % høyere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år. Rammetilskuddet for

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

kommunene foreslås økt med 4,0 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 5,8 % nominelt, tilsvarende en realvekst på 1,7 %.

I kommunedirektørens budsjettforslag for 2025 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **1 077,161 mill. kr**, som er 500.000 kr lavere enn i beregningene fra KDD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **1 000,670 mill. kr** som frie inntekter i år. Korrigerer vi med 7,378 mill. kr, som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 1 008,048 mill. kr i oppgavekorrigerte frie inntekter 2024. I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 69,113 mill. kr eller 6,9 %.

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenesteområder.

	I makro	Bamble
Samlet korreksjon (1000 2024-kr)	3 125 878	7 378
Elever statlige og private skoler	-125 599	-317
Grensejustering	0	0
Gratis timer SFO	1 068 188	2 692
Gevinstuttak ny prøve-/eksamensløsning	-5 400	-14
Overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem	8 198	22
Økt minsteytelse kvalifiseringsstønad	16 500	40
Økte utgifter til sosialhjelp	30 000	72
Ny opplæringslov	58 309	147
Pensjon for fosterforeldre	60 999	164
Voksen vaksinasjons-program	190 490	548
Redusert makspris barnehage	1 543 400	3 536
Nominell videreføring makspris barnehage	166 734	382
Endring i tabell C-saker knyttet til barnehage	68 390	0
Teknisk korreksjon makspris barnehage	45 669	105

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2026-28) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,7% (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer.

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2025-kr): [\[1\]](#)

	2024	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd (fast del)	468 577	503 268	507 597	513 245	516 303
Skatt	506 439	545 309	563 811	565 335	566 619

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Inntektsutjevning	25 654	28 584	20 323	20 362	20 393
Sum frie inntekter	1 000 670	1 077 161	1 091 731	1 098 942	1 103 315
%-endring		7,6	1,3	0,7	0,4

[1]I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det i utgangspunktet lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2025, 1.1.2026, 1.1.2027 og 1.1.2028 (SSB MMMM). Innbyggertall fordelt på de aktuelle aldersgruppene har telletidspunkt 1. juli år t, og vi lar disse være gjennomsnittet av tallene per 1.1 år t og 1.1 år t+1. Innbyggertall totalt og fordelt på aldersgrupper per 1. juli påvirker innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen det påfølgende året, mens innbyggertall totalt per 1.1. påvirker inntektsutjevningen aktuelt år. Ordinært skjønn fra Statsforvalteren (1,2 mill. kr i 2025) er satt til 1,2 mill. kr for årene 2026, 2027 og 2028.

Eiendomsskatt

Bamble kommune skriver ut eiendomsskatt i hele kommunen for næring, boliger og hytter. I økonomiplanen er det lagt inn følgende forutsetninger:

I medhold av esktl. §§2 og 3 skal utskrivningsalternativ *a) faste eigedomar i heile kommunen*, benyttes for skatteåret 2025:

- Den generelle skattesatsen settes til 4,4 promille (esktl. § 13)
- For bolig-og fritidseiendommer settes satsen til 3,3 promille (esktl § 12 a)
- Bolig-og fritidseiendommer tilordnes et bunnfradrag på kr. 400 000,- (esktl. § 11)
- Eiendommer i henhold til vedlagte liste gis fritak etter eiendomsskatteloven §7. Fritaket gis for et år av gangen.
- Retningslinjer for bunnfradrag videreføres uendret.
- Eiendomsskatten betales i 12 terminer (esktl. § 25) og faktureres sammen med andre kommunale avgifter.

Det er ikke lenger anledning å skrive ut eiendomsskatt på «særskilt skattegrunnlag» fra tidligere «verk og bruk» eiendommer. 2024 var siste året kommunen kunne skrive ut skatt på særskilt skattegrunnlag.

I budsjettet er det foreslått en økning i eiendomsskattesatsen med 0,3 promille for boliger og hytter, og 0,4 promille i økning for næring. Til sammen utgjør foreslått en økning på 6,8 mill. kroner. For 2025 er det da inkludert økningen budsjettet med 75 mill. kroner samlet i eiendomsskatt i 2025.

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Samfunn	106 290	74 602	86 827	59 773	46 226	48 171
Oppvekst	361 289	358 442	381 233	374 624	369 049	368 702
Velferd	428 793	433 439	475 507	453 221	429 778	429 779
Støtte og utvikling	97 933	95 575	101 151	100 053	98 952	98 952
Folkevalgte	8 096	7 850	7 701	7 335	6 968	6 968
Finansiering og sentrale poster	6 229	35 298	40 058	54 058	67 958	81 958
Driftsutgifter per tjenesteområde	1 008 629	1 005 206	1 092 477	1 049 064	1 018 931	1 034 530

Netto driftsutgifter for rammeområdene øker fra 1 005 mill. kroner i opprinnelig vedtatt budsjett for 2024 til 1 092 mill. kroner i 2025. I 2028 er rammene redusert til 1034 mill. kroner. Endringene i kommunalområdenes rammer er beskrevet senere i dokumentet.

Kommunalområdenes netto driftsrammer er beregnet med bakgrunn i følgende forutsetninger i perioden:

- Helårseffekt av tariffoppgjør kapittel 4 1/5.24 og endringer i avlønning, totalt 36,3 mill. kroner inkl. sosiale kostnader er budsjettet ut på kommunalområdene. Det er i tillegg satt av en sentral pott, 35,1 mill. kroner, til å dekke det lokale oppgjøret i 2024 for kapittel 3, 5 og 4 samt 2025-oppgjøret.
- Prisregulering av driftsutgifter og inntekter, totalt 10,7 mill. kroner inkl. unntak. Ordinær justering av utgifter er 3,2 % (KPI-jae august 2023-2024) og av inntekter 4,3 % (kommunal deflator 2024)
- Endringer vedtatt i økonomiplan 2024-2027, utgjør en økning på 42, 6 mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak at rammene er justert for urealiserte generelle innsparingskrav fra tidligere
- Driftskonsekvensene av nye investeringer/tiltak og vedtatte tiltak, utgjør en økning på 2 mill. kroner
- Endringer i oppgaver og finansiering i regjeringens forslag til statsbudsjettet, totalt 10,57 mill. kroner.
- Innsparingstiltak utgjør 44,4 mill. kroner i 2025 og 123 mill. kroner 2028

	2025	2026	2027	2028
► Opprinnelig budsjett	1 005 207	1 005 207	1 005 207	1 005 207
▼ Konsekvensjusteringer	50 940	50 940	50 940	50 940
► Tekniske justeringer	50 940	50 940	50 940	50 940
▼ Nye tiltak og realendringer	36 329	-7 084	-37 216	-21 618
► Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	42 614	38 087	42 466	48 102
► Driftskonsekvens av investeringer	2 000	3 000	5 300	8 763
► Innsparingstiltak	-44 460	-86 846	-123 348	-123 348
► Nye tiltak	28 061	32 561	35 961	42 461
► Politiske vedtak	8 115	6 115	2 405	2 405
Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	0	0	0	0
Ramme 2025-2028	1 092 477	1 049 064	1 018 931	1 034 530

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Renteinntekter og utbytte	-87 298	-50 817	-35 040	-36 817	-37 298	-38 361
Renteutgifter, avdrag, provisjoner og andre finansutgifter	62 262	83 344	168 871	173 079	181 303	192 123
Gevinst finansielle instrumenter	-527	0	-13 897	-12 697	-12 697	-12 697
Prisjustering av eksisterende gjeld i 2025 til fastpris i 2026-2028	0	0	0	-4 400	-8 900	-13 400
Netto finansinntekter/finansutgifter	-25 564	32 527	119 934	119 165	122 408	127 665
Finansutgifter i tjenesteområdene	3 171	12	0	0	0	0
Totale finansutgifter	-22 393	32 539	119 934	119 165	122 408	127 665

Renteinntekter og utbytte

Utbytteinntekter fra Skagerak Energi AS har vært høye i 2022 og 2023. I 2023 fikk kommunen et rekordhøyt utbytte på over 70 mill. kroner. Med bakgrunn i mer moderate kraftpriser signaliserer selskapet at utbytte for årene videre i økonomiplanen trappes ned mot mer moderate nivå. For Bamble sin del er det lagt inn utbytte på 15,8 mill. kroner i økonomiplanperioden.

Pr oktober er kommunens bankinnskudd 112 mill. kroner. I økonomiplanperioden er det forutsatt et gjennomsnittlig bankinnskudd på 100 mill. kroner. Det er lagt til grunn [Norges banks prognose](#) for renteutvikling i årene fremover, renteinntektene er budsjettert med 4 mill. kroner i økonomiplanperioden.

Totale utlån fra husbanken til kommunens innbyggere er på 356 mill. kroner pr september 2024, utlån vil øke utover perioden. Det var lagt inn 60 mill. kroner i nye utlån hvert år tidligere og i perioden i Økonomiplan 2024-2027. Per 30.09 er det ubrukte lånemidler på om lag 78 mill. kroner slik at behovet for nye låneopptak i Husbanken er redusert. Det er lagt inn 25 mill. kroner i nytt låneopptak i Husbanken i 2025, med opptrapping til 40 mill. kroner i nytt låneopptak i 2028. Renteinntektene på løpende utlån er for 2025 beregnet til 13,1 mill. kroner. Med anslag på 40 mill. kroner i nye utlån i 2025 vil det gi en samlet anslag på om lag 1 mill. kroner i nye renteinntekter, anslått renteinntekt på formidlings lån er beregnet å bli 14,1 mill. kroner i 2025. I årene 2026 til 2028 antas det at ubrukte lånemidler Husbanklån fra tidligere er lånt ut, slik at renteinntekter på formidlings lån og renteutgifter på lån i Husbanken er budsjettert med samme beløp.

Renteutgifter, avdrag, provisjoner og andre finansutgifter

Norges bank har latt styringsrenten stå uendret til 4,5 % på siste rentemøte i september, og varsler at rentenedsettelsen vil ta lenger tid enn tidligere annonsert. Inflasjonen er på vei ned slik at prognosene tilsier rentenedsettelse i 2025 og noe utover i økonomiplanperioden. Markedet forventer noe mer rentenedgang enn Norges bank, slik som vist i de to tabellene nedenfor. De siste låneopptak og refinansieringer i kommunen har gitt rentebetingelser på over 5 %. Basert på forventninger om rentenedsettelse reduseres budsjetterte renteutgifter i økonomiplanen noe sammenlignet med siste vedtatt økonomiplan på løpende lån, og nye lån og refinansieringer. Det er budsjettert med nye låneopptak i økonomiplanen for å finansiere nye investeringer og gjelden til Bamble kommune vil derfor øke ytterligere de neste årene. Kommunens samlede lånegjeld ved utgangen av 2023 var på 2 013 mill. kroner. Ved utgangen av 2028 er kommunens samlede lånegjeld anslått til å bli på 2 420 mill. kroner.

Renter på ordinære lån til finansiering av investeringer er budsjettert med 71,5 mill. kroner i 2025. Det er beregnet renteutgifter på de faktiske låneavtalene kommunen har og antatt rente på tidspunkt for

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

refinansiering, i tillegg til stipulerte nye låneopptak. En del av gjelden bærer ikke kommunen selv renterisikoen på, men kommunens innbyggere gjennom VAR-avgiftene og renter på startlån, samt staten gjennom rentekompensasjonsordningene.

Forventet budsjettrente 2025-2027, Norges Bank (per september 2024)

År	Forventet 3 mnd. Nibor	Tillegg	Forventet rente
2025	4,28	0,6	4,88
2026	3,50	0,6	4,10
2027	3,10	0,6	3,70

Forventet budsjettrente 2025-2029, rentemarkedet (avlest 23.09.2024)

År	Forventet 3 mnd. Nibor	Tillegg	Forventet rente
2025	3,80	0,6	4,40
2026	3,25	0,6	3,85
2027	3,30	0,6	3,90
2028	3,30	0,6	3,90
2029	3,35	0,6	3,95

Periode	Totale rentekostnader	Rentekostnader på løpende lån	Rentekostnad på simulerte lån
2025	91 074 187	73 921 608	17 152 579
2026	90 745 418	52 535 699	38 209 719
2027	94 494 282	41 361 814	53 132 468
2028	99 926 003	31 787 774	68 138 229
01.01.2025 - 01.01.2029	376 239 890	199 606 895	176 632 995

Budsjetterte avdrag er på ordinære lån på 77,8 mill. kroner i 2025 og 82,4 mill. kroner i 2028, dette er innenfor oppdatert minimumsavdragskalkyle for perioden.

Renteutgifter på lån i Husbanken er stipulert til 19,6 mill. kroner i 2025. Netto utgifter og inntekter på renter og avdrag på husbanklån er budsjettert uten netto budsjetteffekt. Det er lagt inn 25 mill. kroner i nytt låneopptak i Husbanken i 2025. I 2024 ble det tatt opp nytt lån i Husbanken med 60 mill. kroner. Kommunen har ved inngangen til 2025 ubrukte lånemidler på Startlån på om lag 70 mill. kroner, slik at det er behov for å redusere opptak av nye lån i Husbanken de nærmeste årene. Startlånene er kommunens viktigste virkemiddel for å bistå prioriterte grupper inn i det ordinære boligmarkedet. Renteinntektene fra utlånene er forutsatt å dekke renteutgiftene kommunen har til Husbanken. I 2023 og 2024 har renteinntektene fra Startlån ikke dekt renteutgiftene kommunen har hatt til lån i Husbanken. Årsaken til det er i hovedsak ubrukte lånemidler.

Gevinst finansielle instrumenter

Kommunen har store verdier plassert i finansmarkedet, Ved inngangen av året var det totalt plassert 279 mill. kroner i ulike aktivaklasser. Pr september er verdien 297 mill. kroner. urealisert avkastning siden nyttår er 3,4 %, eller 19,4 mill. kroner.

Strategien for plasseringene, forventet avkastning, risiko og profil behandles og vedtas i kommunens finansreglement. Nytt finans - og gjeldsreglement ble vedtatt våren 2024.

Av den plasserte kapitalen er 167 mill. kroner avsatte fondsmidler og 16 mill. kroner er finansbufferfondet. Resterende av plasseringene er overskuddslikviditet med langsiktig horisont.

Finansbufferfondet skal iht. gjeldende finansreglement være på 10% av plassert kapital. Finansavkastningen vil enkelte år bli lavere enn det kommunen budsjetterer og da kompenseres dette med bruk av fondet. Likeledes skal fondet styrkes når avkastningen blir høyere enn budsjettert. Ved inngangen til 2023 var bufferfondet kun 4, 8 mill. kroner da det ble brukt av fondet for å dekke opp for den negative avkastningen i 2022. Ved utgangen av september 2024 er bufferfondet 16 mill. kroner.

Det er stor usikkerhet i markedene, og dette medfører usikkerhet i fremtidig avkastning fra plasseringene. Det er budsjettert med noe høyere forventet avkastning og sammenlignet med forrige økonomiplan som var satt til 9,2 mill. kroner årlig i perioden. Budsjettert avkastning er satt til 13,8 mill. kroner i 2025, og ned til 12,7 mill. kroner i resten av perioden.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Til ubundne avsetninger	0	-0	3 500	9 869	50 931	41 517
Bruk av ubundne avsetninger	27 027	365	-59 134	0	0	0
Driftsmidler til finansiering av investeringer	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	27 027	365	-55 634	9 869	50 931	41 517
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-3 645	5 074	8 845	5 309	5 309	5 309
Totale avsetninger	-8 145	-11 295	-46 788	15 178	56 239	46 826

Fondsdisponeringer 2025-2028

I salderingen av budsjettet for 2025 forutsettes bruk av disposisjonsfond, og kommunalområdenes fond trekkes inn så langt som det anses mulig. I tillegg må deler av kommunestyrets driftsfond brukes.

Det gjenstår enkelte fond i kommunalområdene som skal dekke årlige svingninger i større driftsutgifter, fond til avtalte aktiviteter eller særskilte prioriterte områder.

Regnskapet for 2024 er ikke klart, og det er kun en prognose for fond ved utgangen av året basert på driftsrapporten for 2. tertial 2025 og kjente aktiviteter. Det avsettes ikke til disposisjonsfond i forbindelse med regnskapsavslutningen for 2024, kommunalområdenes resultater forutsettes salderes mot driftsfondet.

Totalt avsettes 59,1 mill. kroner i 2024 til et nytt salderingsfond som budsjetteres brukt i 2025. Prognosen viser at det gjenstår 25 mill. kroner på kommunestyrets driftsfond. Det overføres 22,7 mill. kroner på kommunalområdenes disposisjonsfond fra 2024 til 2025.

Ved inngangen til 2025 forutsettes følgende disposisjonsfond:

	Prognose 31.12.24	Videreføres til 2025
Kommunalområdene:	53 956	23 174
Samfunn	17 677	8 499
Oppvekst	2 041	935
Velferd	4 363	4 363
Støtte og utvikling	26 416	4 600
Folkevalgte	760	500
Kommunedirektør	2 700	4 277
Kommunestyret:	101 420	73 068
Driftsfond kommunestyret	45 148	25 009
Finansbuffer	16 029	16 029
K-sak 63/13 Omstillingsfond disp. av kommunedirektør + K-sak 32/20 koronatiltak	5 901	0
Langsiktig investert kapital, realvekst avsatt fra avkastningen	32 030	32 030
P.6197 - Utvikling Frier Vest	2 312	0
Salderingsfond:	0	59 134
Salderingsfond 2025	0	59 134
Sum	155 376	155 376

Gebyrer og betalingssatser

Kommunale avgifter og betalingssatser økes med 4,3% (kommunal deflator 2024).

- For avgifter og gebyrer der satsene fastsettes sentralt, brukes de sentralt gitte satsene.

Samfunn

Gebyrområdene har følgende dekningsgrader for 2025:

Vann 100%

Avløp 100%

Renovasjon 100%

Feiing 100%

Slamtømming 100%

Private planer 100%

Byggesak 100%

Oppmåling 100%

Kontroll og utslipp 100%

- Mindre endringer av reguleringsplaner etter plan og bygningsloven §12-14 settes opp til 45 600 kroner.
- Årsgebyret for vann i Bamble kommune er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Abonnementsgebyret i 2025 settes lik kr 3 693 og forbruksgebyret lik 17,63 kr/m³.
- Årsgebyret for avløp i Bamble kommune er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Abonnementsgebyret i 2025 settes lik kr 4 930 og forbruksgebyret lik 27,46 kr/m³.
- Normalgebyret for renovasjon i 2025 settes lik 4 655 kroner. Dette er en endring på 20 % fra 2024 til 2025. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.
- Normalgebyret for slamtømming i 2025 settes lik 5 890 kroner. Dette er en endring på 30% fra 2024 til 2025. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.
- Normalgebyret for feiing i 2025 settes lik 791 kroner. Dette er en endring på 4,1 % fra 2024 til 2025. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.
- Salg av tilleggstomt til eksisterende bolig: med henvisning til K-sak 99/12 fastsetter administrasjonen pris ut ifra lokale forhold.
- Priser for utlevering av eiendomsinformasjon reguleres med 3,7%. Avrundes opp til nærmeste 1 krone for beløp under 100 kroner og nærmeste 5 kroner for beløp over 100 kroner.
- Husleier innenfor kontraktperioden justeres i tråd med husleielovens bestemmelser.

Velferd

- Helse og omsorgs betalingssatser følger forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (FOR-2011 - 12 - 16 - 1349).
- For konsultasjoner ved vaksinasjonskontoret tas en konsultasjonstakst på 150 kr for de over 16 år, under 16 år gratis. I tillegg kommer vaksineprisen rundet av til nærmeste 50 kr. Influensavaksine prises hver høst i forhold til innkjøpspris og andre kostnader. Ved eventuelle statlige føringer så brukes disse.
- For nye tjenester, spesielt innenfor velferdsteknologi, vil betalingsregulativet settes opp i henhold til de rammer forskriften setter.
- Husleiene i omsorgsboliger skal inkludere kostnader til TV og internett.

Oppvekst

- Maksimalprisen for et ordinært heltidstilbud i barnehage er 2000 kroner fra 01.08.2024.
- Foreldrebetaling for mat på SFO, kost i barnehagene, betaling kost barnehageansatte, salg av kantineprodukter på skolene og husholdningspenger i bofellesskap økes med prisveksten for 2024 på 3,2% slik at inntektene økes i takt med kostnadene.

Andre gebyrer og avgifter:

- Bevillingsgebyret blir regulert av Helse- og omsorgsdepartementet som vedtar en endring av «Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv» § 6-2. Endringsforskriften blir som oftest vedtatt i november og endringen trer i kraft 1. januar året etter.

Tobakksgebyr: Tilsynsgebyret for tobakk er regulert av Lov om vern mot tobakksskader (tobakksskadeloven) § 15 og forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv § 33. Tilsynsgebyret blir regulert Helse- og omsorgsdepartementet gjennom en endringsforskrift som vanligvis blir vedtatt i november og trer i kraft 1. januar året etter.

Når det gjelder egenandeler som ikke er fastsatt av Stortinget vil disse legges på samme nivå som nærliggende og sammenlignbare kommuner innenfor forskriftens rammer.

- Når det gjelder betalingssatser for praktisk bistand og opplæring så vil betalingsregulativet holde seg innenfor forskriftens rammer og gjelde for alle brukere.

Fullstendig gebyrliste oppdateres på kommunens nettsider etter kommunestyrets budsjettvedtak i desember.

Investeringer i økonomiplanen

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld, eksklusive pensjonsforpliktelser, fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler.

Grafen viser at prognosen for netto lånegjeld i prosent utvikler seg til å bli høyere enn brutto driftsinntekter i perioden 2025-2028. Store investeringer de siste årene, først og fremst på Grasmyr og Nustad har økt gjelden til nå. Utover i perioden er det lagt inn nye større investeringer, spesielt innen velferd. Nye investeringer som følge av VA-plan som ble behandlet våren 2023 er også tatt med. Grafen viser at gjelden vil forbli høyere enn ønsket nivå i perioden. Det er viktig å vurdere ytterligere gjeldsøkning opp mot kommunens økonomiske handlingsevne. Høy lånegjeld gjør kommunen svært sårbar for nye rentehevinger og dagens rentenivå på over 5 % reduserer kommunens budsjetter betydelig. Økt lånegjeld og nye investeringer medfører økte kostnader i form av renter og avdrag. I tillegg får kommunen økte bygningsarealer som skal driftes. Bamble når ikke målsetningen på 96 % i økonomiplanperioden.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	163 735	233 192	235 601	269 075
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 649	3 649	3 649	3 649
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	168 384	237 841	240 250	273 724
Kompensasjon for merverdiavgift	-9 042	-28 420	-25 820	-37 700
Tilskudd fra andre	0	-48 000	-59 000	-59 000
Salg av varige driftsmidler	-15 000	-10 000	-30 000	-30 000
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-140 694	-147 772	-121 780	-143 375
Videreutlån	25 000	30 000	35 000	40 000
Bruk av lån til videreutlån	-25 000	-30 000	-35 000	-40 000
Avdrag på lån til videreutlån	31 300	32 100	33 000	34 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-31 300	-32 100	-33 000	-34 000
Overføring fra drift	-3 649	-3 649	-3 649	-3 649
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-168 384	-237 841	-240 250	-273 724
Sum finansieringsbehov	168 384	237 841	240 250	273 724
Sum finansiering	-168 384	-237 841	-240 250	-273 724
Udekket finansiering	0	0	0	0

Investeringer

Bamble kommune har behov for investeringer i bygg og anlegg for å imøtekomme eksterne pålegg, nødvendig utvikling av tjenestene og rasjonell drift. Investeringer må vurderes i et langsiktig perspektiv i forhold til livsløpskostnader og behov for utvikling av tjenestene. Investeringene må ses i sammenheng med kommunens økonomiske rammer for øvrig, investeringene vil belaste fremtidige driftsbudsjetter med renter, avdrag og kostnader til bygningsmessig drift.

Større investeringsprosjekter skal i henhold til kommunens økonomireglement utredes og fremmes til folkevalgt behandling i flere omganger med forstudie, forprosjekt og hovedprosjekt før gjennomføring.

En slik trinnvis behandling av større prosjekter sikrer at nybygg imøtekommer de behovene kommunen har fremover, og at kostnads kalkylene blir sikrere før igangsettelse.

Ønsker om nyinvesteringer er høyere enn det kommunen har økonomisk evne til å gjennomføre. Følgende rekkefølge legges til grunn for prioritering av investeringer:

1. Selvfinansierte tiltak der kostnadene i sin helhet finansieres ved inntekter.
2. Effektiviseringstiltak som bidrar til reduserte kostnader eller økte inntekter.
3. Utviklingstiltak som bidrar til å løse kommunens oppgaver på en bedre og mer effektiv måte.

I perioden er de løpende investeringsrammene i all hovedsak videreført, men justert ift. behov og prisvekst. VAR investeringene er lagt inn i henhold til oppdatert VA-plan. I økonomiplanperioden er det foreslått nye investeringer i sum på 901 mill. kroner. Av dette utgjør 810 mill. kroner i egne investeringer i varige driftsmidler. Her utgjør investeringer helse og omsorgsbygg 453 mill. kroner, Vann,/avløp,/renovasjon 268 mill. kroner og oppgradering kommunale bygg, inkludert erstatning Falkåsen barnehage, 63 mill. kroner.

4 mill. kroner er tilskudd til Kirkelig fellesråds investeringer og 15 mill. kroner er egenkapitalinnskudd i Klp som en del av kommunens pensjonsordning.

De enkelte investeringsprosjektene er nærmere beskrevet i kommunalområdenes kapitler. Investeringsprosjektene vises brutto, inklusive mva utenom investeringene innen VAR området

Finansiering av investering

Bamble kommune har liten evne til å frigjøre midler til egenfinansiering av investeringer. Nyinvesteringer finansieres derfor i all hovedsak ved låneopptak. Høyere lånegjeld medfører at kommunen får høyere utgifter til renter og avdrag, og behov for nye kutt i driftsrammene til kommunalområdene. For å dempe denne effekten er det viktig at lånegjelda ikke øker mer enn det kommunen klarer å bære fremover.

I perioden er det totalt forutsatt momskompensasjon på 101 mill. kroner, statlige tilskudd på 166 mill. kroner og salg av tomter på 85 mill. kroner. Resterende av investeringsutgiftene, 554 mill. kroner er forutsatt finansiert ved nye låneopptak.

Videreføring av ubrukte bevilgninger fra 2024 til 2025

Ved utgangen av 2024 vil det gjenstå ubrukte bevilgninger i investeringsbudsjettet. Disse bevilgningene er i stor grad knyttet til pågående investeringsprosjekter der fremdriften er forsinket i forhold til forutsetningene lagt til grunn i budsjettet. Ubrukte bevilgninger foreslås videreført til 2025 slik at pågående investeringer kan fortsette som forutsatt og ikke blir ytterligere forsinket. I forbindelse med regnskapsavslutningen for 2024 vil kommunedirektøren ta en gjennomgang av alle ubrukte bevilgninger fra 2024 for å sikre riktig budsjett i 2025. Det må også tas en gjennomgang av tidligere års bevilgninger som fortsatt står udisponert og en ny vurdering av prioriteringene av disse.

Investeringsstabell for kommunen samlet

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Sum	0	0	0	0	0	0	0	0

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Oppgradering kommunale bygg								
Eiendom fornying av biler	500	0	500	0	0	0	0	0
Rammebevilgning oppgradering og ombygging kommunale bygg fom.2022	5 000	0	3 875	0	6 875	0	6 000	0
Sum Oppgradering kommunale bygg	5 500	0	4 375	0	6 875	0	6 000	0
Finansielle investeringer								
Egenkapitalinnskudd Klp	3 649	-3 649	3 649	-3 649	3 649	-3 649	3 649	-3 649
Sum Finansielle investeringer	3 649	-3 649	3 649	-3 649	3 649	-3 649	3 649	-3 649
IKT investeringer								
Muggsoppsanering av eldre arkiver	1 200	0	0	0	0	0	0	0
Rammebevilgning IKT-plan	0	0	5 400	0	5 400	0	5 400	0
Velferdsteknologi Helse og omsorg	6 250	0	0	0	0	0	0	0
Sum IKT investeringer	7 450	0	5 400	0	5 400	0	5 400	0
Kirkelig fellesråd								
Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, Generell investeringsramme	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0
Sum Kirkelig fellesråd	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0
Attraktivitet, miljø, friområder, mm.								
Friluft- og miljøtiltak fom.2022	0	0	0	0	4 300	0	4 300	0
Kai og park på Smietangen	15 000	0	15 000	0	0	0	0	0
Plan for Kystkultur - gjennomføring	1 235	0	0	0	0	0	0	0
Rådhusplassen på Stathelle	5 000	0	7 000	0	0	0	0	0
Sum Attraktivitet, miljø, friområder, mm.	21 235	0	22 000	0	4 300	0	4 300	0
Investeringer oppvekst								
Bygge ny barnehage til erstatning for Falkåsen kunst og kulturbarnehage.	0	0	0	0	0	0	40 000	0
Mekkeverksted skole	750	0	0	0	0	0	0	0

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt	2026	Inntekt	2027	Inntekt	2028	Inntekt
	2025		2026		2027		2028	
Ombygging av tidligere avlastningsbolig til Spesialavdeling skole .	11 200	0	0	0	0	0	0	0
Sum Investeringer oppvekst	11 950	0	0	0	0	0	40 000	0
Boligutvikling, boligtomter, boligbygging								
Boligområde Bunestoppen	0	-0	0	-0	0	-20 000	0	-20 000
Boligområde Grasmyr Sør	0	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
Kjøp og salg av boligtomter	0	-5 000	0	0	0	0	-0	0
Sum Boligutvikling, boligtomter, boligbygging	0	-15 000	0	-10 000	0	-30 000	0	-30 000
Veg og trafikksikkerhet								
Hovedprosjekt mangler for prosjekt - 6706	0	0	1	0	1	0	0	0
Veg- og trafikksikkerhetstiltak fom.2022	5 000	0	5 625	0	8 125	0	8 125	0
Sum Veg og trafikksikkerhet	5 000	0	5 626	0	8 126	0	8 125	0
Investeringer helse og omsorg								
Bamble Helsehus - tilbygg og ombygging	0	0	12 000	-0	142 400	-59 000	142 000	-59 000
Fyret legesenter - utstyr	3 400	0	0	0	0	0	0	0
Vissestad omsorgssenter - tilbygg og ombygging	37 000	0	116 791	-48 000	0	0	0	0
Sum Investeringer helse og omsorg	40 400	0	128 791	-48 000	142 400	-59 000	142 000	-59 000
Ingen verdi								
Overgang til EL-biler	2 000	0	1 500	0	0	0	0	0
Sum Ingen verdi	2 000	0	1 500	0	0	0	0	0
Sum	98 184	-3 649	172 341	-51 649	171 750	-62 649	210 474	-62 649

Avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				
	2025 Inntekt	2026 Inntekt	2027 Inntekt	2028 Inntekt	
	2025	2026	2027	2028	
Vann, avløp, renovasjon					
Investeringer iht Vann- og avløpsplan	70 200	0 65 500	0 68 500	0 63 250	0
Sum Vann, avløp, renovasjon	70 200	0 65 500	0 68 500	0 63 250	0
Sum	70 200	0 65 500	0 68 500	0 63 250	0

Kommunens tjenesteområder

Samfunn

Kommunalområdets ansvarsområder og tjenester 2025

Kommunalområdet Samfunn har ca 130 årsverk med ca 140 ansatte, og består i hovedsak av fire virksomheter.

- Virksomhet for Eiendom med oppgaver innen eiendomsforvaltning av formålsbygg, boliger, grunneiendom, miljøservice og Bamble svømmehall.
- Virksomhet for Kommunalteknikk har oppgaver innen vei, park, skjærgårdtjeneste, gjestebrygger, vann, avløp, renovasjon og septik. Sentrale oppgaver er vintervedlikehold, drift av friområder på både fastland og øyer.
- Virksomhet for Areal og miljø med oppgaver innen planarbeid, geodata, byggesak, regulering, eiendomsskatt, landbruk, viltforvaltning og miljøvern.
- Virksomhet for Kultur har oppgaver med administrasjon og forvaltning for kultur, frivillighet, idrett og Bamble bibliotek og litteraturhus, samt frivilligsentralene.

I tillegg har enheten for Samfunn en overordnet virksomhet kalt Kommunalsjef Samfunn, som i hovedsak gjelder regnskapsteknisk føring av blant brann og feiing.

Kommunalområdet har ulike roller, oppgaver og ansvar for tjenester til innbyggere, næringsliv, tilreisende og kommuneorganisasjonen. Dette er blant annet:

- offentlig myndighetsutøvelse (plan, geodata, eiendomsskatt, landbruk mm),
- ivareta kommunens privatrettslige interesser som grunneier, utbygger, utleier mm.
- forvaltning av bygg, anlegg og arealer for kommunes tjenesteproduksjon og frivillig sektors aktiviteter
- boliger for å dekke boligsosiale behov
- ansvar for grunnleggende infrastruktur som vann, avløp og renovasjon og kommunale veier.
- tilrettelegging for kultur og samarbeid og dialog med frivillig sektor
- administrasjon og forvaltning av tilskuddsordninger
- kommunalrådet forbereder saker til 5 politiske utvalg, i tillegg til formannskap og kommunestyre. Vi er møtesekretær for 4 av disse, samt styret for Langøya

En del oppgaver løses via interkommunale samarbeid, for eksempel Renovasjon i Grenland (RiG) og Grenland Brann og Redning (GBR).

Det er ustrakt dialog og samarbeid med frivillige foreningsliv, og aktiv tilrettelegging for utvikling av kultur – og reiseliv. Det legges til rette for næringsutvikling via planarbeid, oppfølging av næringsstrategien og i dialog med næringsforening og næringsaktører. En viktig verdi for næringslivet er forutsigbar og rask saksbehandling.

Utfordringer og utviklingstrekk for kommunalområdet 2025-2028

Klimatilpasninger, energi og miljø påvirker alle. Temaene har fokus globalt, nasjonalt og lokalt, og endringer i rammebetingelser og regelverk påvirker tjeneste- og fagområdene til Samfunn. Arbeidet med ny kommuneplan med arealdel blir her et viktig utviklingsarbeid i kommende økonomiplanperiode. Kommunens nye plan for klima og energi, og resultatet av Konseptvalgutredning for avløpsrensing i Grenland, er to av flere prosesser som legger rammer for utviklingen fremover. Klimatiltak og sparetiltak ofte sammenfallende.

Det nye kommunestyret har sendt kommuneplanens samfunnsdel og planstrategi for kommende 4-års periode på høring. Dette vil sammen med budsjettet legge premisser for prioriteringer og innsats i perioden. Rullering av kommuneplanen er en omfattende prosess hvor det legges rammer for kommunens utvikling fremover. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i desember 2022, innsigelsen fra Telemark fylkeskommune på Langrønningen gjenstår.

Det er en utfordring å gjennomføre EU-krav og nasjonale krav på lokalt nivå, og det må planlegges for kommende nye krav. Bamble kommunes renseanlegg har en utslippstillatelse der kommunen skal innfri sekundærrensekravet (organisk stoff) fra 01.01.2028. Kommunen fikk i 2024 vedtak fra Statsforvalteren om å utrede rensing av nitrogen fra 2030. Dette vil kreve store investeringer. Sammen med Skien- og Porsgrunn kommuner har det blitt gjennomført en konseptvalgutredning (KVU). KVU arbeidet anbefaler ett felles renseanlegg i Grenland, beliggende i ytre del av Frierfjorden med utslipp til Langesundsfjorden. Totalt sett vil dette medføre store investeringer og krav til nye systemer og kompetanse for Bamble kommune.

En del av klimautfordringene treffer også Bamble på lokalt nivå. Det oppleves oftere og oftere kraftig nedbør på kort tid, såkalt styrtregn. Dette påvirker infrastrukturen til kommunen og veiene spesielt. Tilfeller med blant annet utvasking, undergraving og tette sluk fører til et økende behov for vedlikehold og reparasjoner, samtidig som tjenestens budsjetter har en stor reduksjon.

Kommunen har stor bygningsmasse, og forvalter store arealer. Kommunestyret har vedtatt at det skal utarbeides overordnede mål og strategier for eiendomsforvaltningen, (jfr.KST-sak 31/23). Bamble kommunes første Eiendomsstrategi skal etter planen behandles i kommunestyret i desember 2024, og vil gi retning for fagområdet med et langsiktig perspektiv. Kommunens bruk av bygninger og arealer må gjennomgås ettersom tjenestens behov og kommunens økonomi endres. Reduksjon av bygningsmasse, omlegging av betingelser for bruk og energiøkonomisering vil ha fokus i økonomiplanperioden.

Kommunes arbeid og rolle i næringsarbeidet, samt arbeidsform med næringsaktører og samarbeidspartnere endres til hovedsakelig å være kontaktpunkt, og koordinator innenfor næringsarbeidet. Det er begrenset kapasitet, spesielt til å være en operativ aktør.

Det vurderes også muligheter for økte inntekter og omlegging av arbeidsmåter. Bruk av kunstig intelligens vil kunne gi nye måter å løse oppgaver på. Kravene til kompetanse øker på alle fagområder, og rekruttering er utfordrende også innen teknisk sektor.

Saksmengden innenfor virksomhet areal og miljø er erfaringsmessig vekslende, avhengig av konjunktorene i samfunnet. Det må derfor påregnes nedgang i saksmengden i første del av perioden. Det på den annen side behov for å styrke arbeidet med tilsyn og ulovligheter. Antall dispensasjonssaker i strandsonen forventes fortsatt å være høyt, og dette er krevende saker å behandle.

Bamble har et stabilt folketall, og ønsker å være et attraktivt boområde i Grenland, som tiltrekker seg unge og barnefamilier. Det er viktig å legge til rette for varierte boliger i ulike prisklasser. Kommuneplanens arealdel og nye reguleringsplaner er viktig verktøy for dette, og arbeid pågår for eksempel Grasmyr nord, Bunestoppen og noen mindre reguleringsplaner.

Det har vært en nedgang i frivilligheten de siste årene, og man er ikke oppe på samme nivå som før pandemien. Kommunen bør aktivt legge til rette for samarbeid med frivillig sektor og det kan være mange gevinster å hente ved å utvikle metoder for samskaping med frivillig sektor. I tillegg til ulike tilskuddsordninger og abonnement på «Tilskuddsportalen» må det i samarbeid med frivilligheten utvikles metoder og virkemidler for å opprettholde og stimulere frivilligheten i kommunen. K-sak 112/24 Vurdering av frivilligsentral i Langesund sees på i arbeidet med budsjett og økonomiplan 2025-2028. Langesund frivilligsentral er delvis finansiert med statlige tilskuddsmidler, og det igangsettes en prosess for å se på omstilling av interne ressurser for å oppfylle kriteriene fra forskriften.

Biblioteket er en viktig samfunnsarena med gratis tjenester, som handler om folkeopplysning, møteplass og tilhørighet. Biblioteket bygger også demokrati gjennom å demme opp for utenforskap og klasseskille ved å sikre lik tilgang til kunnskap og kultur. Leieavtalen for Biblioteket må vurderes i perioden, da nåværende avtale løper til 2028.

Kommunedelplaner og temaplaner for de ulike fagområder viser hvilke strategier og tiltak som er vedtatt, for eksempel klima- og energiplan, primærnæringsplan og plan for kulturmiljø er alle vedtatt i 2024, og legger grunnlag for arbeid i økonomiplan perioden. Det er gap mellom antall vedtatte planer og kapasitet til gjennomføring. Det foreslås derfor å redusere antall planer totalt, og utarbeide mer overordnede og langsiktige strategier som følges opp av rullerende handlingsplaner jf. Planoversikt.

Det er behov for å avklare tjeneste- og servicenivå både internt og eksternt, slik at dette kan tilpasses kommende økonomiske rammer. Det vil være behov for en streng prioritering av oppgaver, basert på fortsatt planmessig arbeid og folkevalgt behandling.

Det er fortsatt viktig å ha fokus på effektivisering, tverrfaglig arbeid, og muligheter for samarbeid både internt og med kommuner, næringsliv og frivillig sektor. Det må arbeides videre med å styrke samhandlingen mellom tjenester innen kommunalområdene Oppvekst, Velferd og Samfunn. Kommunen må i fremtiden effektivisere måten å løse oppgaver på. Fokus på samskaping og involvering, og hvor næringsliv og frivillige er sentrale parter for å få til den samfunnsutviklingen framover. Det må vektlegges en kultur for mangfold, åpenhet og deling for at vi skal nå felles mål. Kommunens rolle endres på flere områder fra å være en operativ aktør til å være en koordinator og tilrettelegger sammen med næringsliv og frivillig sektor.

Samfunn leverer infrastruktur og tjenester til alle kommunalområder, og påvirkes av alle tiltak foreslått i kommunedirektørens innsparingsprogram. Det vil gi utfordringer med hensyn til bruk av kapasitet og kompetanse til oppfølging.

Utvikling og omstilling i kommunalområdet 2025-2028

Omstillingsprosesser er påbegynt i alle virksomheter, og omfatter blant annet å redusere årsverk ved naturlig avgang, effektivisering av saksbehandling, søke ekstern finansiering, samhandling på tvers av virksomheter med henhold til bruk av personell, økt bruk av digitale verktøy mm. Bruk av kunstig intelligens (KI) er et område i stor utvikling. Dette krever ressurser, men kan gi muligheter for både utvikling tjenester og potensiale for effektivisering. Det vurderes også muligheter for økte inntekter ved egenandel for tjenester eller gebyrer. Generelt holdes vakante stillinger ubesatt for å skaffe handlingsrom for omstillinger, og det er restriktivt bruk av vikarer. Organisatoriske forhold og oppgaveløsning vil bli vurdert som følge av endringer i bemanning, utfordringer med rekruttering og krav til innsparinger. Det er samtidig viktig å ha fokus på hvilken kompetanse kommunalområdet trenger for å levere forsvarlige tjenester på en kostnadseffektiv måte.

Klima og energiplanen blir et tydelig signal for prioriteringene til kommunen. Tilpasning til et endret klima påvirker daglig drift og kommunens økonomi. Klima og energiplanen angir retningen for

kommunens arbeid med temaet og må søkes innarbeidet i alle kommunalområder, og energiøkonomisering er et kontinuerlig arbeid som krever årlige investeringer.

Kommunalteknikk jobber med å effektivisere og redusere kostnader for å kunne mobilisere ressurser mot fremtidige utfordringer innenfor tjenestene. Det er dialog i Grenland om mulig felles oppgaveløsninger innenfor fagområdet. Foreløpig holdes flere stillinger i vakanse for å kunne rette kompetanse mot riktig fokusområder for fremtiden. Det må påregnes økte gebyrer på sikt.

Næringsarbeidet legges om, og har redusert kapasitet, som følge av budsjettvedtaket i 2024. Det legges til rette for næringsutvikling via planarbeid, oppfølging av næringsstrategien og i dialog med næringsforening og næringsaktører. En viktig verdi for næringslivet er forutsigbar og rask saksbehandling. Næringsstrategien bør revideres i økonomiplanperioden.

Kommunestyret har bestilt en gjennomgang av virksomhet Eiendom, med vurdering av organisering. Rapporten ble offentliggjort i oktober 2024, og vil sammen med Eiendomsstrategien, som legges fram i desember 2024, danne grunnlaget for disponering av ressurser fremover. Disse arbeidene danner grunnlaget for vurderinger i omstillingsarbeidet, fremtidig organisering og kartlegging av kompetansebehov.

Kommunen har i svært begrenset grad mulighet til å følge opp sin rolle som tilsynsmyndighet innenfor fagområdene i Samfunn i mangel av ressurser og kompetanse.

Det er flere vesentlige driftsendringer og tiltak i virksomhet for Kultur som er knyttet til drift og tjenesteproduksjon. Det er blant annet satt i gang effektiviseringstiltak rundt kommunens utlånsentraler for en mer helhetlig og effektiv drift. Videre er det hentet statlig finansiering til opprettelsen av en frivilligsentral i Langesund og det igangsettes en prosess for å se på omstilling av interne ressurser for å oppfylle kriteriene fra forskriften.

Kommunen må i fremtiden effektivisere måten å løse oppgaver på, det kan være gevinster å hente ved å utvikle metoder for samskaping med frivillig sektor. Bamble kommunes rolle går fra å være operativ til å tilrettelegge for samarbeid med og mellom frivillige aktører. Tjenestetilbudet må vurderes på bakgrunn av den stramme økonomiske situasjonen.

Proessen med kommunedirektørens innsparingsprogram for 2025-2027 vil kunne gi ny kunnskap og medføre behov for omstillinger.

Vurdering av budsjetttrammene for kommunalområdet for 2025-2028

Samfunns regnskap er bygget opp av to elementer, selvkostområdet og kommunalt finansiert drift. Førstnevnte innebærer at kostnadene til tjenesten i sin helhet betales av den som benytter tjenesten.

Kommunalteknikk selvkost omfatter hovedområdene vann, avløp, renovasjon og slam, samt feiing. Tjenestene leveres til selvkost og finansieres av abonnementsgebyrer. En betydelig del av kostnadene er kapitalkostnader og økte investeringer i fremtiden vil medføre en ytterligere økning i gebyrene. Økte renter og energikostnader medfører at gebyrene øker med rundt 11,3% i 2025. Renteutviklingen i økonomiperioden vil avgjøre hvor kraftig gebyr økningen blir.

Innen virksomhet Areal og miljø er følgende tjenester selvkost: private planer, byggesak, oppmåling, kontroll og utslipp. Saksmengden innenfor disse selvkostområdene er vanskelig å budsjettere, og erfaringsmessig utsatt for konjunktursvingninger. Prosessen med revisjon av kommuneplanens arealdel vil kreve store ressurser både økonomisk og administrativt i økonomiplan perioden.

Det er en betydelig utfordring å opprettholde tjenestenivået på kommunalt finansiert drift, samtidig som de økonomiske rammene strammes inn. Det er behov for en grundig gjennomgang og prioritering av oppgaver under nye rammebetingelser.

Det er krav om innsparinger i årene framover, og vil kreve en gjennomgang av arealbruk til de ulike tjenesteområder, og behov for ulike bygg, arealer og anlegg. KOSTRA- tallene viser at Bamble har mange kvadratmeter pr. bruker. Det må sees på de ulike tjenestens arealutnyttelse og struktur, utbygging av institusjonsplasser, administrasjonslokaler, idrettsbygg, utleiepraksis og innleiepraksis. Dette er en utfordring som må ses på for kommunen samlet. Kommunalområdet er avhengig av et godt samspill med øvrige kommunalområder skal målet om innsparing på drift nås. Det vil fortsatt være fokus på energisparing i alle ledd, da dette er både et miljøtiltak og spørsmål om kostnader. Arbeidet med salg av eiendom fortsetter i tråd med føringer gitt i politiske saker. Generell kostnadsvekst gjøre at vedlikeholds etterslepet øker med uendret ramme. Streng prioritering av frekvens og kvalitet på vedlikeholdsoppgaver er nødvendig.

Samfunn har ansvar for følgende innsparingsprogram, jfr. vedlegg til budsjettdokumentet
Utredningsområde G. Plansak, byggesak, rekreasjon og naturforvaltning
Utredningsområde H. Barn, unge, idrett og kulturbygg

Samfunn leverer infrastruktur og tjenester til kommunalområder, og påvirkes av alle tiltak i innsparingsprogrammet. Det vil være svært krevende å ha nok kapasitet og rett kompetanse i forhold til oppfølging.

Økt inntekstpotensial er vurdert for å opprettholde drift og tjenestenivå. Det vil innebære å ta betalt for tjenester som i dag er gratis, for eksempel utgiftsdekning for renhold ved utleie til frivillige, økte gebyrer og økt betaling ved bruk av kommunale tjenester ved arrangementer mv. Krav om innsparinger i kommende periode er ikke reelle uten at tjenestenivået reduseres. Handlingsrom ligger i å fortsatt redusere lokale tilskudd, organisering og oppgaveløsning, forbedrede rutiner for økonomioppfølging og redusert bemanning. Det bør også jobbes med å øke ekstern finansiering av utviklingsoppgaver og investeringer i kommunalområdet med tilskudd fra andre. Det bør også vurderes nøye hvilke oppgaver, utover kjerneoppgaven kommunen skal påta seg.

Det forventes fortsatt høye priser og det vil ta tid å realisere innsparinger da salgsprosesser viser seg å være mer tidkrevende enn forventet. Den usikre økonomiske situasjonen med økte renter og kostnader vil også kunne påvirke gebyrinngangen til kommunalområdet, og innbyggeren må påregne økte gebyrer.

Kostra-analyse

	Bamble 2022	Bamble Porsgrunn 2023	Kragerø	Larvik	Kostragruppe 07	
Prioritet						
Eiendomsforvaltning, kommune nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	7 392	7 743	6 185	5 579	5 993	6 589
Netto driftsutgifter per innbygger (121) forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen (B) *) **)	483	516	291	212	187	406
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B) *) **)	1 044	933	1 337	1 453	934	1 007
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B) *) **)	336	150	839	691	238	303
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B) *) **)	3 030	3 690	3 228	2 419	3 051	2 635
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft (B)) **)	577	614	74	-1 456	50	-320
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B) *) **)	1 207	1 540	947	1 676	1 332	1 031
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B) *) **)	829	1 434	2 911	2 826	1 556	1 596

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	74 602	74 602	74 602	74 602
Sum Tekniske justeringer	7 737	7 737	7 737	7 737
Konsekvensjusteringer	7 737	7 737	7 737	7 737
Konsekvensjustert ramme	82 339	82 339	82 339	82 339
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
100% gebyrdekning: regulering, byggesak og oppmåling	3 314	3 276	3 224	2 837
2025 Gebyrinntekter: Selvkostkalkyle vann, avløp, slam, renovasjon og feiing	-7 509	-14 426	-16 488	-17 618
2025: Selvkostkalkyle, vann, avløp, renovasjon, slam og feiing	3 537	0	0	0
Driftsmidler til nye områder	25	125	125	125
Etablering Grenland Brann og Redning	33	65	65	65
Fsak 4/22 næringsstilling 1 årsverk opphører 2025	-733	-733	-733	-733
Konsekvensjustert budsjett, driftsrammer i tråd med faktisk drift, korreksjon av urealiserte generelle innsparingskrav	14 682	14 682	14 682	14 682
Opphør styrking næringsarbeid, 3-årig prosjekt 2022-2024	-600	-600	-600	-600
Overtakelse av Stokkevannet barnehage 01.01.2024	-500	-500	-500	-500
Ramme: Attraktivitet, miljø, friområder m.m.	30	60	60	60
Tilskuddsordning energieffektivisering for næringslivet	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	13 279	2 949	835	-682
Driftskonsekvens av investeringer				
Driftskonsekvens av utbygging Bamble helsehus	0	0	0	3 462
Driftskonsekvens av utbygging Vissestad omsorgssenter	0	0	2 400	2 400
Sum Driftskonsekvens av investeringer	0	0	2 400	5 862
Innsparingstiltak				
Avvikle arrangementstilskudd	-250	-350	-350	-350

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Avvikle tilskudd til miljøtiltak i landbruket	-300	-300	-300	-300
Gjennomgang av renovasjonsordningen på formålsbygg	-100	-100	-100	-100
Gjennomgang av serviceavtaler	-100	-100	-100	-100
Innsparinger på drift som ikke lar seg realisere før eiendommer er solgt	0	-6 840	-6 840	-6 840
Kostnadsreduksjon Skolestruktur 2025-2027	-1 300	-2 600	-3 900	-3 900
Kostnadsreduksjoner Administrasjon 2025-2027	-333	-667	-1 000	-1 000
Kostnadsreduksjoner Barn, unge, idrett og kulturbygg 2025-2027	-3 133	-6 267	-9 400	-9 400
Kostnadsreduksjoner Helse- og omsorgstjenestene til hjemmeboende 2025-2027	-833	-1 667	-2 500	-2 500
Kostnadsreduksjoner Legetjenestene 2025-2027	-100	-200	-300	-300
Kostnadsreduksjoner Plansak, byggesak, rekreasjon og naturforvaltning 2025-2027	-2 034	-4 066	-6 100	-6 100
Kostnadsreduksjoner Sosialtjenestene 2025-2027	-67	-133	-200	-200
Kostnadsreduksjoner Voksenopplæring 2025-2027	-133	-267	-400	-400
Næring - omlegging og reduksjon av reiselivstiltak.	-900	-900	-900	-900
Ramme: Oppgradering kommunale bygg og ENØK-tiltak	-50	-100	-100	-100
Reduksjon av vedlikehold - Eiendom	-500	400	-500	-500
Reduserte strømkostnader	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Utleie av lokaler	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Vurdere flere eiendommer for salg, f.eks. Grasmør sør, Sundbykåsa, Clarks Minde, Sentrumsgården - reduserte driftskostnader.	-1 098	-1 798	-1 798	-1 798
Sum Innsparingstiltak	-16 731	-31 455	-40 288	-40 288
Nye tiltak				
Bevilgning til innkjøp av konsulenttjenester vedrørende utarbeidelse av kommuneplanens arealdel	2 000	2 000	0	0
Kommunalteknikk - tilbakeføring av tidligere pålagte innsparinger	2 598	2 598	2 598	2 598
Sentral tillitsvalgts pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022	255	255	255	255
Årsavgift programvare eiendomsskatt	270	270	270	270
Sum Nye tiltak	5 122	5 122	3 122	3 122
Politiske vedtak				
Innføring av gjengs husleie for utleieboliger, inklusiv omsorgsboliger	-2 000	-4 000	-7 000	-7 000
Ksak 109/24 og 60/23 Fyret legesenter	2 700	2 700	2 700	2 700
Ksak 67/24, Feilbudsjettering av gebyrinntektene på selvkostområdet innen Areal og Miljø (Geodata)	1 393	1 393	1 393	1 393
Ksak 67/24, korr inntekt vedr renhold av brannstasjon	725	725	725	725
Sum Politiske vedtak	2 818	818	-2 182	-2 182
Nye tiltak og realendringer	4 488	-22 566	-36 113	-34 168
Ramme 2025-2028	86 827	59 773	46 226	48 171

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Driftsmidler til nye områder

Det ble lagt inn midler i økonomiplan 2024-27 for å styrke rammen til Kommunalteknikk for å dekke økte driftskostnader ifm overtakelse av nye områder som Rådhusplassen på Stathelle, Stokkevannet barnehage, Bunestoppen, Grasmør Nord og Langrønningen industri- og næringsområde. Det ble lagt inn 265 000 kroner i 2024, 290 000 kroner fra 2025 og 390 000 kroner fra 2026 og utover. Endringen fra 2024 til 2025 er på 25 000 kroner.

Etablering Grenland Brann og Redning

I økonomiplan 2023-2026 ble det lagt inn en bevilgning til Grenland brann og redning på 1,117 mill. i 2023, 9,272 mill i 2024, 9,305 mill i 2025 og 9,337 mill. kroner i 2026. Endringen fra 2024 til 2025 utgjør 33 000 kroner.

Fsak 4/22 næringsstilling 1 årsverk opphører 2025

I budsjett og økonomiplan 2024-27 ble det lagt inn 733 000 kroner for å dekke en ny næringsstilling, ref. vedtak formannskapet 02.06.22. K.styret vedtok så å redusere kommunens næringsfunksjon med to årsverk, 1 mill i 2024 og 1,733 mill. i 2025. Endringen fra 2024 til 2025 utgjør en reduksjon på 733 000 kroner.

Konsekvensjustert budsjett, driftsrammer i tråd med faktisk drift, korreksjon av urealiserte generelle innsparingskrav

Innsparingskravene for perioden 2024-2027 ble innført som flate kutt på kommunalområdenes bruttobudsjetter, uten en spesifikk vurdering av kostnadsnivået eller faktiske økonomiske situasjonen for den enkelte tjeneste. For økonomiplan 2025-2028 har kommunedirektøren valgt at urealiserte innsparinger fra 2024 og tidligere, totalt 44,892 mill. kroner, tilbakeføres kommunalområdenes rammer. Kommunalområdene får da konsekvensjustert budsjett og driftsrammer i tråd med etablert, faktisk drift i 2025. Det tilbakeføres 14,682 mill. kroner på Samfunn, 8,291 mill. kroner på Oppvekst, 19,024 mill. kroner på Velferd og 2,895 mill kroner på Støtte og utvikling.

Opphør styrking næringsarbeid, 3-årig prosjekt 2022-2024

Det ble i budsjett og økonomiplan 2022-2025 bevilget 600 000 kroner per år i prosjektperioden til å styrke næringsarbeidet med et 3-årig prosjekt i samarbeid med næringslivet, næringsforeningen og Skagerrak Sparebank.

Prosjektmidler for 2022 ble ikke utbetalt, men overført fond, disse går til å dekke utbetaling til prosjektet i 2025.

Prosjektet ble lagt inn for perioden 2022-2024, midlene, 600 000 kroner, trekkes derfor ut igjen i 2025.

Overtakelse av Stokkevannet barnehage 01.01.2024

Bamble kommune overtok Stokkevannet barnehage 1. januar 2024. Netto kostnaden i 2024 ble budsjettert med 1,275 mill. kroner i 2024 med en reduksjon til 850 000 kroner fra 2025. Endringen fra 2024 til 2025 utgjør en reduksjon på 500 000 kroner som skyldes engangskostnader hos Samfunn i 2024.

Ramme: Attraktivitet, miljø, friområder m.m.

I budsjett og økonomiplan for 2023-2026 ble det vedtatt en liten årlig justering av ramma på 30 000 kroner i økonomiplanperioden for å kompensere for merutgifter til vedlikehold av park og friområder.

Tilskuddsordning energieffektivisering for næringslivet

Det ble vedtatt i Ksak 67/23 at Tilskuddsordning energieffektivisering ikke skulle videreføres. Udisponerte tilskuddsmidler er blitt overført på fond.

I økonomiplan 2024-27 ble det lagt inn en reduksjon i ramma til Samfunn på 1 mill. kroner i 2024 da det ble antatt at det ville være 1 mill. kroner igjen av ubrukte tilskuddsmidler/fondsmidler. Trekket i ramma på 1 mill. kroner tilbakeføres derfor i 2025.

Driftskonsekvens av investeringer

Driftskonsekvens av utbygging Bamble helsehus

Driftskonsekvenser av utbygging Bamble helsehus er lagt inn fra 2028. Samfunns kostnader er stipulert til 3,462 mill. kroner.

Driftskonsekvens av utbygging Vissestad omsorgssenter

Det er stipulert kostnader på 2,9 mill. kroner til økt bemanning i Velferd og 2,4 mill. kroner til eiendomsdrift på Samfunn fra 2027 og utover, totalt 5,3 mill. kroner.

Innsparingstiltak

Avvikle arrangementstilskudd

Kommunedirektøren foreslo å kutte arrangementstilskuddet på 500 000 kroner i økonomiplan 2024-2027. Kommunestyret vedtok å kutte tilskuddet med 500 000 kroner i 2024, 250 000 kroner i 2025 og 150 000 kroner fra 2026. Det ligger da arrangementstilskuddsmidler på 250 000 kroner i 2025 og 350 000 kroner fra 2026. På grunn av den økonomiske situasjonen, foreslår kommunedirektøren nå å kutte arrangementstilskuddet helt, og legger derfor dette inn igjen som et innsparingstiltak med 250 000 kroner i 2025 og 350 000 kroner fra 2026.

Avvikle tilskudd til miljøtiltak i landbruket

I budsjett og økonomiplan 2024-27 foreslo kommunedirektøren å avvikle tilskudd til miljøtiltak i landbruket, 400 000 kroner, og at midlene gikk til innsparing for perioden 2024 tom 2026.

Kommunestyret vedtok at tilskuddet skulle reduseres med 100 000 kroner i 2024, 150 000 kroner i 2025 og 200 000 kroner i 2026. Nå foreslår kommunedirektøren at tilskuddet kuttes helt fra 1. januar 2025, da tiltakene er alle omfattet av nasjonale ordninger og vil uansett få statlige tilskudd. Det ble kuttet 100 000 kroner av de 400 000 kronene i 2024. Det legges derfor inn en innsparing på 300 000 kroner fra 2025.

Tiltaket vil gi en umiddelbar innsparingseffekt på budsjettet, samt at tiden som medgår til å administrere dette blir spart og kan brukes til noe annet.

Alle tiltakene som dekkes av denne ordningen, dekkes også av statlige ordninger. Grunneierne blir mao allerede stimulert til å gjennomføre disse tiltakene. Ingen andre kommuner i Telemark har tilsvarende ordning. Bamble kommune har få landbrukseiendommer. Det er i overkant av 40 bruk som mottar produksjonstilskudd, dvs har hele eller deler av inntektene sine fra landbruksvirksomhet. Antallet kan variere noe fra år til år. I praksis er det kun en håndfull bruk som har størsteparten av sin årsinntekt fra landbruk.

Det er grunn til å anta at bortfall av dette kommunale tilskuddet ikke vil få noen konsekvens for aktiviteten i landbruket i kommunen.

Gjennomgang av renovasjonsordningen på formålsbygg

Bamble kommune har store utgifter til renovasjon og det produseres veldig mye avfall i forbindelse med tjenesteproduksjonen (næringsavfall). Det bør foretas en gjennomgang av hele ordningen med sikte på å kontrollere at vi ikke betaler for mye i forhold til behov. Også tømmefrekvens av containere bør sjekkes og undersøke om behov for avfallsordningen er nødvendig. Det stipuleres et innsparingspotensial på 100.000,- kroner.

Gjennomgang av serviceavtaler

Bamble kommune har avtale med private firmaer om ulike serviceavtaler på våre tekniske installasjoner i formålsbygg. Noen serviceavtaler er påbudt mens andre er valgfrie. Det bør foretas en gjennomgang av alle kommunens serviceavtaler med sikte på å tilpasse etter behov. Det stipuleres et innsparingspotensial på 100 000 kroner.

Innsparinger på drift som ikke lar seg realisere før eiendommer er solgt

I forbindelse med ny ungdomsskole på Grasmyr ble det forutsatt at deler av skolen skulle finansieres ved salg av eiendommer og innsparing i driftsmidler når byggene er solgt. Det er i K-sak 105/17 forutsatt at

det skal spares inn 7,0 millioner kroner for Langesund ungdomsskole og Grasmyr ungdomsskole, 2,0 millioner kroner for tomme lokaler og 1,3 millioner for Grasmyrhallen. Totalt 10,3 mill. kroner. De urealiserte innsparingene på totalt 6,84 mill. kroner ble i budsjett og økonomiplan 2023-2026 forskjøvet til 2026, da det ikke var realistisk før. De 6,84 mill. kronene består av 4,995 mill. kroner i reduserte kostnader fraflytta lokaler Grasmyr og Langesund ungdomsskole, 1,437 mill. kroner tomme lokaler Rønholt, Rugtvedt og Herre og 408 000 kroner Grasmyrhallen.

Grasmyr ungdomsskole heter nå Knutepunktet og er bygd ut slik at driftskostnadene er høyere enn i 2017.

Næring - omlegging og reduksjon av reiselivstiltak.

Kapasitet til operativt næringsarbeid er redusert som følge budsjettvedtak (KST-sak 58/23). Det foreslås å omdisponere tilskudd gitt til «Skjærgårdscruise» og Turistservice til bedret oppfølging av gjestehavner og styrking av Skjærgårdstjenesten.

Dette gir en netto innsparing på 0,9 mill. kroner på driftsbudsjettet. Driftsbudsjett næring blir 1,2 mill. kroner etter omleggingen. Dette dekker bla. avtaleforpliktelser til etablererveiledning og markedsføring av kommunen.

Bamble kommune har i perioden 2022 til 2024 gitt tilskudd til drift av skjærgårdscruise langs Bamblekysten. Avtalen opphører i 2024 og tilskuddet foreslås avviklet. Bamble kommune har i en årrekke gitt tilskudd til Langesund turistservice og siste avtale utgår i 2024. Videreføring av tilskuddet foreslås avviklet etter en prosess av ombygging av tjenestene.

Skjærgården er en av kommunens mest besøkte og verdsatte friluftslivsaktivitet for besøkende fra fjern og nær. Drift og vedlikehold av skjærgården har blitt en helårsoppgave, og utfra et HMS og effektivitets perspektiv er det behov for å styrke tjenesten. Tjenesten har også stor grad av ekstern finansiering.

Ramme: Oppgradering kommunale bygg og ENØK-tiltak

Det ble i budsjett og økonomiplan 2023-2026 vedtatt å redusere rammene med 50 000 kroner per år i økonomiplanperioden på grunn av energibesparelser i forbindelse med investering i nye ENØK-tiltak (energi økonomisering) i kommunale bygg.

Reduksjon av vedlikehold - Eiendom

I budsjett og økonomiplan 2024-2027 ble det i kommunedirektørens forslag foreslått å redusere vedlikeholdsmidlene til kjøp av tjenester og materiell på drift med 3,5 millioner kroner for å nå de oppsatte innsparingskrav på eiendom. Kommunestyret fant det uforsvarlig å kutte for mye i vedlikehold og tilbakeførte deler av den foreslåtte innsparingen. Det ble da vedtatt et kutt på totalt 2 mill. i 2024, 2,5 mill. i 2025, 1,6 mill. i 2026 og 2,5 mill. kroner i 2027.

Endringen fra 2024 til 2025 utgjør -500 000 kroner.

Reduserte strømkostnader

Energibudsjettene har vært vanskelig å sette opp på forhånd da prisene i markedet har variert svært mye. I tillegg har Bamble kommune inngått en innkjøpsavtale sammen med de andre Grenlandskommunene som har vist seg å være veldig gunstig. På grunn av dette ser vi at det vil være muligheter for å redusere energibudsjettet med 4 mill. kroner.

Utleie av lokaler

Bamble kommune leier ut alle sine lokaler i formålsbygg gratis. Det er en del ekstra kostnader i forbindelse med denne utleien. Vi ber om at det utredes hvilket potensiale for innsparinger som ligger i ny ordning med å ta leie. Videre må en slik utredning avdekke hvilke utfordringer og konsekvenser dette vil ha. Det er lagt inn en stipulert inntekt på 1,5 mill. kroner fra 2025.

Vurdere flere eiendommer for salg, f.eks. Grasmyr sør, Sundbykåsa, Clarks Minde, Sentrumsgården - reduserte driftskostnader.

Kommunestyret vedtok i budsjett og økonomiplan 2024-27 å redusere ramma på grunn av reduserte driftskostnader ved salg av bygg med 1,201 mill. kroner i 2024, 2,299 mill. kroner i 2025 og 2,999 mill. kroner fra 2026. Dette gjaldt byggene Grasmyr sør, Sundbykåsa, Clarks Minde og Sentrumsgården. Grasmyr sør er bestemt solgt.

Flere eiendommer er ikke solgt enda, og det er usikkerhet rundt når eventuelle salg vil gjennomføres.

Endringen fra 2024 til 2025 utgjør en reduksjon på 1,098 mill. kroner.

Nye tiltak

Bevilgning til innkjøp av konsulenttenester vedrørende utarbeidelse av kommuneplanens arealdel

Kommunestyret har i sak nr 102/24, kommuneplanens samfunnsdel, bedt administrasjonen komme tilbake med en sak om oppstart av kommuneplanens arealdel (KPA): "3. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak vedrørende oppstart revisjon av kommuneplanens arealdel." Dette innbefatter også finansiering av arbeidet.

Det behøves betydelige ressurser til utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag, politikerverksted, medvirkningsprosess og utarbeidelse av selve planen med plankart, bestemmelser og beskrivelse. Dette er anslått til ca 4 mill kroner:

Kostnadene med dette vil bli avgjort endelig i en anskaffelsesprosess. Den siste revisjonen av KPA kosten i overkant av 3 mill kroner. Det var en mindre revisjon uten fullt planprogram.

Kostnadene i tiltaket er knyttet til:

- Revisjon av bestemmelser. Dagens bestemmelser er utdaterte og sannsynligvis svake juridisk. Byggesak vil bli involvert i revisjonen, men ekstern hjelp behøves og er anslått til ca 400 000 kr.
- Planvask. Dette innebærer gjennomgang av områder i gjeldende plan som ikke er utbygd, med behovsgjennomgang og vurdering om de skal videreføres. Arealer som tas ut, gir økt handlingsrom i ny plan for nye arealer. Kommunen kan søke støtte til dette arbeidet. Kostnad (basert på maksimalt støttebeløp hos Miljødirektoratet i 2023) er anslått til ca kr 400 000.
- Utarbeidelse av planbeskrivelse, plankart og bestemmelser: ca 2,5 mill kroner. Jo mer omfattende planprogram med flere tema, jo større kostnader knyttet til utarbeidelse.
- Politikerverksted pr verksted; konsulentbistand 15 000,- (ca 10 timer a kr 1500,-), politikergodtgjøring kr 60 000,-, bevertning; ca 8000,- = 85 000,-. Totalt 3 verksted = ca kr 250 000,-
- Medvirkningsprosess; informasjons og medvirkningsmøter: 3 stykk a kr 20 000,- (konsulent og annonsering): totalt kr 60 000,-
- Annonsering, informasjon, m.m.: kr 100 000,-
- Uforutsette, ekstraordinære kostnader: kr250 000,-

Totalt. ca 4 mill. kroner, 2 mill. kroner i 2025 og 2 mill. kroner i 2026.

Egenarbeid internt i kommunen vil utgjøre en betydelig ressursbruk på plan og byggesak, bla til gjennomgang av bestemmelser, gamle reguleringsplaner og planvask. dette bidrar til å redusere behovet for ekstern bistand, men vil gå ut over annet arbeid i perioden.

Kommunalteknikk - tilbakeføring av tidligere pålagte innsparinger

Kommunalteknikk ble pålagt en varig innsparing i budsjettet for 2023 på 2,5 mill. kroner. Innsparingen er kun mulig å oppnå ved å legge ned avdeling for park. Alternativt kan kommunen slutte å vedlikeholde sine veier, sommer som vinter. Det kan også spares ved å kutte årsverk, men da vil ikke Kommunalteknikk kunne løse sitt oppdrag med å drifte og vedlikeholde kommunal infrastruktur. KS-konsulent sin rapport viser til at det er mulig å spare ca. 1 mill. kroner, avhengig av strømprisen, på å skifte alle gatelysene til LED. Dette er en investering på 12-15 mill. kroner og vil ikke gjennomføres 100% før i siste del av økonomiplanperioden. Innsparingskravet inkl. prisjustering på 2,598 mill. kroner tas derfor ut av budsjettet igjen.

Sentral tillitsvalgte pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022

I Ksak 108/20 budsjett 2021 og økonomiplan 2021-24 punkt 41 ble det vedtatt "Kostnadene for tillitsvalgte skal dekkes av en felles kommunal pott. Den kommunale potten dekkes fra enhetenes rammer ift årsverk i enheten." Kostnadene ble beregnet til 1,9 mill. kroner og ble lagt inn i budsjett og økonomiplan 2022-25. Vedtaket har skapt en del administrasjonsarbeid og mange virksomheter har derfor ikke prioritert å bruke tid på rapporteringen som utløser midler fra den sentrale potten. Kommunedirektøren anbefaler at vedtaket omgjøres og at midlene fra den sentrale potten tilbakeføres kommunalområdene igjen.

Årsavgift programvare eiendomsskatt

Det legges inn 270 000 kroner til å dekke kostnader til programvare for taksering av eiendommer og kreve inn eiendomsskatt.

Politiske vedtak

Innføring av gjengs husleie for utleieboliger, inklusiv omsorgsboliger

Kommunestyret vedtok den 15.12.2022 i Sak 115/22 budsjett for 2023 og ØP 2023 - 2026, at subsidiering av husleiene i kommunale omsorgsboliger skal opphøre og at det innføres gjengs leie, også for omsorgsboliger. Det betyr at husleiene til omsorgsboligene blir justert når nye kontrakter inngås eller fornyes hvert tredje år.

Det foreslås å innføre gjengsleie for alle utleieboliger og at disse blir justert når nye kontrakter inngås eller fornyes hvert tredje år

Konsekvensen er at husleiene vil være lik gjengs leie, gjennomsnittlig sammenlignbar husleie i et boområde jfr. husleiloven. For de største boligene våre vil økningen være størst. For våre minste boliger våre vil leien gå ned. En gjennomsnittlig omsorgsbolig på 55 kvm vil få en økning i husleien på om lag 1000,- kroner i måneden. Eierformen har også innvirkning på hvilke konsekvenser vedtak om opphør av subsidiering vil få. Stiftelsesboligene har husleier fastsatt av stiftelsen og i noen tilfeller framleier vi mens i andre tilfeller er kontrakten tegnet direkte mellom leietaker og stiftelse.

Budsjettmessig konsekvens er anslått til en økt husleieinntekt på 2 mill. kroner i 2025, 4 mill. kroner i 2026 og 7 mill. kroner fra 2027. Totalt vil det da kunne bli en varig innsparing på 7 mill. kroner over tid.

Ksak 109/24 og 60/23 Fyret legesenter

I Ksak 109/24 Fyret legesenter ble det vedtatt å inngå en leieavtale for å leie lokaler til Fyret legesenter. Kostnadene til leie og renhold utgjør 2,7 mill. kroner på Samfunn.

Det er i tillegg blitt innvilget 3,1 mill. kroner til Velferd til drift for legesenteret, jfr Ksak 60/23 plan for legetjenesten. Midlene er flyttet fra tiltak «K-sak 60/23 Plan for legetjenesten i Bamble kommune - utvidelse fastlegekapasitet»

Ksak 67/24, Feilbudsjettering av gebyrinntektene på selvkostområdet innen Areal og Miljø (Geodata)
 Budsjettet for Geodata har en feilbudsjettering av gebyrinntektene på selvkost-området på 1,393 mill. kroner. Denne ble kompensert i 1. driftsrapport 2023, men ble ikke lagt inn i budsjett og økonomiplan 2024-2027. Feilbudsjetteringen må derfor også legges inn i budsjett og økonomiplan for 2025-2028. (ref K.sak 67/24 driftsrapport 1. tertial)

Ksak 67/24, korr inntekt vedr renhold av brannstasjon

I budsjett og økonomiplan for 2024-2027 ble inntekten vedrørende renhold av brannstasjon lagt inn to ganger. Det ble lagt inn en inntekt for å dekke de økte lønnskostnadene samt at det i tillegg ble lagt inn et innsparingskrav på den økte inntekten. En tilbakefører derfor den ene inntekten. (ref Ksak 67/24, driftsrapport 1. tertial)

Ønskede tiltak og ytterligere innsparinger

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Søknad om tilskudd til Olympiatoppen Østlandet på 200 000 kroner hvert år i 3 år.	200	200	200	0
Tilskudd til Grenland topphåndball på 200 000 kroner i 2025.	200	0	0	0
Sum	400	200	200	0

Ønskede tiltak og ytterligere innsparinger

Søknad om tilskudd til Olympiatoppen Østlandet på 200 000 kroner hvert år i 3 år.

Olympiatoppen Østlandet søker om prosjekttilskudd, 200 000 kr for perioden 2025-2028. Søknaden er forankret i Toppidretsstrategi for Grenland 2023-2031, der Bamble kommune har vedtatt å legge til rette for toppidrett sammen med Porsgrunn og Skien kommune. Porsgrunn kommune, som vertskommune, har vedtatt et tilskudd på 200 000 kr. fra 2024. I Skien kommune behandles søknaden i budsjettprosessen. Kommunedirektøren anbefaler ikke å innvilge tilskuddet på grunn av den økonomiske situasjonen.

Tilskudd til Grenland topphåndball på 200 000 kroner i 2025.

Grenland Topphåndball søker om prosjekttilskudd på 200 000 kroner for å etablere seg som topphåndbakkubb. Bamble kommune har vedtatt å legge til rette for toppidrett sammen med Porsgrunn og Skien kommune. Porsgrunn kommune behandlet saken politisk og gav avslag. Skien kommune behandlet saken politisk og ga 50 000 kroner. Kommunedirektøren anbefaler ikke å innvilge tilskuddet på grunn av den økonomiske situasjonen.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Boligutvikling, boligtomter, boligbygging								
Boligområde	0	0	0	0	0	-20 000	0	-20 000
Bunestoppen								
Boligområde Grasmyr Sør	0	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
Kjøp og salg av boligtomter	0	-5 000	0	0	0	0	0	0

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Sum Boligutvikling, boligtomter, boligbygging	0	-15 000	0	-10 000	0	-30 000	0	-30 000
Oppgradering kommunale bygg								
Eiendom fornying av biler	500	0	500	0	0	0	0	0
Rammebevilgning oppgradering og ombygging kommunale bygg fom.2022	5 000	0	3 875	0	6 875	0	6 000	0
Sum Oppgradering kommunale bygg	5 500	0	4 375	0	6 875	0	6 000	0
Attraktivitet, miljø, friområder, mm.								
Friluft- og miljøtiltak fom.2022	0	0	0	0	4 300	0	4 300	0
Kai og park på Smietangen	15 000	0	15 000	0	0	0	0	0
Plan for Kystkultur - gjennomføring	1 235	0	0	0	0	0	0	0
Rådhusplassen på Stathelle	5 000	0	7 000	0	0	0	0	0
Sum Attraktivitet, miljø, friområder, mm.	21 235	0	22 000	0	4 300	0	4 300	0
Beredskap og brannssikkerhet								
Sum Beredskap og brannssikkerhet	0	0	0	0	0	0	0	0
Veg og trafikksikkerhet								
Hovedprosjekt mangler for prosjekt - 6706	0	0	1	0	1	0	0	0
Veg- og trafikksikkerhetstiltak fom.2022	5 000	0	5 625	0	8 125	0	8 125	0
Sum Veg og trafikksikkerhet	5 000	0	5 625	0	8 125	0	8 125	0
IKT investeringer								
Sum IKT investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Vann, avløp, renovasjon								
Investeringer iht Vann- og avløpsplan	70 200	0	65 500	0	68 500	0	63 250	0
Sum Vann, avløp, renovasjon	70 200	0	65 500	0	68 500	0	63 250	0
Ingen verdi								
Overgang til EL-biler	2 000	0	1 500	0	0	0	0	0
Sum Ingen verdi	2 000	0	1 500	0	0	0	0	0

Boligområde Grasmyr Sør

Prosjektet sørger for opparbeidelse av nødvendig infrastruktur for fremtidig boligbebyggelse og utbygging av Bamble ungdomsskole og Bamble videregående. Prosjektet er et resultat av «Områderegulering for Grasmyr» vedtatt i Bamble kommunestyre saksnummer 102/18 og i budsjettet

for 2019(Ksak. 97/18). Det dreier seg om bygging av veier, parkeringsplasser, vann- og avløpsanlegg og kabelanlegg.

Kostnadene skal fordeles mellom utbyggingen av Bamble ungdomsskole med idrettshaller, Bamble videregående skole og nytt boligfelt Grasmyr Sør. Fordelingen av kostnadene og gjennomgang av budsjettet vil bli foretatt i 2024 og endringer innbakt i økonomiplan 2025-2028.

Videre utbygging av området krever detaljregulering og et utstrakt samarbeid med øvrige grunneiere. Utbygging av denne type er utenfor kommunens kjerneoppgaver og en har lite kapasitet og kompetanse til å gjennomføre en utbygging av denne størrelsen.

Vurdering av salg ble behandlet i kommunestyre sak 74/24.

Friluft- og miljøtiltak fom.2022

Investeringsrammen er etablert for å samle investeringsprosjekter som fremmer attraktivitet og stedsutvikling. Rammen skal dekke investering til parker, oppgradering av friområder og skjærgårdsparken. Utskifting av maskiner og utstyr innenfor parkområdet ligger også under denne rammen.

Det foreslås å ta to år uten bevilgning, i henholdsvis 2025 og 2026. Bør tas opp igjen fra 2027.

Investeringer iht Vann- og avløpsplan

Investeringsrammen er etablert for å samle investeringsprosjekter innenfor områdene vann, avløp og renovasjon. Aktiviteten innenfor rammen er i hovedsak fornyelse og forlengelse av eksisterende vann- og avløpsnett, rehabilitering og kapasitetsutvidelse av renseanleggene og utskiftninger av maskiner og utstyr. Ny hovedplan for vann og avløp ble vedtatt i mai 2023. For å nå målene i Hovedplan VA er det behov for en investeringsramme i 2025 på 70 mill. kroner.

Rammen dekker følgende investeringer:

Rehabilitering og kapasitetsutvidelse av renseanleggene slik at de skal tilfredsstillende kravene til rensing. Kravene er satt i utslippstillatelser, forurensingsforskriften og EU sitt avløpsdirektiv. Det dreier seg om rehabilitering og utvidelse av Salen RA. Kapasitetsutvidelse av Rakkestad RA.

Utskifting og separering av vann- og avløpsledninger. Områdene er kartlagt gjennom arbeid med saneringsplan for Langesund rensedistrikt. Kommunen er pålagt av Statsforvalteren å ha en saneringsplan for sitt rensedistrikt. De største prosjektene vil være i avløpsområdene Omborsnes, Bunes og Møllebukta mm.

Utskifting av anleggsmaskiner, biler og utstyr. Investeringen vil være nødvendig dersom virksomheten skal tilpasse seg en mer miljøvennlig bil og maskin park. En del av virksomhetens drift vil være avhengig av fossilt drivstoff, men deler vil også kunne elektrifiseres. Totalt investeringsbehov vil være 5 mill.kroner pr. år.

Utbygging og utskifting av vann- og avløpsledninger i forbindelse med bygging av gassveien og ny gang- og sykkelveg langsmed med fylkesvei 363.

Mindre investeringer innenfor renovasjonsområdet som i hovedsak gjelder effektivisering og innføring av ytterligere kildesortering av avfallet fra fritidsboliger.

Kai og park på Smietangen

Bamble kommune har ved avtale med Smietangen utbygging forpliktet seg å opparbeide tomten lengst syd mot sundet. Her skal det bygges kaifront til fergene som trafikkerer Langesund og øyene rundt. I tillegg skal det anlegges bystrand med park og lekeområde. Det skal også etableres et servicebygg med toaletter og dusj inkludert venterom for fergetrafikk. Det er også tenkt kioskfunksjon her, men det gjenstår å se om det vil bli realisert. Den gamle fiskerboligen som er restaurert av Kystlaget skal også flyttes til denne tomten og tilknyttes vann og avløp. Det vil bli en kystledhytte for utleie.

Det har vært gjennomført et anbudskonkurranse for prosjektet, og kostnadsoverslag er 30 mill. kroner.

Smietangen utbygging har en forventning om at kai og parkanlegget skal stå ferdig sommeren 2025 når siste byggetrinn er ferdig og innflyttet. Kommunedirektøren har tatt med tiltaket.

Driftskonsekvenser må legges inn i ramma til kommunalteknikk fra 2025.

Overgang til EL-biler

Kommunestyret har vedtatt at virksomhetene skal fase ut biler som går på fossilt brensel. Eiendom har nå en rekke gamle biler som vi er nødt til å bytte ut da det er begrenset levetid og 15 år gamle biler er ikke like driftssikre som nyere biler. Eiendom har behov for å fornye 7 biler, 5 til Miljøservice og 2 til driftsavdelingen. Virksomheten har totalt 24 biler så dette er bare en utskiftning av de aller eldste bilene. Investeringen er stipulert til 3,5 mill. kroner for 7 EL biler og foreslås fordelt over to år.

Plan for Kystkultur - gjennomføring

I forbindelse med gjennomføring av prosjekt med en helhetlig plan for et fremtidig senter for kystkultur settes det av midler til å gjennomføre tiltak som foreslås i planen. Dette må ses i sammenheng med at arbeidet med senter for kystkultur "Horisont" ble vedtatt lagt på is, men at man i stedet skulle fokusere på de bygninger og det området man allerede hadde etablert kystkulturaktiviteter i. Det ble bevilget 1,5 mill.kroner i 2022, 1,2 mill.kroner i 2023 og 1,3 i 2024, totalt 4 mill.kroner netto eks mva. Det foreslås å utsette investeringene i 2024 til 2025.

Rammebevilgning oppgradering og ombygging kommunale bygg fom.2022

Det er årlig behov for oppgraderinger og investeringer i eksisterende bygg som kommunen har. Det er lagt inn brutto 6 mill. kroner, netto 5 mill. kroner eks mva til dette hvert år i perioden. Det foreslås ingen endringer i dette investeringsprosjektet da bruk av midler på sikt vil spare kommunen for økte driftskostnader.

Rådhusplassen på Stathelle

Rådhusplassen på Stathelle er et prosjekt som har ventet på realisering i flere år. Reguleringsplanen la til rette for boliger i det gamle Velhuset, Fengselet og Bedehuset. Disse byggene er solgt og gjort om til boliger. Reguleringsplanen har rekkefølgebestemmelser vedtatt av kommunestyret som sier at selve Rådhusplassen skal opparbeides før det blir gitt brukstillatelse på byggene kommunen har solgt.

Dette medfører at Rådhusplassen skal strammes opp med nye veilinjer og kanter. Det skal anlegges lekeplass og parkering for beboere og besøkende i området. I tillegg skal 3 garasjer erstattes med nye. Det er en forventning at dette blir lagt inn i 2025.

Prosjektet har stoppet opp i mangel på finansiering, men det er gjort en del prosjektering og løsningen kan sendes på anbud når detaljene er beskrevet. Det har vært noen utfordringer med fjell i dagen og høydeforskjeller i området, men det skal løses ved en helhetlig plan for Rådhusplassen

Veg- og trafikksikkerhetstiltak fom.2022

Investeringsrammen er etablert for å samle investeringsprosjekter innenfor vei- og trafikksikkerhetstiltak. Tiltak til "Aksjon skolevei" er også en del av denne rammen, med statlig tilskudd kommer i tillegg til kommunal bevilgning. Det er lagt inn en årlig kommunal bevilgning på 5 mill. kroner brutto, 4 mill. kroner netto eks mva i perioden.

Aktivitetene innenfor rammen er i hovedsak trafikksikkerhetstiltak samt utskifting av maskiner og utstyr som benyttes til vegformål. Rammen dekker også større utskiftinger av veilys til LED.

Ønskede investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Ingen verdi								
Forprosjekt nytt bibliotek	500	0	1 500	0	0	0	0	0
Sum Ingen verdi	500	0	1 500	0	0	0	0	0
Investeringer oppvekst								
Oppgradering Rugtvedt skole	0	0	7 000	0	0	0	0	0
Sum Investeringer oppvekst	0	0	7 000	0	0	0	0	0

Forprosjekt nytt bibliotek

Bibliotek er en lovpålagt tjeneste.

Bamble kommune leier lokaler til bibliotek i Grindbakkenbygget på Stathelle. Leiekostnadene er omlag 200.000,- kroner i måneden pluss 50.000,- i strøm. Kontrakten går ut i 2028 og innen den tid må det vurderes om kommunen skal fornye kontrakten eller se på andre løsninger.

Det bør derfor gjennomføres et forprosjekt for å utrede mulige alternativer og hvilken løsning som er mest hensiktsmessig for kommunen og publikum. Det bygget vi leier i dag er svært kostnadskrevenende hva gjelde energibehov. Det er veldig store volum som skal varmes opp og ventileres. Dette er kommunens mest kostbare bygg med tanke på energibruk.

Vi ber derfor om inntil 2 mill. kroner for å starte en utredning av hvor framtidens bibliotek skal ligge. Siden det ikke er gjort noen tanker om løsning vil en totalkostnad være alt for tidlig å si noe om. Det må vi komme tilbake til.

Oppgradering Rugtvedt skole

Rugtvedt skole har egen gymsal til barnetrinnet. Ungdomstrinnet har flyttet til Grasmyr og gymsalen de brukte trenger full oppgradering dersom den skal fortsatt være i bruk. Det blir sagt at barnetrinnet har behov for en gymsal til, mens Eiendom setter spørsmålstegn til om behovet virkelig er til stede.

Dersom gymsalen skal fortsatt skal være i drift er det nødvendig å renovere hele bygget inkludert tekniske installasjoner som ventilasjon og varme. Det er utarbeidet et kostnadsoverslag som viser at dette vil koste 7 millioner kroner. Sett i lys av skolestruktur diskusjonen vil det kanskje være lurt å beholde denne gymsalen for fremtidig bruk.

Oppvekst

Kommunalområdets ansvarsområder og tjenester 2025

Kommunalområde Oppvekst er budsjettert med 378,54 årsverk fordelt på 470 ansatte.

Kommunalområdet består av fire virksomheter: Virksomhet PPT og spesialpedagogiske tjenester, Virksomhet barne- og familievern, Virksomhet barnehage, og virksomhet skole.

Virksomhet PPT og spesialpedagogiske tjenester. 30,53 årsverk fordelt 33 ansatte og dekker følgende:

- Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten). Tjenesten er sakkyndig organ i saker vedrørende spesialpedagogisk hjelp og individuelt tilrettelagt opplæring. Tjenesten skal også bistå skoler og barnehager med organisasjons- og kompetanseutvikling for å sikre ivaretagelsen av barn/elever med særskilte behov.
- Selve PP-tjenesten består av 6 pedagogisk psykologiske rådgivere og en 90% kontorfaglig ansatt.
- Spesialpedagogisk tjeneste består av støtteassistenter og støttepedagoger som jobber ute i barnehagene, miljøveiledere som jobber ute i de ulike skolene og en 50% stilling som SLT-koordinator (**SLT** står for **S**amordning av **L**okale rus- og kriminalitetsforebyggende **T**iltak).

Virksomhet barne- og familievern 16,59 årsverk fordelt på 18 ansatte.

- Barne- og familievernet skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barne- og familievernet skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.
- Barnevernet i Bamble er organisert etter en generalistmodell hvor alle saksbehandlerne jobber med hele fagfeltet. I tillegg har virksomheten et Familie- og tiltaksteam som arbeider med oppfølging av barn, unge og deres familier. Tiltaksteamet følger spesielt opp ungdom som står i fare for å falle ut av videregående opplæring, har risikoatferd rettet mot rus og/eller kriminalitet eller står i fare for å måtte plasseres utenfor hjemmet.

Bosetting av enslige mindreårige flyktninger er organisert under barneverntjenesten. Bamble har fått anmodning om å bosette 5 gutter som var under 18 år da de ankom Norge. Disse vil bli bosatt i løpet av 2024 med oppfølging fra kontaktperson i barneverntjenesten og Familie- og tiltaksteamet med mål om best mulig integrering i kommunen

Virksomhet barnehage

106,6 årsverk fordelt på 115 ansatte
621 barn er registrert i barnehagene pr 15.12.23.

Virksomheten består av 7 kommunale barnehager, i tillegg gis det økonomisk tilskudd til 4 private barnehager. Kommunen skal sikre likeverdig behandling av kommunal og private barnehager. I Bamble er det tett samarbeid mellom kommunale og private barnehager med samordnet opptak og felles utviklingsarbeid «Inkluderende lekefellesskap».

Kommunen har følgende kommunale barnehager:

Falkåsen kunst og kulturbarnehage plassert på Stathelle (52 barn)
Grasmyr naturbarnehage plassert på Grasmyr (77 barn)

Nustad barnehage plassert på Nustad (100 barn)
Sundby barnehage plassert på Sundby (50 barn)
Stokkevannet barnehage plassert på Rugtvedt (47 barn)
Uksodden barnehage plassert på Herre (36 barn)
Rønholt barnehage plassert på Rønholt (37 barn)

I tillegg har kommunen følgende private barnehager: Grashoppa barnehage plassert på Sundbykåsa (52 barn), Tirilltoppen Barnehage plasser i (52 barn), Solstua barnehage plassert Reidunsvei (37 barn) og Læringsverkstedet Marthas Hage idrettsbarnehage plassert på Cocheplassen (81 barn)

Virksomhet skole

224,22 årsverk fordelt på 293 ansatte. (elevtallet er hentet fra grunnskolens informasjonsinnhenting pr.01.10.2024, årsverk fra lønnsbudsjettet)

Virksomheten skole består av 5 barneskoler og 1 ungdomsskole, voksenopplæring avd. grunnskole, kulturskolen og 4 fritidsklubber samt to forsterkede avdelinger, Paletten og Havhesten.

Innføringstjenesten Paletten: Opplæringstilbudet for nyankomne minoritetsspråklige barn og unge fra 2.-10.trinn

Havhesten er en egen avdeling tilknyttet Bamble ungdomsskole. Dette er en praktisk rettet læringsarena for BUS-elever som trenger tilrettelagte opplæringsarenaer utover det vi klarer i de ordinære klasserommene.

Herre barneskole m/sfo: 76 elever, 13,41 årsverk
Langesund barneskole m/sfo: 264elever, 35,96 årsverk
Rugtvedt barneskole m/sfo: 212 elever, 28 årsverk,
Stahelle barneskole m/sfo: 387 elever, 44,95 årsverk,
Rønholt skole m/sfo 65 elever, 12,27 årsverk og
Bamble ungdomsskole : 492 elever, 62,77 årsverk.
Spesialavdelinger, Paletten og Havhesten
Voksenopplæring avd. grunnskole og Paletten11,34 årsverk
Kulturskolen
4 fritidsklubber Samlet 10,71 årsverk

Utfordringer og utviklingstrekk for kommunalområdet 2025-2028

Demografiutvikling

Alderssammensetningen i Bamble endrer seg ved at antall unge i alderen 0 til 18 synker, mens den eldre aldersgruppen øker. Dette er en trend som har vedvart over tid.

Tabellen nedenfor viser nedgangen i barn fra 0-15 år knyttet til kommunens ulike områder fra 2015 til 2024:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	nedgang
Herre	263	247	251	256	252	240	232	211	197	183	-80
Rugtvedt	497	495	482	489	481	484	476	472	466	472	-25
Stathelle	932	914	928	905	889	883	870	874	866	876	-56

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Langesund	628	615	626	624	609	606	617	614	611	605	-23
Rønholt	256	248	234	239	227	229	230	219	210	201	-55
Samlet	2576	2519	2521	2513	2458	2442	2425	2390	2350	2337	-239

De siste 10 årene har antall barn i alderen 0-15 år gått ned med 239. Prognosene fremover forventer at denne trenden fortsetter. nedenfor viser forventet endring i antall barnehagebarn og antall elever ved lav vekst, middels vekst og høy vekst.

Barnehagebarn 1-5 år	2024	2025	2026	2027	2028	Nedgang/økning
Lav vekst	649	639	612	594	573	-76
Middels vekst	649	642	625	618	617	-32
Høy vekst	649	645	636	638	649	0

Grunnskole (6-15 år)	2024	2025	2026	2027	2028	Nedgang/økning
Lav vekst	1 573	1 551	1543	1531	1490	-83
Middels vekst	1 573	1 554	1 553	1 545	1 504	-69
Høy vekst	1 573	1557	1565	1559	1521	-52

Som det kommer frem av tabellene må Bamble regne med en stor nedgang i antall barn og unge også de neste fire år. (Kilde SSB). Dette medfører en betydelig endring i kommunalområdets økonomiske rammer. Forventet reduksjon knyttet til demografi er 5,7millioner over de neste 4 årene. I tillegg kommer øvrige salderingsbehov grunnet kommunens økonomi.

Trender

Basert på ulike undersøkelser, som "Ungdata" og Elevundersøkelsen, kan vi identifisere visse utviklingstrekk blant barn og unge i Bamble kommune. Det er tydelig at både motivasjon og trivsel blant våre elever er redusert. Dette er ikke unikt for Bambleskolen, men reflekterer en nasjonal trend. Elevene uttrykker også et ønske om en mer variert og praktisk rettet skolehverdag.

Vi vet at en stor andel av elevene i Bamble kommune ser for seg en praktisk rettet skole- og yrkesvei. Her skiller vi oss tydelig ut sammenlignet med de nasjonale gjennomsnittstallene. Med så mange elever som ønsker en praktisk tilnærming, har vi et særlig ansvar for å imøtekomme dette på best mulig måte. Stortingsmelding 34(2023/2024) «En mer praktisk skole», vil være et viktig styringsdokument for Bambleskolen.

Vi ser også utfordringer knyttet til elevenes psykiske helse. Ifølge "Ungdata" rapporterer en høyere andel av våre elever om psykiske plager sammenlignet med fylkes- og nasjonale tall. Dette inkluderer problemer som søvn, skjermtid, bruk av smertestillende medikamenter og hodepine. Det er viktig at vi jobber tverrfaglig og sammen med foreldre om disse problemstillingene, da utfordringsbildet er komplekst.

Satsing på tidlig innsats og forebygging

Både barnevernsreformen, kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis bygger på tidlig innsats. Å forebygge tidligst mulig for å hindre at vansker utvikler seg og utenforskap oppstår er hovedsatsninger i oppvekstsektoren. Det er ønskelig å dreie innsatsen fra behandling av allerede oppståtte vansker til å forebygge. De aller fleste er enige i dette tankegodset, men er det utfordrende å

få til når ressursene blir redusert, mye av de behandlende tiltakene er lovfestet, mens flere av de forebyggende tiltakene ikke er det.

I 2024 vedtok Bamble kommune Forebyggende plan mot omsorgssvikt og atferdsvansker. Planen bygger på kunnskap om risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer. Implementeringen av planen og videre jobbing med tverrfaglig samarbeid er satsninger fremover.

Kunstig intelligens i Oppvekst

Fokus på kunstig intelligens er gjeldene både i skolene og i administrasjonen.

Bambleskolen har utviklet en KI-plattform basert på Randabergmodellen for å hjelpe elever og lærere med å bruke teknologi på en trygg og effektiv måte. Plattformen inneholder pedagogiske chatboter som kan bistå med tekstsaking, oversettelser, og tilpasning av læringsmaterieill. Dette verktøyet gir elever mulighet til å få tilpassede svar og hjelp, noe som kan øke mestringsfølelsen og motivasjonen. Videre kan KI-plattformen bidra til å utjevne forskjeller blant elever ved å tilby støtte til de som trenger det mest, og hjelpe lærere med administrative oppgaver, slik at de kan fokusere mer på elevenes individuelle behov.

For å sikre en trygg og effektiv bruk av plattformen, har vi utviklet retningslinjer for både elever og lærere. Alle lærere har gjennomgått et grundig opplæringsløp over seks måneder før elevene tok i bruk verktøyet. Erfaringene fra skolen viser at resten av oppvekstfeltet, samt resten av kommunen, kan ha stor nytte av å ta i bruk forskjellige KI-verktøy i sitt daglige arbeid. Dette kan være svært tidsbesparende, slik at vi kan bruke mindre tid på administrative oppgaver og i stedet fokusere mer på å sikre høy kvalitet i tjenestene våre

Barnevernsreformen trådte i kraft i 2022. Målene med reformen for familiene, barna og kommunen var at flere barn skulle få hjelp til rett tid ved tidlig innsats og forebyggende arbeid, bedre tilpasset hjelp, bedre rettsikkerhet og mer effektivitet.

En evaluering (Bufdir 2024) har vist at reformen har ført til økte kostnader da egenandelen som kommunen betaler for å benytte statlige tiltak (institusjoner for ungdom, foreldre/barn senter, beredskapshjem og familiehjem) har økt betydelig. Videre har det på landsbasis vært gjennomført færre omsorgsovertakelser enn før reformen. Dette gjelder også for barnevernet i Bamble.

Kommunene fikk et økt statlig rammetilskudd som skulle gi muligheter for å satse på forebyggende arbeid ved å etablere egne tiltak etter ny ansvarsfordeling mellom stat og kommune. I Bamble ble det opprettet et Familie- og tiltaksteam som blant annet etterstreber å unngå plasseringer av ungdom på institusjoner. Denne prioriteringen er forankret i kunnskap og erfaring om hva som vurderes å være til barnets beste men er også i tråd med tjenestens innsparingskrav for 2024.

Erfaringer så langt er at det er en utfordring å bygge opp forebyggende tiltak samtidig som utgiftene til barnevernet øker. Vi ser likevel at tjenesten så langt har lyktes med å iverksette forbyggende tiltak i familier på et tidlig tidspunkt med tett oppfølging i familier, der risiko for brudd og plasseringer er høy. Så langt i 2024 har barneverntjenesten ikke benyttet barneverninstitusjon som tiltak for unge med sammensatte vansker.

I forbindelse med iverksetting av barnevernsreformen ble det gjennomført en endring i ansvarsfordeling mellom stat og kommune. Kommunen har nå et større ansvar for rekruttering av fosterhjem og har i tillegg overtatt ansvaret for veiledning av disse. Det er generelt rekrutteringsutfordringer vedrørende fosterhjem og mange barn i regionen venter på tilsagn om plasseringssted. I Bamble har vi gjennom flere år rekruttert fosterhjem fra barnets slekt- og nettverk samt barneverntjenestens eget nettverk.

Bamble kommune deltar i program om kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Intensjonen med kompetanseløftet er å skape barnehager og skoler som ivaretar et større mangfold av barn og elever innenfor det ordinære tilbudet. For å nå denne målsetningen er det rettet fokus mot at kompetansen hos ansatte som er nærmest barna økes og at spesialisert kompetanse er tilgjengelig i samhandling tettere på barna. Særsilt gjelder dette for PP-tjenesten, men det er også et sterkt fokus på andre samarbeidspartnere. For å sikre at vi lykkes med at dette blir en varig endring, så krever det systematikk og samarbeid med UH sektoren. (universitet og høyskole sektoren). Bamble kommune har i tillegg samarbeide med KS for å nå målet. Målet er at allmenpedagogikken og tilrettelegging skal romme flere barn, og at kommunen selv skal ha god kompetanse på gjentakende vanskeområder. Samarbeidspartner i arbeidet er USN.

Utvikling og omstilling i kommunalområdet 2025-2028

I 2025 vil kommunalområdet arbeidet med en konkretisering av de utredningene som ligger inne i innsparingsprogram 2025 -2028 knyttet opp mot følgende områder:

- Kommuneplanens mål
- Vurdere hensiktsmessig struktur for barnehagene i Bamble inkludert muligheten til å
 - Etablere løpende opptak i barnehagene
 - Få ned kostnadene til styrket tilbud førskolebarn
- Vurdere hensiktsmessig struktur for skolene i Bamble
- Vurdere videre organisering og utvikling av Voksenopplæringen i Bamble
- Vurdere nivået og aktivitetstilbudet til barn og unge, herunder se på muligheten for økt samarbeid med frivilligheten.
- Øke trivselen og redusere sykefraværet

I tillegg kommer:

- Fokus på å forebygge omsorgssvikt, atferdsvansker og utenforskap
- Videreutvikle tverrfaglig samarbeid mellom tjenestene
- Videre jobbing med kompetanseløftet for inkluderende praksis
- Bruk av KI
- Spesialavdeling i tidligere avlastningsbolig

Vurdering av budsjetttrammene for kommunalområdet for 2025-2028

I budsjetttrammene for oppvekst ligger det overføringer fra statsbudsjettet til helårseffekt av makspris i barnehagene, og gratis timer SFO for 3 klasse, og helårseffekt av endringer som følge av ny opplæringslov. Videre er det i statsbudsjettet lagt inn midler til pensjon for fosterforeldre og 573 000 til å styrke bemanning i barnehagene.

Kommunedirektøren har lagt tilbake urealiserte innsparinger som kommunalområdet har slitt med å innfri over flere år, samtidig legges det opp til et treårig innsparingsprogram hvor hovedmålene er at kommunens utgifter på de ulike områdene skal være på nivå med gjennomsnittet i Kostra-gruppe 7. For oppvekst innebærer dette en utredning og konkretisering av tiltak kommunalområdet tidligere selv også har foreslått. Den største utfordringen blir at det ligger klare innsparingskrav allerede det første året, og at kommunalområdets fond er brukt til øvrig saldering av budsjettet.

For de ulike tjenestekområdene i oppvekst innebærer dette deltagelse i følgende utredningsområder:

Barnehage B gjelder både barnehagene og PPT- og spesialpedagogiske tjenester.

PPT- og spesialpedagogiske tjenester skal redusere sine kostnader på området styrket tilbud til førskolebarn med 4,1 million i løpet av 3 år. Dette skal gjøres i samarbeid med barnehagene.

Barnehage skal redusere sine kostnader med 5,3 millioner kroner over 3 år.

Samlet er det her lagt inn en innsparing på - 2,9 millioner i 2025, i tillegg er tilskudd til private barnehager redusert med -800 000 kroner.

Det vil bli krevende å klare å nå disse målene. Det krever omstilling av hvordan vi arbeider, og enkeltvedtak vil også måtte reduseres. Viser til mer detaljert informasjon knyttet til tiltaket i vedlegget om innsparingsprogrammet utredningsoppdrag B Barnehage.

Skolestruktur A:

Skole skal møte følgende reduksjoner i sine budsjetttrammer:

Endring i befolkningssammensetning	- 2375 000 kroner
Kostnadsreduksjon skolestruktur	- 467 000 kroner
Korrigerte utgifter oppstart ny ungdomsskole	- 252 000 kroner

Samlet blir dette	-3 092 000 kroner
-------------------	-------------------

Endring i befolkningssammensetning er ikke lagt inn i innsparingsprogrammet om skolestruktur, men dersom skole skal klare denne reduksjonen er endring av struktur den eneste måten vil vil klare denne reduksjonen på. Det innebærer at noen av endringene i struktur må skje allerede fra høsten 2025. Viser til mer detaljert om skolenes muligheter i vedlegget om innsparingsprogrammet utredningsoppdrag A Skolestruktur.

Ombygging av tidligere avlastningsbolig på Rugtvedt til spesialavdeling vil også måtte sees i sammenheng med det ovenstående.

Voksenopplæring C:

Det ligger inne en kostnadsreduksjon knyttet til innsparingsprogram voksenopplæring med - 567 000 kroner. Dette vil skje i samarbeid med Nav, hvor største delen av innsparingene til voksenopplæringen ligger.

Barn, unge, idrett og kulturbygg H

I utredningsprogrammet H. Barn, unge, idrett og kulturbygg som kommunalområdet samfunn har hovedansvar for ligger det et innsparingskrav knyttet til ungdom og fritid på 567 000 kroner.

Helse og omsorgstjenester hjemmeboende D

Oppvekst er også del av innsparingsprogrammet helse og omsorgstjenester hjemmeboende med et innsparingskrav på 67 000 kroner.

Barnevern

Det er ikke lagt opp til ytterligere innsparinger på barnevernet. Bakgrunnen er at barnevernet er på gjennomsnittet i kostragruppe 7. Barnevernet må likevel jobbe aktivt med å fortsette å unngå institusjonsplasseringer og holde kostnadene nede slik at de holder sine budsjetter.

Samlet vurdering

Det er lagt opp til et innsparingsprogram over tre år noe kommunalområdet oppvekst mener er fornuftig, samtidig blir det tre svært krevende år både for ansatte i kommunen, politikere og også for innbyggere som vil merke konsekvenser av endringer som er nødvendige for å klare de økonomiske utfordringene. Dersom kommunen skal lykkes med disse innsparingsprogrammene blir det viktig med godt samarbeid. En utfordring er utredningskapasitet og tid til arbeidet. Det er derfor et ønske at innsparingsprogrammene får hovedprioritet når det gjelder ønsker om utredningsarbeid i året som kommer.

Kostra-analyse

	Bamble 2022	Bamble Porsgrunn 2023	Kragerø	Larvik	Kostragruppe 07	
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger (201) førskole (B) *) **)	9 637	9 591	9 297	9 070	8 485	9 172
Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B) *) **)	13 652	13 993	14 547	14 782	13 077	13 996
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) *) **)	1 196	1 279	916	749	871	955
Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B) *) **)	781	869	245	804	372	308
Netto driftsutgifter per innbygger (215) skolefritidstilbud (B) *) **)	376	566	428	676	606	548
Netto driftsutgifter per innbygger (221) førskolelokaler og skyss (B) *) **)	619	594	407	1 024	925	676
Netto driftsutgifter per innbygger (222) skolelokaler (B) *) **)	3 544	3 705	2 777	2 983	2 435	2 728
Netto driftsutgifter per innbygger (223) skoleskyss (B) *) **)	432	439	225	481	316	328
Netto driftsutgifter per innbygger (231) aktivitetstilbud barn og unge (B) *) **)	367	379	187	193	208	232
Netto driftsutgifter per innbygger (244) barnevernstjeneste (B) *) **)	959	1 097	1 018	1 055	953	1 067
Netto driftsutgifter per innbygger (251) tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet (B) *) **)	685	591	427	146	268	355
Netto driftsutgifter per innbygger (252) tiltak når barnet er plassert av barnevernet (B) *) **)	1 355	1 237	2 246	1 200	1 301	1 404
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B) *) **)	11 450	11 465	10 618	10 845	10 281	10 805
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B) *) **)	18 785	19 571	18 223	19 728	16 806	17 908

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Driftsutgifter pr.innbygger barnehage består av funksjonene 201

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	358 442	358 442	358 442	358 442
Sum Tekniske justeringer	12 753	12 753	12 753	12 753
Konsekvensjusteringer	12 753	12 753	12 753	12 753
Konsekvensjustert ramme	371 195	371 195	371 195	371 195
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Endring i befolkningssammensetning i kommunen, reduksjon elevtall	-2 373	-4 418	-5 425	-5 772
Konsekvensjustert budsjett, driftsrammer i tråd med faktisk drift, korreksjon av urealiserte generelle innsparingskrav	8 291	8 291	8 291	8 291
Korrigerings av utgifter knyttet til oppstart av ny ungdomsskole.	-252	-252	-252	-252
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	5 666	3 621	2 614	2 267
Innsparingstiltak				
Kostnadsreduksjon Skolestruktur 2025-2027	-467	-933	-1 400	-1 400
Kostnadsreduksjoner Barn, unge, idrett og kulturbygg 2025-2027	-567	-1 133	-1 700	-1 700
Kostnadsreduksjoner Barnehage 2025-2027	-2 900	-5 800	-8 700	-8 700
Kostnadsreduksjoner Helse- og omsorgstjenestene til hjemmeboende 2025-2027	-67	-133	-200	-200
Kostnadsreduksjoner Voksenopplæring 2025-2027	-567	-1 133	-1 700	-1 700
Sum Innsparingstiltak	-4 568	-9 132	-13 700	-13 700
Nye tiltak				
Endring i utgifter til barnevernvakt	200	200	200	200
Redusere tilskudd til private barnehager	-800	-800	-800	-800
Sentral tillitsvalgts pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022	711	711	711	711
Statsbudsjett 2024, gratis halvdagsplass på sfo for 3. trinn høsten 2024	924	924	924	924
Statsbudsjett 2025, bemanning i barnehager	573	573	573	573
Statsbudsjett 2025, gevinstuttak ny prøve-/eksamensløsning	-14	-14	-14	-14
Statsbudsjett 2025, nominell videreføring makspris barnehage	398	398	398	398
Statsbudsjett 2025, ny opplæringslov, helårseffekt av endring 2024	153	153	153	153
Statsbudsjett 2025, overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem	23	23	23	23
Statsbudsjett 2025, pensjon for fosterforeldre	171	171	171	171
Statsbudsjett 2025, redusert makspris barnehage, helårseffekt av endring 2024	3 681	3 681	3 681	3 681
Statsbudsjett, gratis timer SFO for 3. klasse, helårseffekt	1 102	1 102	1 102	1 102
Økte logopedutgifter	331	331	331	331
Sum Nye tiltak	7 453	7 453	7 453	7 453
Politiske vedtak				
Ksak 67/24, feilbudsjettering tilskudd Barnevernet	641	641	641	641
Ksak 67/24, korrigerings innsparingskrav knyttet til betalingssatser for sfo i 2022	846	846	846	846
Sum Politiske vedtak	1 487	1 487	1 487	1 487
Nye tiltak og realendringer	10 038	3 429	-2 146	-2 493
Ramme 2025-2028	381 233	374 624	369 049	368 702

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Endring i befolkningssammensetning i kommunen, reduksjon elevtall

Rammen for kommunalområde Oppvekst blir hvert år korrigert for elevtallsreduksjonen. Siden skoleåret ikke er likt budsjettåret, brukes elevtallsdataene fra GSI-rapporteringen pr 01.10 for å beregne trekket for neste skoleår. Det vil si at reduksjonen i elevtall på 27 elever for skoleåret 2024/25 først vil få effekt for skoleåret 2025/26. Reduksjonen totalt for 2025 utgjør 2,373 mill kroner, 1,407 mill. kroner for våren (reduksjon 30 elever, GSI 01.10.23) og 966 000 kroner for høsten (reduksjon 27 elever, GSI 01.10.24). Endringene i elevtall for resten av handlingsprogramperioden hentes fra Framsikt.

Konsekvensjustert budsjett, driftsrammer i tråd med faktisk drift, korreksjon av urealiserte generelle innsparingskrav

Innsparingskravene for perioden 2024-2027 ble innført som flate kutt på kommunalområdenes bruttobudsjetter, uten en spesifikk vurdering av kostnadsnivået eller faktiske økonomiske situasjonen for den enkelte tjeneste. For økonomiplan 2025-2028 har kommunedirektørens valgt at urealiserte innsparinger fra 2024 og tidligere, totalt 44,892 mill. kroner, tilbakeføres kommunalområdenes rammer. Kommunalområdene får da konsekvensjustert budsjett og driftsrammer i tråd med etablert, faktisk drift i 2025. Det tilbakeføres 14,682 mill. kroner på Samfunn, 8,291 mill. kroner på Oppvekst, 19,024 mill. kroner på Velferd og 2,895 mill kroner på Støtte og utvikling.

Korrigerer av utgifter knyttet til oppstart av ny ungdomsskole.

I budsjett og økonomiplan 2023-2026 ble det lagt inn 2,098 mill. kroner til å dekke økte skyss utgifter knyttet til oppstart av ny ungdomsskole. Det ble i tillegg innvilget 252 000 kroner i 2023 og 2024 for å finansiere nødvendig skyss i forbindelse med "farlig skolevei". (Findal) Da det er vedtatt å bygge ny vei "gassveien" ligger det en reduksjon i ramma på 252 000 kroner fra 2025.

Nye tiltak

Endring i utgifter til barnevernvakt

Barnevernvakten i Grenland gjennomførte en omorganisering høsten 2023 slik at det nå er døgnåpen vakttelefon. Dette er et lovkrav som gir et bedre tilbud til brukerne. Endringen i tilbudet som følge av omorganiseringen, førte til en prisøkning i tilskuddet fra deltakerkommunene. For Bamble kommune har dette medført en økning på 200 000 kroner som ikke ligger inne i dagens budsjett.

Redusere tilskudd til private barnehager

Tilskuddet til private barnehager reduseres med 800 000 kroner basert på foreløpig beregning av tilskuddet for 2025. Tilskuddet er beregnet ut i fra en prognose over små og store barn pr. 15.12.2024 og stipulerte satser for aldersgruppen 0-2 år og 3-6 år.

Sentral tillitsvalgte pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022

I Ksak 108/20 budsjett 2021 og økonomiplan 2021-24 punkt 41 ble det vedtatt "Kostnadene for tillitsvalgte skal dekkes av en felles kommunal pott. Den kommunale potten dekkes fra enhetenes rammer ift årsverk i enheten." Kostnadene ble beregnet til 1,9 mill. kroner og ble lagt inn i budsjett og økonomiplan 2022-25. Vedtaket har skapt en del administrasjonsarbeid og mange virksomheter har derfor ikke prioritert å bruke tid på rapporteringen som utløser midler fra den sentrale potten. Kommunedirektøren anbefaler at vedtaket omgjøres og at midlene fra den sentrale potten tilbakeføres kommunalområdene igjen.

Statsbudsjett 2024, gratis halvdagsplass på sfo for 3. trinn høsten 2024

Det bevilges 856,3 mill. kroner til gratis kjernetid i SFO for tredjeklassinger (12 timer per uke) fra høsten 2024. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Bambles andel er 2,224 mill. kroner. Tiltaket kom i budsjettforliket mellom Regjeringen og SV (mot innbyggertilskuddet) og ble ikke lagt inn i budsjett og økonomiplan 2024-2027. Tiltaket reduseres med 1 300 000 kroner etter at det er foretatt en

beregning av reelt innteksttap med bakgrunn i antall elever på 3. trinn som pr. 14.10.2024 benytter seg av tilbudet. Økningen i rammen som legges inn i økonomiplanperioden blir da 924 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, bemanning i barnehager

Totalt 250 mill. av veksten i frie inntekter "merkes" med behov for å styrke bemanningen i barnehagene da mange barnehager sliter med bemanningsutfordringer og høyt sykefravær. For Bamble utgjør dette 573 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, gevinstuttak ny prøve-/eksamensløsning

Nytt prøvegjennomføringssystem øker graden av digitalisering og gir gevinster for kommunesektoren. Gevinstene henger i stor grad sammen med digitalisering av kartleggingsprøver i kommunene. Gevinsten er vurdert til 5,6 mill. kroner i 2025, og rammetilskuddet blir tilsvarende redusert. Bambles reduksjon utgjør 14 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, nominell videreføring makspris barnehage

Maksimal foreldrebetaling i 2025 blir videreført på samme nominelle nivå som høsten 2024. Som kompensasjon blir rammetilskuddet økt med 173,57 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Bambles andel utgjør 398 000 kroner

Statsbudsjett 2025, ny opplæringslov, helårseffekt av endring 2024

Ny opplæringslov trådte i kraft 1. august 2024. Rammetilskuddet til kommunene ble økt med 41,7 mill. kroner i 2024 som kompensasjon for merkostnader etter at det ble innført rett i ungdomsskolen til å få opplæring i egen skriftspråkgruppe der kommunen har vedtatt et annet hovedmål. Som kompensasjon for helårseffekten blir rammetilskuddet økt med ytterligere 60,7 mill. kroner i 2025. Bambles andel av helårseffekten utgjør 153 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem

I budsjettet for 2022 og 2023 ble kommunene kompensert for barnevernsreformen. Som følge av overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem blir kommunene kompensert for beregnede merutgifter i 2025 med en økning i rammetilskuddet på totalt 8,5 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Bambles andel utgjør 23 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, pensjon for fosterforeldre

Regjeringen har våren 2024 hatt et høringsforslag som vil gi fosterforeldre mer forutsigbare rammer, mellom annet ved at alle fosterforeldre som er frikjøpt fra vanlig jobb skal kompenseres for manglende opptjening av tjenestepensjon. For å legge til rette for at kommunene tilpasser seg før lovendringen trer i kraft 1. januar 2026, blir kommunene kompensert for deler av kostnadene allerede i 2025 gjennom en økning i rammetilskuddet på 63,5 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Bambles andel utgjør 171 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, redusert makspris barnehage, helårseffekt av endring 2024

Fra 1. august 2024 ble maksimalprisen i barnehagen redusert til 2 000 kroner per måned. Som kompensasjon ble rammetilskuddet for kommunene økt med totalt 1.626,8 mill. kroner i 2024. Tiltaket har helårseffekt i 2025 og rammetilskuddet økes derfor med ytterligere totalt 1.606,7 mill. kroner for kommunene. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Bambles andel av helårseffekten utgjør 3,681 mill. kroner.

Statsbudsjett, gratis timer SFO for 3. klasse, helårseffekt

Høsten 2024 ble det innført 12 timers gratis SFO på tredje trinn. Som følge av dette økte rammetilskuddet for kommunene med totalt 856,3 mill. kroner i 2024. Tiltaket får helårseffekt i 2025 og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 1 112 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Bambles andel av helårseffekten utgjør 2,802 mill. kroner. Tiltaket

reduseres med 1 700 000 kroner etter at det er foretatt en beregning av reelt innteksttap med bakgrunn i antall elever på 3. trinn som pr. 14.10.2024 benytter seg av tilbudet. Endringen i rammen som legges inn i økonomiplanperioden blir da 1102 mill. kroner.

Økte logopedutgifter

Bamble kommune hadde tilsatt logoped i PP-tjenesten frem til august 2019. Det er i ettertid forsøkt å ansette ny, men søkermassen har vært liten og til dels med ukvalifiserte søkere. Kvalifiserte søkere har hatt et uttalt ønske om å jobbe i team, noe Bamble kommune ikke har kunnet tilby. Statped, statlig spesialpedagogisk tjeneste, har vært kontaktet, men å levere slike tjenester var utenfor deres mandat.

I skole- og barnehageåret 2021-2022 ble det inngått samarbeidsavtale med Porsgrunn kommune hvor de skulle gi logopedtjenester etter gjeldende lovverk til Bamble kommune. Avtalen ble gjensidig sagt opp fra oppstart av skole- og barnehageåret 2024-2025. For Bambles del begrunnet med at man ikke fikk dekket behovet innenfor avtalens økonomiske rammer.

Det er igangsatt arbeid med å anskaffe private logopedtjenester slik at Bamble får dekket sine lovpålagte oppgaver innen logopedi. Dette arbeidet er inne i slutfasen. Budsjettrammen for logoped var i 2024 på 1 470 mill. kroner. Siden det nå er privat anskaffelse av logopedtjenester, benyttes Helfos satser som er høyere enn tjenestene som ble kjøpt fra Porsgrunn kommune. Rammen som nå er forelagt, er beregnet til 1 801 mill. kroner. Rammen økes med den økte kostnaden på 331 000 kroner.

Politiske vedtak

Ksak 67/24, feilbudsjettering tilskudd Barnevernet

I statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt at bortfall av øremerkede tilskudd i forbindelse med barnevernsreformen skulle innlemmes i rammetilskuddet. Bortfallet ble da beregnet til 2,4 mill. kroner. Det var da tilskudd som burde ha vært med i beregningen, men som ble uteglemt. Endringen utgjør 640 841 kroner. (vedtak Ksak 67/24, driftsrapport 1. tertial)

Ksak 67/24, korrigering innsparingskrav knyttet til betalingssatser for sfo i 2022

I 2022 ble det lagt inn et innsparingskrav på 765 000 kroner knyttet til betalingssatser for sfo. K-styret vedtok i sak 64/22 reversering av den foreslåtte innsparingen, og i driftsrapporten for 2. tertial 2022 ble det bevilget 765 000 kroner for å dekke innsparing. Denne reverseringen ble ikke videreført i 2023, og prisjustering ble lagt til på beløpet. Oppvekst ba derfor i driftsrapporten for 1. tertial 2023 om midler til å dekke 793 305 kroner. Dette ble bevilget i k-sak 53/23. Reversering av innsparingskravet er heller ikke videreført inn i 2024, og beløpet er nå på 846 456 kroner inklusiv prisjustering. Denne gangen ber Oppvekst om midler til å dekke innsparingen og at reverseringen blir innarbeidet i økonomiplanen for 2025-2028. (ref Ksak 67/24 driftsrapport 1. tertial)

Ønskede tiltak og ytterligere innsparinger

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Fådelte skoler	-1 200	-2 400	-2 400	-2 400
Ungdom og fritid reduseres	-165	-165	-165	-165
Sum	-1 365	-2 565	-2 565	-2 565

Tidligere vedtatte tiltak

Fådelte skoler

I budsjettet for 2024 ble det lagt inn fådeling av skoler fra høsten 2025. Dette tiltaket er tatt ut, og innsparingskravet er nå knyttet til innsparingsprogrammet 2025-2027 utredningsområde A Skolestruktur.

Ungdom og fritid reduseres

Dette tiltaket er tatt ut, og innsparingskravet er nå knyttet til innsparingsprogrammet 2025-2027 utredningsområde H. Barn, unge, idrett og kulturbygg

I kommunedirektørens forslag til budsjett 2024, ble det lagt inn årlig innsparing på 2 835 mill. kroner for hele økonomiplanperioden 2024-2027. Kommunestyret vedtok imidlertid i K-sak 58/2023 å tilbakeføre 2 500 mill. kroner av dette i 2024, og deretter en årlig tilbakeføring på 2 335 mill. kroner i den resterende del av perioden. Dette medfører en årlig innsparing på 165 000 kroner årlig fra 2025 og utover i økonomiplanperioden. Tiltaket er tatt ut og lagt inn i innsparingsprogrammet 2025-2027 utredningsområde H. Barn, unge, idrett og kulturbygg

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Investeringer oppvekst								
Bygge ny barnehage til erstatning for Falkåsen kunst og kulturbarnehage.	0	0	0	0	0	0	40 000	0
Mekkeverksted skole	750	0	0	0	0	0	0	0
Ombygging av tidligere avlastningsbolig til Spesialavdeling skole .	11 200	0	0	0	0	0	0	0
Sum Investeringer oppvekst	11 950	0	0	0	0	0	40 000	0
Attraktivitet, miljø, friområder, mm.								
Sum Attraktivitet, miljø, friområder, mm.	0	0	0	0	0	0	0	0

Bygge ny barnehage til erstatning for Falkåsen kunst og kulturbarnehage.

Kommunestyret behandlet 27.10.22 sak 104/22 - Barnehageplan 2022 - 2030. Det ble vedtatt å sette i gang et forstudie for å vurdere muligheten for å erstatte Falkåsen barnehage med et nytt og fremtidsrettet barnehagebygg. En slik løsning vil sette kommunen i bedre stand til å ivareta svingningene i barnetallet, og samtidig imøtekomme barnefamilienes ønsker og behov, på en enda bedre måte enn i dag. Bamble kommune er i en krevende økonomisk situasjon, og de økonomiske konsekvensene av en slik investering må vurderes nærmere. En utbygging ble foreslått i 2025/2026. På grunn av at Kommunal -og distriktsdepartementet omgjorde vedtak - reguleringsplan Bunestoppen vil alle byggeplaner i området settes på vent. Bygging av erstatning til Falkåsen barnehage forskyves derfor til 2028/2029.

I K-sak 83/23 vedtok kommunestyret følgende mål for forprosjektet:

Bambles barnehage tilbud fremstår samlet sett som attraktivt og bidrar til å trekke flere småbarnsfamilier til kommunen.

Falkåsen kunst og kulturbarnehage fremstår som en moderne barnehage med en utforming som tilfredsstiller dagens krav til:

- en god pedagogisk virksomhet
- et godt fysisk arbeidsmiljø
- et godt fysisk lekemiljø

Barnehagen trekker til seg personale med god og riktig kompetanse.

Resultatmål:

Utarbeide et grunnlag til folkevalgt behandling vedrørende bygging av ny barnehage på Stathelle:

- vurdere størrelsen på bygget i forhold til tilstrekkelig antall barnehageplasser, mulighet for fleksibilitet og uteområdet
- vurdere om barnehagen skal ha egen tilrettelagt avdeling for barn med store hjelpebehov.
- utarbeide rom og funksjonsprogram
- utarbeide kostnadsoverslag

Forprosjektet skal levere en rapport som skal til folkevalgt behandling høsten 2024.

Prosjektperioden er satt fra september 2023 til juni 2024.

Dagens Falkåsen barnehage består av to bygg som ikke ligger i umiddelbar nærhet av hverandre. Begge byggene har store behov for renovering, og mangler funksjonelle arbeidsplasser for ansatte. Dette kom frem i en rapport allerede i 2013. Byggende har henholdsvis 17 barn under 3 år og 36 barn over 3 år.

Mekkeverksted skole

Bamble ungdomsskole har behov for verkstedlokaler til den praktiske undervisningen, bl.a. i arbeidslivsfag. Skolen har i dag et tilbud til over 80 elever, men mangler funksjonelle og sikre lokaler. Investeringskostnadene kan dekkes innenfor den vedtatte bevilgningsrammen til Grasmirutbyggingen.

I planleggingen av den nye ungdomsskolen ble det lagt vekt på at "Den nye skolen skal ha variert og framtidsrettet opplæring, og kunne oppfylle intensjonen i NOU 2015: 8 - Framtidens skole. Det skal legges vekt på å styrke opplæringen i praktisk og estetiske fag..". Skolen har gode lokaler til praktisk og estetiske fag, men mangler et sikkert og funksjonelt verkstedlokale for mekanisk arbeid og hvor det bl.a. er mulig å foreta sveising. Ungdomsskolen benytter i dag et lokale på skolen som verksted til arbeidslivsfag og elever som har behov for alternativ undervisning. På verkstedet er det ca. 15 elever i hver time, 6 ganger i uka. Til sammen er det nå 87 elever som har tilbud om å være der og som bytter på å være på mekanisk verksted og på sløyden i faget Arbeidslivsfag. For enkelte elever er dette ukas høydepunkt og et fristed fra en altfor teoretisk og stillesittende skoledag. Her får de vist mestring og kan vise taktile ferdigheter, og lære kunnskap og ferdigheter de har nytte av i videregående og i livet ellers.

Lokalet som brukes som verksted er en "nødløsning" og gir ikke elever og lærere gode arbeidsforhold. Lokalet var tiltenkt å brukes til bl.a. undervisning i arbeidslivsfag, men det viser seg at det er nødvendig med oppgradering av ventilasjon, brannsikring og funksjonell tilrettelegging for opplæring i praktiske fag. I begynnelsen av oktober ble verkstedet stengt på grunn av brannsikkerhet og tilfeller med lukt som siver inn i andre skolelokaler. Som en midlertidig løsning leies det inn en kontainer for oppbevaring av mopeder, gressklippere og bensin. Kommunen (ungdomsskolen og virksomhet for eiendomsforvaltning) har i samarbeid med Backe Vestfold Telemark AS som var totalentreprenør for bygging av skolen, hatt en befaring av lokalet. Det ble drøftet tiltak for å få et sikkert og funksjonelt verksted for undervisning. Backe har prosjektert løsninger og kommet med et pristilbud. Behovet for oppgraderinger er større enn forventet og pristilbudet er på ca. 750.000 kroner ekskl. mva. I byggeprosjektet ble det anskaffet noe inventar og utstyr til lokalet, men det er nødvendig å supplere for å få et fullverdig undervisningslokale. Det er også vurdert en alternativ løsning med å bygge et garasjebygg i tilknytning til garasjen til kommunens eiendomsforvaltning. Garasjen (verkstedet) kan tilrettelegges for arbeid med motorer og til sveising. Dette kan muligens være en bedre og kanskje billigere løsning. Det eksisterende lokale kan da

fortsatt brukes til noe av undervisningen og man vil total få bedre plass til den praktiske undervisningen. I et anbud vil det være mulig å be om pris på også en slik alternativ løsning.

Ombygging av tidligere avlastningsbolig til Spesialavdeling skole .

Bamble kommune har i lengre tid benyttet seg av muligheten for å kjøpe elevplasser i andre kommuner for elever med store hjelpebehov. Denne muligheten er per nå ikke tilgjengelig for nye elever da de vi har kjøpt plass av, fyller opp plassene med kommunens egne elever. Bamble kommune har en lovfestet plikt til å tilby alle barn i kommunen et tilpasset og kvalitativt godt skoletilbud. Uten en egen spesialisert avdeling, må nærskolen selv sørge for å tilby et slikt tilbud. Dette vil medføre store ekstraavgifter på de ulike skolene samt at det vil være vanskelig å utarbeide tilstrekkelig og nødvendig kompetanse, både på kort og lang sikt. I tillegg vil fysisk tilrettelegging av bygg med oppgraderte bad, korridorer, installasjon av heis osv. på flere skoler bli uforholdsmessig kostbart kontra å sette et bygg i stand til å møte disse behovene samlet.

Ved siden av Rugtvedt skole ligger den tidligere avlastningsboligen. Dette bygget ble i sin tid bygget for samme målgruppe, men med hovedfunksjon å gi avlastning. Bygget rommet også et mulig undervisningsrom. Det er ønskelig å bygge om/tilrettelegge dette bygget til en spesialavdeling for elever med særskilt behov for tilrettelegging som skjerming, opptrening og mindre grupper. Det er et mål at alle barn skal inkluderes på sin nærskole i det ordinære klassefellesskapet. Likevel ser vi at en liten gruppe elever har større behov for spesialisert hjelp og opptrening. Beliggenheten til den tidligere avlastningsboligen gir mulighet for elever å kombinere et skoletilbud i samarbeid med Rugtvedt skole, der barnets individuelle behov kan ivaretas.

Det er foreløpig lagt ikke lagt inn ekstra driftsutgifter, da dette vil komme frem av utredning som pågår.

Velferd

Kommunalområdets ansvarsområder og tjenester 2025

Kommunalområdet Velferd har ansvar for alle tjenester innenfor fagområdene helse, omsorg og velferd. Brukerne skal gis gode muligheter for økt livskvalitet og mestring og kommunen skal sørge for helhetlig tenkning med forebygging, tidlig intervensjon til diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering, slik at helhetlige pasientforløp i størst mulig grad kan ivaretas innenfor beste effektive omsorgsnivå.

Velferd er kommunens største kommunalområde med 437årsverk, fordelt på 510 ansatte. I tillegg kommer alle som er ansatt som vikarer. Dette er en økning fra fjoråret, og årsaken til dette er at vi nå har leger som er kommunalt ansatt.

Kommunalområdet består av 6 virksomheter:

- **Tjenestetildeling og digitalisering**, med ansvar for tjenestetildeling, digitalisering, velferdsteknologi, støttetjenester for kommunalområdet, hjelpemiddelformidling, transporttjenester, boligkontor m.m.
- **NAV**, med ansvar for blant annet statlige NAV-tjenester, sosialtjenester, integrering og flyktningarbeid, norskavdeling for flyktninger
- **Spesialiserte helsetjenester** med ansvar for fysio- og ergoterapitjenesten, legevakt, fastlegetjenesten, Bamble helsestasjon, psykisk helse og rusomsorg med boliger med bemanning og oppsøkende virksomhet, samt Frisk Bris.
- **Hjemmetjeneste og døgnbemannede boliger** gir tjenester til de som bor i eget hjem eller bor i en bolig med døgnbemanning. Hjelpen kan være hjemmesykepleie, praktisk bistand, hjelp til medikamenthåndtering, trygghetsalarm, bruk av velferdsteknologi m.m.
- **Bamble helsehus** er kommunens eneste institusjon og her gis tjenester som kort- og langtids plass, rehabilitering, palliativ behandling og annen spesialisert behandling. her ligger også kommunens 2 øyeblikkelig hjelp plasser for somatikk. I tillegg finner man kjøkken- og vaskeridrift. Kjøkkenet har også ansvar for skole- og rådhuskantene.
- **Miljøarbeidertjenesten** gir tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne som bofelleskap med bemanning og dagaktivitetstilbud på Nustad gård

I 2025 vil det bli nødvendig at Velferd tar grep om forebyggende tiltak spesielt. Friskvern for alle aldersgrupper må gjøre oss i stand til å mestre eget liv, hele livet.

Utfordringer og utviklingstrekk for kommunalområdet 2025-2028

Dimensjonering og tilpasning av tjenester

Bamble kommune står overfor store demografiske endringer de neste årene, med en betydelig vekst i antall eldre. Befolkningens økende alder innebærer at flere utvikler demens eller annen kognitiv svikt, samt andre aldersrelaterte sykdommer. Kommunalområdets hovedutfordring vil være å dreie tjenestetilbudet mot forebyggende, helsefremmende, og re- og habiliteringstjenester, for å utsette og redusere behov for pleie- og omsorgstjenester. Parallelt vil økningen i antall eldre likevel medføre en økning i antall brukere, både innenfor hjemmetjenesten, bolig med døgnbemanning og institusjonstjenesten, som igjen vil betinge styrking av helse- og omsorgstjenestene.

Det er alltid utfordrende å ivareta og opprettholde faglig forsvarlige tjenester innenfor gitt budsjetttramme. Dette innebærer at det stilles store krav til omstilling, effektivisering og innsparing. Det vil ikke være tilstrekkelige ressurser, verken økonomiske eller personmessige, til å videreføre dagens drift. Tjenestetilbudet må dimensjoneres og tilpasses et saldert budsjett. I ytterste konsekvens vil vi måtte legge ned, eller utsette drift av tjenester. Tjenestekontor og de utøvende tjenestene står daglig i utfordringene rundt tilmåling av tjenester. De fleste virksomheter melder om økt behov for ressurser, og det arbeides med ulike prosjekter og tiltak som skal bidra til å redusere stort overforbruk.

Det blir flere brukere med mer sammensatte sykdommer enn tidligere. Det kreves økte ressurser og spesialkompetanse for å kunne ta i mot og gi spesialbehandling i eget hjem. I tillegg medfører dette sammensatte sykdomsbildet blant annet behov for flere korttidsplasser og økt trykk på hjemmetjenesten.

For å møte den demografiske endringen og ovennevnte utviklingstrekk må kommunen investere i bygg, både for å styrke tjenestetilbudet, men også for å effektivisere og utnytte eksisterende tjenester på en bedre måte. De viktigste tiltakene som er prioritert og vedtatt igangsatt er å rive gamle Vest-Bamble aldershjem og bygge nytt omsorgssenter, samt 12 nye leiligheter, som skal bidra til å dekke fremtidige behov for omsorgsboliger med døgnbemannning. Det planlegges ytterligere institusjonsplasser, på Bamble helsehus.

Bamble kommune har for få plasser på institusjon og boliger med døgnbemannning. Dette gir et økende press på tjenestene, både i institusjoner, døgnbemannede boliger og i hjemmetjenester. Det kommer ofte varsel om ny pasient, med behov for hjelp, samme dag som vedkommende kommer hjem.

Velferd har over flere år kunnet gi pasienter som skrives ut fra sykehuset et godt tilbud, men kommunens demografiutvikling, et økende antall eldre og pasienter med komplekse sykdomsforløp, resulterer i et økende antall overliggerspasienter. Spesielt i de komplekse sykdomsforløpene må kommunen bruke noe til forberedelser. Denne situasjonen vil også i 2025 gi oss uforutsette utgifter. Det er vedtatt ombygging av gamle Vest-Bamble Aldershjem i tillegg til en økning på 12 leiligheter. Oppstart av byggeperioden er planlagt til våren 2025. Nye Vissestad omsorgsboliger vil få en planlagt innflytting i 2027. I 2025 vil Velferd stå overfor større utfordringer enn i 2024, fordi vi vil ha et mindre handlingsrom for å ta i mot utskrivningsklare pasienter så lenge det bygges boliger. Det vil samtidig, sannsynligvis, være flere som vil ha behov for bolig, som må vente til vi kan flytte inn på Vissestad. I denne perioden vil det, slik vi ser det, og på grunn av kommunens demografiutvikling, bli et ekstra press på tjenester som skal gis til brukere som bor i eget hjem. Dette vil kreve harde prioriteringer.

Tilgang på personell og kompetanse

I tjenestene har vi ansatte med ulik bakgrunn og kompetanse. I noen avdelinger har vi mer utskiftning av personale enn i andre avdelinger. Vi har mange flinke medarbeidere som er kontinuitetsbærere og en stor støtte og trygghet for ledelse og brukere. Sykefraværet er høyt i Velferd, og det varierer stort fra avdeling til avdeling. Det er viktig at vi har fokus på nærvær, og ikke kun sykefravær. Det er satt i gang nærværprosjekter i virksomhetene, "Tett på", fokus på ledere for å gjøre dem i stand til å følge opp, i tillegg til kompetansehevende tiltak for ansatte. Når sykefraværet allikevel er høyt, må vi se på andre tiltak i 2025, i samarbeid med HR.

Det er en økende utfordring å rekruttere personell, spesielt til stillinger med krav om sykepleier- eller vernepleierkompetanse. Innenfor noen tjenester har vi også utfordringer med å rekruttere helsefagarbeidere. Det er en differanse på lønn mellom nabokommuner som påvirker muligheten til å beholde, samt tilgang på personell. I Velferd må vi bli bedre i å bli en mer attraktiv arbeidsplass.

Velferd har avdelingsledere med ulikt lederspenn. Mellomlederne står i store oppgaver og stort ansvarsområde, og det er vanskelig å ha den kontakten vi skulle ønske. Vi kommer til å se på alle

avdelinger og vurdere hva vi kan gjøre. Dette er også en viktig del av sykefraværarbeidet, som vi kontinuerlig holder på med.

Individualisering av tjenester

Kommunens pleie- og omsorgstjenester skal være individuelt utformet, og målet er at brukerne våre skal mestre livet, være mest mulig selvhjulpne og selvstendige. Hva den enkelte har av reelle behov og hva han/hun klarer selv, skal være utgangspunkt for tildeling av tjenester. Tjenestene vi skal gi skal medvirke til at tjenestemottaker opplever mestring og trygghet, og tjenestene skal utformes slik at brukerne kan påvirke og ha ansvar for egen hverdag. Involvering i eget liv gir livskvalitet, og det er viktig at brukerne får hjelp til å mobilisere egne ressurser. Tjenestene skal sammen med teknologi, hjelpemidler og tilrettelegging, bedre eller opprettholde brukernes helsetilstand og funksjonsnivå. Vi er godt i gang med å utarbeide en "Tjenesteveiviser" som vil sette føringer for nivå på tjenester, gjensidige forventninger mellom tjenestene og brukere. Veiviseren skal også ha stort fokus på forebyggende tiltak, for å utsette behov for tjenester lengst mulig. Tjenesteveiviseren planlegges til folkevalgtbehandling i februar 2025.

Helsefremmende, forebyggende, habiliterende og rehabiliterende arbeid

I henhold til «Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering», skal kommunen tilby tjenester som bidrar til størst mulig egenmestring for den enkelte bruker. Som nevnt over, er det viktig å styrke helsefremmende og forebyggende arbeid som folkehelsearbeid, frisklivstiltak, og tilrettelegge for ulike former for dag-, trenings- og aktiviseringstilbud for å utsette og redusere behovet for offentlige tjenester. Velferd har etablert flere tiltak, som alternativt avlastning på kveld, som finansieres av tilskudd, men det vil ikke være mulig å fortsette med dette tilbudet etter at tilskuddsperioden er over.

Utenforskap

Bamble kommunes folkehelseprofil viser at kommunen har utfordringer på flere områder. Andelen barn som bor i husholdninger med lav inntekt er høyere enn i landet for øvrig, og man vet at dette er faktorer som har betydning for barns mulighet for deltagelse i aktiviteter og sosiale sammenhenger. Bamble ligger også lavere enn landsgjennomsnittet når det gjelder innbyggere som har gjennomført videregående eller høyere utdanning, og i tillegg har vi høyere andel unge uføre. Forskning viser at barnefattigdom kan være en medvirkende negativ årsak til mulighet for læring, og dermed mulighet for videre utdanning og arbeid. Det vil derfor være viktig å ta tak i disse problemstillingene og prioritere unge og flyktninger i denne kategorien for å få færre på ytelser og flere i arbeid. NAV Bamble ser økende behov for sosialhjelp.

Mange eldre har et lite nettverk som fører til ensomhet og sosial isolasjon. Manglende deltagelse og utenforskap kan videre føre til både psykiske og fysiske plager, som igjen kan føre til behov for hjelp fra hjemmetjeneste.

Digitalisering

I løpet av en 2-års periode, vil kommunene anskaffe nytt system for elektronisk pasientjournal. Dette gjøres i samarbeid med 19 andre kommuner i samarbeidet DigiTV, og vil kreve ressurser i form av prosjektledelse og økonomi ved kjøp av systemet. Kommunalområdet har dyktige ansatte som har dette som sitt fagfelt, og som bidrar både i interne prosjektgrupper, men også på tvers av kommuner.

Bamble kommune har i flere år satset på implementering av velferdsteknologiske løsninger. Vi vurderer til enhver tid ny teknologi som kan gi smartere tjenester. Smarte, pålitelige og sikre tekniske løsninger vil kunne bidra til at flere vil kunne bo hjemme lenger og være mer selvhjulpne. Bamble kommune har i flere år vært framoverlent i bruk av slik teknologi, ved hjelp av bevilgede investeringsmidler. Vi ser nå at

skal vi fremdeles kunne se på bruk av teknologi, øke volumet i anskaffelser og se på nye løsninger, vil kommunalområdet ha behov for å få tilført nye investeringsmidler.

Det må legges vekt på at det i hele kommunen, både i kommunale bygg og ute i brukeres egne hjem, legges til rette for nødvendig infrastruktur for å kunne nytte ny teknologi. Det må også tas stilling til kostnader knyttet til opplæring, lisenser og annet, samt effektiviseringsgevinster som gjør at ressurser kan dreies mot andre tjenester. Vi må hele tiden vurdere om dette er systemer, teknologi m.m. som vi kan gjøre oss nytte av. Kommunalområdet har store utgifter til lisenser og anskaffelser av hardware.

Økt behov for tjenester knyttet til psykisk helse

Psykisk helse er blant regjeringens viktigste satsningsområder. I etterkant av pandemien trengs det en særlig innsats for barn og unges psykiske helse. I Bamble ser vi en stor økning i antall henvendelser til psykisk helse- og avhengighetstjenester, spesielt blant de unge. For å bidra til god livskvalitet ser vi det som viktig at tjenestene har et nettverksfokus, er tilgjengelige og at hjelpen kommer tidlig i forløpet. Flere med alvorlige psykiske lidelser har også utfordringer knyttet til rus. Personer med slike sammensatte utfordringer kan ha stort behov for tjenester fra spesialist- og kommunehelsetjenesten. For Tjenestekontoret og boligkontoret kan det være utfordrende å finne egnet bosted for de som har utfordringer med å bo.

Beredskap

Krigen i Ukraina har ført til en ustabil situasjon i hele Europa, og råvaremangel som følge av dette påvirker også helseberedskapen innenfor Velferdsområdet. Statsforvalter i Telemark tydeliggjør viktigheten av å gjennomgå rutiner og planer knyttet til beredskap og kontinuitetsplanlegging, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er forventninger til at kommunene har utarbeidet planer og har en oversikt over kapasitet/manglende kapasitet ved hendelser av ulik størrelse. Det er tidkrevende for kommunalområdets ledelse og administrasjon å være tett på planer, både i utarbeidelse og utprøving av planverk. Kommunene har imidlertid et tett samarbeid med statsforvalters beredskapsavdeling.

Anbefalt varighet for kommunalt beredskapslager. Dette skal administreres hva med peronell?

Utvikling og omstilling i kommunalområdet 2025-2028

I kommunalområdet Velferd har vi flere områder som ligger inne i innsparingsprogrammet og som har høyere kostnader enn KOSTRA-gruppe 7. I 2025 må disse tjenestene utredes og utvikles til å bli mer kostnadseffektive, og tilpasses til et lavere nivå. I tillegg ser man på tjenesteområder som må jobbe mer med digitalisering, endringer i struktur og organisering, riktig bruk av kompetanse m.m. Det er allerede satt ned ulike arbeidsgrupper, bestående av ansatte, ledere og tillitsvalgtrepresentanter som ser på flere av foreslåtte endringer.

Nivå på tjenestene skal beskrives i kommunalområdets Tjenesteveiviser som er under utarbeidelse og skal ferdigstilles i løpet av våren 2025. Veiviseren blir et viktig verktøy for de utøvende tjenester, Tjenestekontor, pårørende og brukere.

Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende: Demografiutviklingen viser et hurtig økende antall eldre, og eldre med demens, og for tiden mange som venter på bolig med heldøgns bemanning, eller institusjonsplass.

Legetjenesten: har endret drift fra å bruke vikarbyrå til flere legehjemler til å ha kommunalt ansatte leger. Dette må allikevel utredes, da vi, p.t. ligger over KOSTRA-gruppe 7.

Sosiale tjenester: Det må utredes om den økonomiske sosialhjelpen som gis i Bamble, ligger over sin KOSTRA-gruppe p.g.a. ulik, skjønnsmessig saksbehandling.

Transportordning Oppvekst og Velferd: Kommunalområdene bruker store summer på nødvendig transport i hvert sitt område. Det bør vurderes å se på et felles prosjekt som vurderer muligheter for å organisere transportordningene på en mer effektiv måte, samtidig som den ivaretar brukernes individuelle behov

Vurdering av budsjetttrammene for kommunalområdet for 2025-2028

Budsjettforslaget for velferd innebærer innsparinger og en betydelig reduksjon av nivået på tjenestene. Dette vil få konsekvenser for tjenestene, brukere og ansatte, og alle grupper må ta inn over seg at forventningsgapet må minskes betraktelig.

I henhold til KOSTRA kan det tyde på at vi har gode tjenester i Bamble, sannsynligvis også bedre enn andre sammenlikningskommuner. Hjemmetjenester og bolig med døgnbemanning rapporteres i en KOSTRA-funksjon, og viser høyt forbruk. Kommunalområdet arbeider kontinuerlig med omstilling og innsparing, men det er svært krevende å imøtekomme vedtatte innsparingskrav og likevel klare å opprettholde tilstrekkelige tjenester på et forsvarlig og nødvendig nivå.

I tillegg til årets innsparingskrav, vil tidligere års innsparingskrav som ikke er realisert, ligge til grunn for årets budsjett. Det vil være utfordrende å spare på drift.

Videre må det nevnes en demografiutvikling med en raskt økende andel eldre. I 2024 ble det kjøpt plasser i annen kommune for å avhjelpe med tjenester til personer som allerede har fått positivt vedtak. Dette har gitt oss betydelig økte utgifter og vil ikke bli videreført i 2025. Dette får konsekvenser for brukere, som får forsvarlige tjenester i eget hjem, inntil det er ledig plass på et høyere omsorgsnivå. Som følge av reduksjon i budsjett, må det vurderes om kjøp av tjenester for enkelte brukergrupper må reduseres eller avsluttes.

Med et innsparingskrav i 2025 på 21,9 mill. kroner, må kommunalområdet nå vurdere å utsette planlagt økt drift i forbindelse med utbygging. I budsjettforslaget ligger det en utsettelse av planlagt bygging av ny fløy på Helsehuset. Det vurderes i hvert enkelt tilfelle om ledighet i stillinger skal besettes.

Kostra-analyse

	Bamble 2022	Bamble Porsgrunn 2023	Kragerø	Larvik Kostragruppe 07		
Prioritet						
Helse- og omsorg brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *) **)	34 999	36 939	36 474	36 986	31 666	35 206
Netto driftsutgifter per innbygger (232) forebygg. helsestasjons- og skolehelsetjeneste (B) *) **)	895	866	940	1 143	764	1 067
Netto driftsutgifter per innbygger (233) annet forebyggende helsearbeid (B) *) **)	230	597	572	85	837	475
Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B) *) **)	2 027	1 958	1 328	1 070	1 229	1 159
Netto driftsutgifter per innbygger (241) diagnose behandling re-/habilitering (B) *) **)	3 267	4 029	3 265	5 495	3 313	3 047
Netto driftsutgifter per innbygger (242) råd veiledning og sosialt forebyggende arbeid (B) *) **)	1 450	1 537	952	1 743	829	1 338
Netto driftsutgifter per innbygger (243) tilbud til personer med rusproblemer (B) *) **)	339	245	383	833	190	302
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) *) **)	5 940	6 317	10 012	5 320	10 369	8 404
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B) *) **)	17 984	18 376	14 117	19 234	9 956	13 754
Netto driftsutgifter per innbygger (256) tilbud om ø. hjelp døgnopphold i kommunene (B) *) **)	105	123	320	257	61	161
Netto driftsutgifter per innbygger (261) institusjonslokaler (B) *) **)	830	762	1 424	562	1 345	1 201
Netto driftsutgifter per innbygger (273) arbeidsrettede tiltak i kommunal regi (B) *) **)	498	561	323	179	100	233
Netto driftsutgifter per innbygger (276) kvalifiseringsordningen (B) *) **)	339	394	306	243	456	255
Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B) *) **)	1 965	2 318	1 452	2 913	2 032	1 755
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B) *) **)	4 392	5 493	4 776	6 722	4 913	4 590
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B) *) **)	26 886	27 536	27 202	26 442	22 960	24 679
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B) *) **)	4 591	5 056	3 416	5 911	3 608	3 882

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	433 440	433 440	433 440	433 440
Sum Tekniske justeringer	20 446	20 446	20 446	20 446
Konsekvensjusteringer	20 446	20 446	20 446	20 446
Konsekvensjustert ramme	453 886	453 886	453 886	453 886
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Konsekvensjustert budsjett, driftsrammer i tråd med faktisk drift, korreksjon av urealiserte generelle innsparingskrav	19 024	19 024	19 024	19 024
K-sak 60/23 Plan for legetjenesten i Bamble kommune - utvidelse fastlegekapasitet	1 500	1 500	1 500	1 500
K-sak 77/24 og 40/23 Interkommunal legevakt i Porsgrunn	0	348	348	348
Salg av Corona-telt	250	250	250	250
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	20 774	21 122	21 122	21 122
Driftskonsekvens av investeringer				
Driftskonsekvens av utbygging Bamble helsehus	0	0	0	1
Driftskonsekvens av utbygging Vissestad omsorgssenter	0	0	2 900	2 900
Vissestad omsorgssenter -midler til leie av lokaler til drift i rive- og byggeperioden	2 000	3 000	0	0
Sum Driftskonsekvens av investeringer	2 000	3 000	2 900	2 901
Innsparingstiltak				
Kostnadsreduksjoner Helse- og omsorgstjenestene til hjemmeboende 2025-2027	-11 266	-22 534	-33 800	-33 800
Kostnadsreduksjoner Legetjenestene 2025-2027	-3 933	-7 867	-11 800	-11 800
Kostnadsreduksjoner Sosialtjenestene 2025-2027	-4 867	-9 733	-14 600	-14 600
Kostnadsreduksjoner Voksenopplæring 2025-2027	-1 567	-3 133	-4 700	-4 700
Redusere kantine Bamble ungdomsskole	-300	-300	-300	-300
Sum Innsparingstiltak	-21 933	-43 567	-65 200	-65 200
Nye tiltak				
Digitalisering: Finansiering av systemer, faktura fra ITG og drift av velferdsteknologi	1 000	1 000	1 000	1 000
Sentral tillitsvalgts pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022	811	811	811	811
Statsbudsjett 2024, budsjett kompensasjon økt minstesats KPV (kvalifiseringsprogram) mottakere fra 1. juli 2024	42	42	42	42
Statsbudsjett 2025, ny beregningsmodell for tilskudd ressurskrevende tjenester	2 400	2 400	2 400	2 400
Statsbudsjett 2025, psykisk helse	431	431	431	431
Statsbudsjett 2025, vaksinasjonsprogram mot covid-19 og pneumokokk (for voksne og risikogrupper)	570	570	570	570
Statsbudsjett 2025, økt behov for sosialhjelp ved endringer i engangsstøtten.	75	75	75	75
Statsbudsjett 2025, økt minsteytelse kvalifiseringsstønad, helårseffekt av endring 2024.	41	41	41	41
Økning BPA (brukerstyrt personlig assistanse)	8 600	8 600	8 600	8 600
Økning utskrivningsklare pasienter i påvente av plasser	3 000	1 000	0	0
Sum Nye tiltak	16 970	14 970	13 970	13 970
Politiske vedtak				
Ksak 109/24 og 60/23 Fyret legesenter	3 100	3 100	3 100	3 100
Ksak 81/24 forsøksprosjekt, økt grunnbemanning Bamble helsehus, skjermet og langtidsavd.	710	710	0	0
Sum Politiske vedtak	3 810	3 810	3 100	3 100
Nye tiltak og realendringer	21 621	-665	-24 108	-24 107
Ramme 2025-2028	475 507	453 221	429 778	429 779

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Konsekvensjustert budsjett, driftsrammer i tråd med faktisk drift, korreksjon av urealiserte generelle innsparingskrav

Innsparingskravene for perioden 2024-2027 ble innført som flate kutt på kommunalområdenes bruttobudsjetter, uten en spesifikk vurdering av kostnadsnivået eller faktiske økonomiske situasjonen for den enkelte tjeneste. For økonomiplan 2025-2028 har kommunedirektørens valgt at urealiserte innsparinger fra 2024 og tidligere, totalt 44,892 mill. kroner, tilbakeføres kommunalområdenes rammer. Kommunalområdene får da konsekvensjustert budsjett og driftsrammer i tråd med etablert, faktisk drift i 2025. Det tilbakeføres 14,682 mill. kroner på Samfunn, 8,291 mill. kroner på Oppvekst, 19,024 mill. kroner på Velferd og 2,895 mill. kroner på Støtte og utvikling.

K-sak 60/23 Plan for legetjenesten i Bamble kommune - utvidelse fastlegekapasitet

Plan for legetjenesten i Bamble skal vise løsninger som gjør at legetjenesten i kommunen kan klare utfordringene som kommer, på en måte som er god for pasientene og befolkningen. Samtidig må tjenesten være robust nok, med tilstrekkelige ressurser til å holde et faglig høyt nivå og være med å utvikle andre tjenester i kommunen til det beste for kommunen og befolkningen.

I budsjett og økonomiplan 2024-27 ble det lagt inn 1,541 mill. kroner i 2024 og 6,041 mill. kroner i 2025 og fremover. Endringen fra 2024 til 2025 utgjør 4,5 mill. kroner. I de 4,5 mill. kronene ligger utvidelse av fastlegekapasiteten med en ny fastlegestemme med 1,5 mill. kroner og 3 mill. kroner til å flytte og utvide Fyret legesenter. Riktig kostnad på Fyret legesenter er 3,1 mill. kroner. Midlene, 3,1 mill. kroner, er flyttet over til tiltak «Ksak 109/24 og 60/23 Fyret legesenter». Det ligger da igjen 1,5 mill. kroner som gjelder utvidelse av fastlegekapasiteten.

K-sak 77/24 og 40/23 Interkommunal legevakt i Porsgrunn

Det ble vedtatt i k-sak 40/23 og 77/24 at den interkommunale legevakten organiseres som et vertskommunesamarbeid med Porsgrunn som vertskommune. Avtalen går på vertskommunesamarbeidet for den interkommunale legevakta og kommunale akutt døgnplasser for Porsgrunn og Bamble kommune. Kostnadsfordeling er 71% for Porsgrunn og 29% for Bamble kommune.

Tiltaket ble lagt inn i budsjett og økonomiplan 2024-2027 med 348 000 kroner fra 2026.

Salg av Corona-telt

Det ble lagt inn en inntekt på 250 000 kroner for salg av corona-teltet i 2024. Inntekten nulles ut i 2025.

Driftskonsekvens av investeringer

Driftskonsekvens av utbygging Bamble helsehus

Driftskonsekvenser av utbygging Bamble helsehus er lagt inn fra 2028. Samfunns kostnader er stipulert til 3,462 mill. kroner.

Driftskonsekvens av utbygging Vissestad omsorgssenter

Det er stipulert kostnader på 2,9 mill. kroner til økt bemanning i Velferd og 2,4 mill. kroner til eiendomsdrift på Samfunn fra 2027 og utover, totalt 5,3 mill. kroner.

Vissestad omsorgssenter -midler til leie av lokaler til drift i rive- og byggeperioden

KST 80/24 Utbygging Vissestad omsorgssenter. Det bevilges midler til leie av lokaler og midlertidig drift av Vissestad omsorgssenter anslått til 5 mill. kroner fordelt over 2 år, 2 mill. kroner i 2025 og 3 mill. kroner i 2026.

Innsparingstiltak

Redusere kantine Bamble ungdomsskole

Budsjetterte midler til skolekantine ligger på 810 000 kroner. Det ble vedtatt i økonomiplan 2024-2027 å avvikle kantina på Bamble ungdomsskole fra 01.01.2025 med 810 000 kroner. Kommunedirektøren har tilbakeført 510 000 kroner slik at innsparingen fra 2025 blir på 300 000 kroner. En vil komme tilbake til eksakt tall på innsparingen når saken behandles våren 2025.

Nye tiltak

Digitalisering: Finansiering av systemer, faktura fra ITG og drift av velferdsteknologi

Velferd har anskaffet og implementert ulike teknologier til institusjon, døgnbemannede boliger og til brukere av hjemmetjeneste over flere år. Vi fikk en bevilgning til å investere i teknologien, teste ut nytt og finne fram til løsninger som passer den enkelte i tillegg til anskaffelser for en stor gruppe. Midlene er snart brukt opp, og vi mener at vi har hatt gode gevinster av store deler av teknologien. Ved å få tilført midler til drift og investeringer, mener vi å kunne forsvare en videre gevinst. Det er lagt inn 1 mill. kroner fra 2025 og fremover.

Sentral tillitsvalgte pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022

I Ksak 108/20 budsjett 2021 og økonomiplan 2021-24 punkt 41 ble det vedtatt "Kostnadene for tillitsvalgte skal dekkes av en felles kommunal pott. Den kommunale potten dekkes fra enhetenes rammer ift årsverk i enheten." Kostnadene ble beregnet til 1,9 mill. kroner og ble lagt inn i budsjett og økonomiplan 2022-25. Vedtaket har skapt en del administrasjonsarbeid og mange virksomheter har derfor ikke prioritert å bruke tid på rapporteringen som utløser midler fra den sentrale potten. Kommunedirektøren anbefaler at vedtaket omgjøres og at midlene fra den sentrale potten tilbakeføres kommunalområdene igjen.

Statsbudsjett 2024, budsjett kompensasjon økt minstesats KPV (kvalifiseringsprogram) mottakere fra 1. juli 2024

I budsjettforliket mellom Regjeringen og SV ble det bevilget totalt 17 mill. kroner for 2024 for å kompensere økt minstesats for KPV (kvalifiseringsprogram) mottakere. Bambles andel av dette er 42 000 kroner. Kompensasjonen ble ikke lagt inn i budsjett og økonomiplan 2024-2027.

Statsbudsjett 2025, ny beregningsmodell for tilskudd ressurskrevende tjenester

Tilskuddet til ressurskrevende tjenester skal beregnes etter en ny modell. Siden kommunene og staten fører regnskap etter ulike prinsipper, så får deler av omleggingen/endingene alt effekt for kommunenes inntektsføring av kravet i 2024-regnskapet.

Beregningsmåten fram til nå har vært totale lønnskostnader direkte med bruker, fradrag for innslagspunkt og evt PU-sats, så tilskudd på 80% av dette/ 20% egenandel. Den nye modellen erstatter 20% egenandelen med en sats per innbygger og 10% reduksjon/egenandel. Siden PU-satsen er redusert med virkning fra 2025 og kommunene dermed hadde fått større tilskudd, så har staten økt innslagspunktet.

Hvis vi beregner tilskuddet, med utgangspunkt i tilskuddsgrunnlaget for 2023, etter den gamle og nye modellen, så taper Bamble kommune 2,4 mill. kroner. Den tidligere finansieringen på 80% er etter den nye beregningen på rundt 70% for Bamble kommune.

Statsbudsjett 2025, psykisk helse

Det er "merket" totalt 150 mill. kroner innenfor veksten i frie inntekter til kommunene for at de kan utvikle gode lavterskeltilbud innen psykisk helse. Det er et mål at innbyggerne i alle landets kommuner skal ha tilgang til lavterskeltilbud, der man kan få god og lett tilgjengelig hjelp uten krav om henvisning. Bambles andel utgjør 431 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, vaksinasjonsprogram mot covid-19 og pneumokokk (for voksne og risikogrupper)

Rammetilskuddet til kommunene blir økt med 198,3 mill. kroner for å dekke kostnadene til gjennomføringen av vaksinasjon mot covid-19 og pneumokokk i kommunene i sammenheng med etablering av vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Bambles andel utgjør 570 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, økt behov for sosialhjelp ved endringer i engangsstøtten.

Endringer i folketrygdloven gjør at en må være medlem i folketrygden sammenhengende i 12 måneder for å få rett til engangsstønad ved fødsel og adopsjon. Dette vil øke kostnadene til økonomisk sosialhjelp. Som kompensasjon blir rammetilskuddet i kommunene økt med 31,2 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosiale tjenester. Bambles andel utgjør 75 000 kroner.

Statsbudsjett 2025, økt minsteytelse kvalifiseringsstønad, helårseffekt av endring 2024.

I statsbudsjettet for 2024 ble det lagt inn en kompensasjon for økning i minstesatsen for deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Endringen får en helårseffekt i 2025 og rammetilskuddet økes ytterligere med 17,2 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosiale tjenester. Bambles andel utgjør 41 000 kroner.

Økning BPA (brukerstyrt personlig assistanse)

De økte kostnadene i forhold til budsjett er beregnet for 2025 til 8,6 mill. kroner.

Når en BPA bruker blir 18 år, så forsvinner omsorgsplikten fra foreldrene og kommunen er ansvarlig for å ivareta brukers helsebehov. Dette har gjort at kostnadene har mer enn doblet seg.

Vi ser også at i de 2 siste årene har flere av de kommunale BPA brukerne valgt å heller ha private aktører til å levere BPA timer. Det å velge private BPA aktører er dyrere for kommunen enn å drifte ordningene selv. Dette er en rett BPA brukere har i Bamble kommune.

Det er svært vanskelig å forutse hvor mange BPA brukere kommunen vil ha. Innbyggere som fyller kriteriene for BPA eller der hvor kommunen ser det hensiktsmessig å organisere tjenestene på en slik måte kan få innvilget BPA. Det vil si at antall bruker som har innvilget BPA kan endres fort og BPA tjenesten er vedtak styrt, dette skaper en uforutsigbarhet som gjenspeiler seg i det negative avviket.

Økning utskrivningsklare pasienter i påvente av plasser

Sykehusene har egne vurderinger på om en inneliggende pasient tilhørende Bamble kommune, er utskrivningsklar. Noen av pasientene er da avhengige av nødvendig helsehjelp når de kommer hjem. Tjenestekontoret tilstreber til enhver tid å kunne ta imot disse pasientene, med tilbud der det er hensiktsmessig ut ifra behov for hjelp. Bamble kommune har ikke alltid kapasitet, som kan være kompetanse og plass i institusjon, til å ta imot, og pasienten må da ligge noe lengre på sykehus.

I 2024 vil Velferd ha en ekstra utgift på ca. 3 mill. kroner.

Det er lagt inn 3 mill. kroner i 2025 og 1 mill. kroner i 2026 for å dekke de økte kostnadene.

Politiske vedtak

Ksak 109/24 og 60/23 Fyret legesenter

I Ksak 109/24 Fyret legesenter ble det vedtatt å inngå en leieavtale for å leie lokaler til Fyret legesenter. Kostnadene til leie og renhold utgjør 2,7 mill. kroner på Samfunn.

Det er i tillegg blitt innvilget 3,1 mill. kroner til Velferd til drift for legesenteret, jfr Ksak 60/23 plan for legetjenesten. Midlene er flyttet fra tiltak «K-sak 60/23 Plan for legetjenesten i Bamble kommune - utvidelse fastlegekapasitet»

Ksak 81/24 forsøksprosjekt, økt grunnbemanning Bamble helsehus, skjermet og langtidsavd.

Vedtak k-sak 81/24 forsøksprosjekt - økt grunnbemanning på Pleie 2 på Bamble helsehus.

“Prøveprosjekt med økt grunnbemanning i Velferd gjennomføres og innarbeides i budsjettprosessen for 2025, under forutsetning av at man på det tidspunktet kan konkludere med at Forsøksprosjektet i Grasmyr barnehage har vært vellykket. Det må bevilges 710 000 kroner årlig i prosjektperioden til en 100% stilling fagarbeider. Prosjektperioden for å prøve ut økt grunnbemanning bør være på 2 år.” Det er lagt inn 710 000 kroner i 2025 og 2026.

Ønskede tiltak og ytterligere innsparinger

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Avvikle eller flytte gjenbruksbutikken Secundus	-300	-300	-300	-300
Endre middagsleveranser til hjemmeboende	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300

Tidligere vedtatte tiltak**Avvikle eller flytte gjenbruksbutikken Secundus**

Gjenbruksbutikken Secundus betaler nå husleie. Det er estimert en årlig besparelse på ca 300 000 kroner ved avvikling eller flytting. Besparelsen ble lagt inn i økonomiplan 2024-2027 fra 2025. Tiltaket er nå tatt ut da Secundus var planlagt å skulle inn sammen med utlåssentralen, men er skjøvet på da en ikke har lokasjon til dette enda.

Endre middagsleveranser til hjemmeboende

Kommunestyret har vedtatt utkjøring av varm mat daglig, med levering mellom kl. 15.00-16.30. Tidsfestingen gir negative konsekvenser for brukere som må være hjemme til en bestemt tid for å motta middag. Det foreslås å endre middagsleveranse til 2 ganger per uke og maten leveres vakumpakket. Dette krever oppgradering av kjøkkendrift til også å produsere sous-vide mat, og en effekt av forslaget kan først forventes etter en oppgradering av kjøkkenet. Det ble foreslått i økonomiplan 2024-2027 å spare 1 mill. kroner fra 2024, men kommunestyret vedtok å utsette innsparingen til 2025 da de ønsket mer info om ordningen. Tiltaket er tatt ut da middagsleveransen er avhengig av vedtak i k-styret. Ved et vedtak som stemmer for endringer i leveransen, så vil en kunne spare 1 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Investeringer helse og omsorg								
Bamble Helsehus - tilbygg og ombygging	0	0	12 000	0	142 400	-59 000	142 000	-59 000
Fyret legesenter - utstyr	3 400	0	0	0	0	0	0	0
Vissestad omsorgssenter - tilbygg og ombygging	37 000	0	116 791	-48 000	0	0	0	0
Sum Investeringer helse og omsorg	40 400	0	128 791	-48 000	142 400	-59 000	142 000	-59 000
Investeringer finansiert av virksomhetenes egne driftsmidler								

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Sum Investeringer finansiert av virksomhetenes egne driftsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
IKT investeringer								
Velferdsteknologi Helse og omsorg	6 250	0	0	0	0	0	0	0
Sum IKT investeringer	6 250	0	0	0	0	0	0	0

Velferdsteknologi Helse og omsorg

Velferdsteknologi kan bidra til å forebygge eller utsette institusjonsplass, og Bamble kommune skal ha fokus på hvilke løsninger innenfor velferdsteknologien som gir innbyggere i Bamble mulighet til å mestre eget liv og helse til tross for sykdommer, jf. K-sak 68/17 om Velferdsteknologi i Bamble kommune - Handlingsplan.

Helse og omsorg har deltatt i anskaffelsen av trygghetsalarmering og pasientvarslingssystem, og dette skal implementeres i institusjoner, heldøgns boliger og til hjemmeboende i løpet av de neste årene. Trygghetsalarmering og pasientvarsling er en del av kommunens satsing på velferdsteknologi.

Støtte og utvikling

Kommunalområdets ansvarsområder og tjenester 2025

Kommunalområdet Støtte og utvikling bistår kommunedirektøren og ledergruppa, og yter støtte til alle kommunens øvrige virksomheter. Kommunalområdet ble etablert i 2022 og omfatter de tidligere stabsområdene Administrasjon og organisasjonsutvikling og Plan- og økonomistyring. Kommunalområdets budsjett omfatter også kommunedirektøren og tilskudd til Bamble kirkelige fellesråd. Kommunalområdet har totalt 66 årsverk, fordelt på 3,75 tillitsvalgte, 9,1 læringer, 7,0 kommunedirektør og 38,2 Støtte og utvikling.

Støtte og utvikling består av fire virksomheter:

- HRs rolle er å fungere som en aktiv støttespiller til kommunalområdene, og har det overordnede ansvaret for kommunens arbeidsgiverfunksjon. HRs prioritering- og satsingsområder er blant annet rekruttering, lønn og tariff, arbeidsrett, HMS og beredskap, arbeidsmiljø, organisasjonsutvikling samt kompetanse- og lederutvikling. Disse oppgavene bidrar til å skape en helhetlig og effektiv HR-funksjon som støtter kommunens overordnede målsettinger.
- Digitalisering og dokumentforvaltning ivaretar drift av kommunens dokument – og arkivforvaltning. Oppgaver som løses er kommunens dokumenthåndtering, registrering i saksbehandlingssystemet, kvalitetssikring, restanseoppfølging mot kommunalområdene, offentlig journal, opplæring i sentralt lovverk og bruk av saksbehandlingsverktøyet. I tillegg forvalter vi store mengder med papirarkiver som skal sorteres, klargjøres, katalogiseres og pakkes for deponering til IKA Kongsberg. Team Digitalisering og anskaffelser er en støttefunksjon knyttet til anskaffelse og implementering av felles- og fagsystemer i kommunen. Støttefunksjoner som området bistår med er prosjektledelse knyttet til anskaffelse og implementering av ulike systemer, oppfølging av kommunalområdene i felles møtearena IKT-forum, samt å utarbeide årlig digital handlingsplan og bistå kommunalområdene med ulike digitaliseringsprosjekter.
- Økonomi forvalter kommunens økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivare tatt over tid, samt forvaltning av finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko. Ansvarsfeltet er kommunens overordnede økonomistyring, finansforvaltning, årsbudsjett, økonomiplan, regnskap, årsavslutning, systemutvikling, internkontroll, analysearbeid og prosjektstøtte i investeringer.
- Kommunikasjon og virksomhetsstyring ivaretar drift av kommunens servicetorg, informasjon/kommunikasjon og politisk sekretariat, samt planstrategi, kommuneplanens samfunnsdel, virksomhetsstyring, rapportering og omstilling. Fremover vil god førstelinjetjeneste og kommunikasjon med kommunens innbyggere og brukere være et viktig område for å utvikle godt samarbeid og effektiv saksbehandling. Videre vil systematisk virksomhetsstyring gjennom mål- og resultatstyring og et godt plansystem, samt innføring og bruk av nye arbeidsmetoder og samarbeidsformer, være en forutsetning for å få til fortløpende endring og utvikling i organisasjonen.

I 2020 ble det vedtatt en omorganisering som ble gjennomført i 2022, hvor to stabsområder ble slått sammen til ett kommunalområde. En evaluering av omorganiseringen ble gjort, og i juni besluttet ledergruppen å starte en prosess for å vurdere fremtidig organisering, og har satt ned en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppens forslag er at kommunalområdet Støtte og utvikling avvikles, og at kommunalområdet erstattes med to staber med hver sin stabsleder. Organisasjonsendringer på dette nivået krever folkevalgt behandling. Det er derfor viktig at det er god fremdrift i arbeidet, slik at forslag til ny organisering kan fremmes til politisk behandling i desember 2024.

Kommunedirektøren i Bamble kommune har det overordnede ansvaret for den daglige driften, økonomistyringen og for å sikre at politiske vedtak blir gjennomført. Dette inkluderer strategisk ledelse, organisasjonsutvikling og kvalitetssikring av kommunens tjenester, slik at de møter innbyggernes behov og forventninger. Ledergruppen, som består av kommunalsjefene for kommunalområdene, har ansvar for drift og økonomistyring innen sine områder, samt personalansvar. De koordinerer arbeidet på tvers av kommunalområdene og samarbeider med kommunedirektøren for å sikre effektiv ressursbruk og oppnå kommunens målsetninger.

Bamble kirkelige fellesråd har ansvar for drift og vedlikehold av kirkebygg og kirkegårder, økonomistyring, og ansettelse av kirkelig ansatte. De samarbeider med menighetsrådene om kirkelige handlinger som gudstjenester, dåp, bryllup og begravelser, og bidrar til utvikling av kirkens rolle i lokalsamfunnet.

Utfordringer og utviklingstrekk for kommunalområdet 2025-2028

Bamble kommune står overfor flere utfordringer og utviklingstrekk for perioden 2025-2028. Teknologiske fremskritt og økende krav til tjenester krever omstilling og fleksibilitet, mens økonomisk usikkerhet presser kommunen til å stramme inn driften. Økt digitalisering og et større fokus på rekruttering og kompetanseutvikling er avgjørende for å møte fremtidens behov. Samtidig må kommunen styrke sitt arbeid med helse, miljø, sikkerhet og beredskap for å sikre trygge og sikre arbeidsplasser.

Hyppige endringer i forventninger, lovverk og budsjetter krever smidige tilpasninger, samtidig som kommunen må holde en stabil langsiktig kurs. Økt arbeidsmengde og kapasitetsutfordringer gjør at kommunen må prioritere nøye og avklare realistiske forventninger.

Som resten av samfunnet står kommunen midt i en digital omstilling preget av økt bruk av systemer, kunstig intelligens og automatisering. Digitaliseringen endrer stadig måten oppgaver utføres på. Selv om nye systemer krever økte ressurser og økt kompetanse i innføringsfasen, en gevinst kunne være effektivisering og frigjøring av tid. Samtidig er det avgjørende å sikre at informasjonssikkerhet og personvern ivaretas gjennom hele denne transformasjonsprosessen.

Kommunen står overfor økonomiske utfordringer med høy lånegjeld, prisøkninger og økte krav til internkontroll. Stram økonomistyring og nøye prioritering av ressurser er nødvendig for å sikre en bærekraftig økonomi.

Bamble kommune skal jobbe aktivt for å skape helsefremmende arbeidsplasser. En helsefremmende arbeidsplass er en arbeidsplass som aktivt fremmer og støtter ansattes fysiske, psykiske og sosiale velvære. Kjennetegn på helsefremmende arbeidsplasser er god arbeidsorganisering, systematisk HMS arbeid, inkludering og medvirkning og et positivt arbeidsmiljø som fremmer trivsel, mestring og meningsfylt arbeid.

Konkurransen om arbeidskraft i Norge krever at kommunen arbeider strategisk med rekruttering og onboarding av nye medarbeidere. I denne sammenheng er det viktig at kommunen fremstår som en attraktiv arbeidsgiver som tilbyr konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår, samt muligheter for kompetanseutvikling. Ved å satse på rekruttering og kompetanseutvikling vil kommunen ikke kun tiltrekke seg, men også beholde kvalifisert arbeidskraft over tid.

Bamble kommunes har behov for en felles forståelse av mål og retning på tvers av avdelinger, samtidig som god kommunikasjon og samarbeid sikres. Det er krevende å etablere felles verdier, holdninger og normer som fremmer samarbeid, involvering og tydelig ansvarsfordeling. I tillegg må kommunen håndtere hyppige endringer i rammebetingelser, den pågående digitaliseringen og et økt behov for

kontinuerlig kompetanseutvikling, samtidig som de opprettholder et høyt kvalitetsnivå i tjenestene til innbyggerne.

Kommunens opplever et økende fokus på rask nyhetsformidling, digitale plattformer og krav om "lettlest" informasjon, kommunen står overfor presset om å opprettholde rask og effektiv kommunikasjon, både internt og eksternt. Dette krever tilpasning til nye kommunikasjonskanaler og metoder. Servicetorget opplever høye forventninger fra innbyggere og fra ansatte, og mer saksbehandling, samtidig som servicenivået må opprettholdes. Etterspørselen etter støtte til demokratiske prosesser har økt, særlig når det gjelder teknologiske løsninger for møter og dokumentasjon. Dette utfordrer kommunens ressurser til å tilrettelegge for effektive og transparente demokratiske prosesser.

Å sørge for innbyggernes trygghet er en av kommunens viktigste oppgaver. Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er helt sentralt for å opprettholde denne tryggheten. Økt bevissthet etter pandemien og internasjonale kriser har understreket viktigheten av å sette beredskapsarbeidet i fokus. Det handler om samfunnets evne til å verne seg mot og håndtere hendelser som truer grunnleggende verdier og funksjoner, og setter liv og helse i fare. Kommunen må fortsette å prioritere beredskapsarbeidet, koordinert med Grenland brann og redning, og øvrige beredskapsaktører.

Utvikling og omstilling i kommunalområdet 2025-2028

Organisasjonsperspektivet i Bamble kommune handler om å sikre en helhetlig tilnærming til hvordan kommunen fungerer, med fokus på ressurser, ledelse, kultur, strukturer og prosesser. Kommunens evne til å oppnå sine mål er avhengig av effektiv samhandling mellom disse elementene for å sikre kostnadseffektiv drift og tilpasning til nye utfordringer. Analyser fra Administrasjonsundersøkelsen og KOSTRA-data viser at Bamble kommune har høyere kostnader til administrativ ledelse og fellesutgifter, men lavere administrative utgifter til IKT. Dette indikerer et effektiviseringspotensial, spesielt innen driftsoppgaver, der automatisering og digitalisering kan bidra til kostnadsreduksjon og økt effektivitet. Anbefalinger fra Administrasjonsundersøkelsen inkluderer å styrke linjestøttefunksjoner og lederskap, samt å jobbe med kompetanseutvikling og samhandling på tvers av kommunalområdene. Reduksjon i sykefravær og bedre ressursstyring er også sentrale tiltak. Økt fokus på interkommunalt samarbeid, strategisk planlegging og dataanalyse vil styrke kommunens evne til å håndtere fremtidige utfordringer.

For å møte de utfordringene Bamble kommune står overfor, vil Støtte og utvikling i sitt omstillingsarbeid ha fokus på tiltak som vil bidra til at kommunen både møter dagens utfordringer og er godt rustet for fremtidige krav. For perioden 2025-2028 vil kommunalområdet Støtte og utvikling ha flere viktige prioriteringer og satsninger for å sikre utvikling og omstilling:

Endringer i rammebetingelser og omstilling

Kommunalområdet Støtte og Utvikling spiller en nøkkelrolle i å bistå Bamble kommune med å håndtere hyppige endringer i rammebetingelser og kontinuerlig omstilling. Vi skal bidra til fleksibilitet i organisasjonen ved å utvikle strukturer, systemer og arbeidsprosesser som gjør det enklere å tilpasse seg hyppige endringer. Videre skal vi forbedre kommunens planlegging og prognoser ved å levere datagrunnlag og analyser med god kvalitet, slik at kommunens ledelse kan prioritere oppgaver og ressurser mer effektivt.

Vi vil også sikre tydelig kommunikasjon, slik at ansatte og ledere har en felles forståelse av mål og retning. I tillegg vil vi styrke kommunens kompetanse og gjennomføringsevne i endringsledelse, slik at både ledere og ansatte blir bedre rustet til å håndtere nye utfordringer.

Digitalisering og automatisering

Kommunalområdet Støtte og Utvikling vil fortsette å digitalisere og automatisere sine tjenester for å effektivisere arbeidsprosesser og frigjøre ressurser. Dette krever investering i moderne teknologi og kontinuerlig kompetanseutvikling for ansatte, slik at de kan tilpasse seg nye systemer og arbeidsverktøy. Automatiseringen av rutineoppgaver vil bidra til økt produktivitet og åpne for mer verdiskapende oppgaver.

For å møte utfordringene som følger med digitaliseringen, må kommunalområdet prioritere opplæring og kompetanseheving, samt sikre en gradvis implementering av nye systemer med tilstrekkelig bistand underveis. Kommunalområdet Støtte og Utvikling har ansvar for at informasjonssikkerhet og personvern ivaretas gjennom strenge rutiner og oppfølging. I tillegg bør arbeidsprosessene optimaliseres ved hjelp av kontinuerlig effektivisering, utnyttelse av systemenes muligheter og ved å ta i bruk mulighetene for forenkling som KI gir.

Økonomistyring og innsparinger

Kommunalområdet Støtte og Utvikling vil ha som hovedprioritet en god og effektiv økonomistyring for å sikre kommunens økonomiske stabilitet og bidra til å opprettholde en bærekraftig økonomi på lang sikt. Dette innebærer å effektivisere driften, redusere kostnader og nøye vurdere og prioritere investeringer. Kommunalområdet skal bidra til at Innsparingstiltak implementeres på en måte som sikrer optimal ressursutnyttelse uten uønsket reduksjon i tjenestekvaliteten.

For å håndtere økonomiske utfordringer som høy lånegjeld, prisøkninger og økte krav til internkontroll, må Støtte og Utvikling fokusere på stram økonomistyring. Dette inkluderer en grundig prioritering av investeringer, samt oppfølging av kommunens låneportefølje. Driften kan effektiviseres ytterligere gjennom digitalisering og automatisering, noe som frigjør ressurser. I tillegg kan inntektsøkende tiltak bidra til å styrke den økonomiske situasjonen. Kommunalområdet bør også styrke internkontrollen og rapporteringen i kommunen for å sikre at ressursene brukes i henhold til planer og vedtak, effektivt og i tråd med regelverk.

Arbeidsmiljø, sykefravær, helse, miljø og sikkerhet (HMS) – helsefremmende arbeidsplasser

Kommunalområdet Støtte og Utvikling spiller en nøkkelrolle i å hjelpe Bamble kommune med å skape trygge og sunne arbeidsforhold, som igjen bidrar til høyere effektivitet og trivsel blant de ansatte, gjennom fokus på helse, miljø og sikkerhet (HMS). En tydelig satsning for å fremme et godt arbeidsmiljø er et sentrale elementer for å redusere sykefravær og øke trivselen. Dette vil bidra til økt produktivitet og bedre tjenester for innbyggerne.

For å møte HMS-relaterte utfordringer skal Støtte og Utvikling fokusere på kommunens systematisk HMS-arbeid. Dette innebærer å utvikle kompetanse blant ledere, gode oppfølgingssystemer, fokus på helsefremmende arbeidsplasser, prioritere forebygging av vold og trusler, samt å skape gode psykososiale arbeidsmiljøer. Kommunen må også sørge for nødvendig opplæring og kompetanseutvikling for ansatte, ledere og tillitsvalgte, samtidig som HMS-tiltak kontinuerlig overvåkes og evalueres.

Rekruttering og kompetanseutvikling

Kommunalområdet Støtte og Utvikling vil prioritere å imøtekomme kommunens kompetansebehov gjennom et strategisk fokus på både rekruttering og kompetanseheving. Dette innebærer å tiltrekke seg ny kvalifisert arbeidskraft, samtidig som kommunen vil legge til rette for kontinuerlig utvikling av ferdighetene til våre ansatte. Støtte og Utvikling vil derfor satse på livslang læring og utvikling av endringskompetanse, slik at ansatte er godt rustet til å håndtere nye utfordringer og teknologiske fremskritt. God kompetanse vil bidra til en bærekraftig tjenesteproduksjon, samtidig som det sikrer at tjenestene som tilbys, leveres med høy kvalitet.

For å oppnå dette må Bamble kommune utvikle en målrettet rekrutteringsstrategi som ikke bare tiltrekker kompetente kandidater, men også sørger for å beholde dem. Dette innebærer å tilby gode

muligheter for karriereutvikling slik at ansatte opplever vekst og utvikling i jobben. Videre er det viktig å bygge en organisasjonskultur som fremmer tilpasningsevne og fleksibilitet, der ansatte får nødvendig opplæring og støtte for å håndtere endringer effektivt.

I tillegg til kompetanseutvikling bør kommunen også fokusere på å skape et attraktivt arbeidsmiljø. Dette inkluderer å vektlegge trivsel, balanse mellom arbeid og fritid, samt å sikre et godt arbeidsmiljø som fremmer samarbeid. Disse tiltakene vil være en faktor som gjør kommunen til en attraktiv arbeidsgiver, samt styrke evnen til å møte fremtidige utfordringer på en effektiv og bærekraftig måte.

Kultur for kontinuerlig forbedring

Kommunalområdet Støtte og Utvikling skal bidra til å bygge en kultur for kontinuerlig forbedring, og fokusere på å fremme en felles forståelse av mål og retning, og involvere ansatte i strategiprosesser. Dette vil sikre at alle jobber mot felles mål og oppgaver, og bidrar til innovasjon og effektiv drift.. Kommunalområdet skal bidra til at hele kommunen utvikler en endringskultur som oppmuntrer ansatte til å ta initiativ, være fleksible og prøve nye løsninger, med rom for læring og justering underveis.

Det er viktig å gi ansatte ansvar for sin egen utvikling ved å tilby læringsmuligheter og oppmuntre til livslang læring. Samtidig må samarbeid mellom avdelinger styrkes gjennom etablering av tverrfaglige team og plattformer for kunnskapsdeling, noe som vil fremme innovasjon og utvikling på tvers av organisasjonen.

Tilbakemelding er viktig, gjennom regelmessige evalueringer kan kommunen identifisere forbedringsområder og sikre at ansatte føler seg hørt og involvert. Med disse tiltakene kan Bamble kommune bygge en sterk kultur for kontinuerlig forbedring

Kommunikasjon og service

Kommunalområde Støtte og utvikling skal møte utfordringene innen kommunikasjon, servicetorg og politisk sekretariat, ved å gjennomføre flere utviklingsprosjekter. Dette inkluderer digitalisering og teknologiske systemoppgraderinger som legger til rette for nyhetsformidling og effektiv kommunikasjon, internt og eksternt. Servicetorgetts arbeidsoppgaver skal gjennomgås, slik at vi sørger for å ivareta innbyggernes behov for service og krav til åpningstid. Vi skal utnytte mulighetene automatiserte løsninger kan gi for å opprettholde servicenivået, men vi må også sørge for å ivareta de som oppsøker servicetorget fordi de har utfordringer med det digitale, utfordringer med språket, eller å uttrykke seg skriftlig. Nye teknologiske løsninger anskaffes og tas også i bruk for å sikre at demokratiske prosesser er effektive og transparente. Samarbeid både innad i avdelingen og med de ulike kommunalområdene samt tydelig ansvarsfordeling er nødvendige tiltak for å møte de fremtidige kravene til kommunikasjon, servicetorg og politisk sekretariat.

Samfunnssikkerhet og beredskap

For å møte utfordringen med samfunnssikkerhet og beredskap, må Bamble kommune fokusere på flere tiltak. Kommunen oppdaterer sitt beredskapsplanverk og gjennomføre oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS). Dette vil sikre en systematisk og helhetlig tilnærming til beredskap som er i tråd med dagens krav og samfunnsutvikling.

Videre må kommunen vurdere behovet for ressurser og utstyr for å sikre at de er godt rustet til å håndtere fremtidige kriser eller nødsituasjoner. Dette innebærer å sikre at det er tilstrekkelige midler til både personell og investeringer i nødvendig utstyr som kan støtte beredskapsarbeidet.

Et tett samarbeid med Grenland brann og redning er også avgjørende. Kommunen må fortsette å styrke koordineringen av beredskapsressurser med denne samarbeidspartneren for å sikre en robust og effektiv beredskapsinnsats.

Vurdering av budsjetttrammene for kommunalområdet for 2025-2028

I likhet med øvrige kommunalområder har Støtte og utvikling også en anstrengt økonomisk situasjon. Det er økende etterspørsel etter kommunalområdets tjenester, og flere tjenester har bedt om styrking av bemanningen. Slik kommunens økonomiske situasjon er, har det ikke vært mulig å styrke området. I all hovedsak har kommunalområdet budsjetttrammer som dekker løpende drift.

Kommunedirektørens forslag til budsjett for Støtte og utvikling for 2025 inneholdt innsparinger på administrasjon som medfører behov for omstilling med konsekvenser og bistand ovenfor kommunens øvrige tjenesteområder.

Kostra-analyse

	Bamble 2022	Bamble Porsgrunn 2023	Kragerø	Larvik Kostragruppe 07
Prioritet				
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) *) **)	4 141	4 405	3 747	5 662
Netto driftsutgifter per innbygger (130) administrasjonslokaler (B) *) **)	528	471	252	451
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B) *) **)	6 032	6 643	4 892	7 177
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) *) **)	869	993	599	795

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	95 575	95 575	95 575	95 575
Sum Tekniske justeringer	3 419	3 419	3 419	3 419
Konsekvensjusteringer	3 419	3 419	3 419	3 419
Konsekvensjustert ramme	98 994	98 994	98 994	98 994
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Konsekvensjustert budsjett, driftsrammer i tråd med faktisk drift, korreksjon av urealiserte generelle innsparingskrav	2 895	2 895	2 895	2 895
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	2 895	2 895	2 895	2 895
Innsparingstiltak				
Avvikle seniortiltak ekstra fridager for ansatte, tilbakeføre uløst innsparingskrav fra 2024	240	240	240	240
Kostnadsreduksjoner Administrasjon 2025-2027	-934	-1 866	-2 800	-2 800
Kostnadsreduksjoner Helse- og omsorgstjenestene til hjemmeboende 2025-2027	-167	-333	-500	-500
Sum Innsparingstiltak	-861	-1 959	-3 060	-3 060
Nye tiltak				
Sentral tillitsvalgt pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022	123	123	123	123
Sum Nye tiltak	123	123	123	123
Nye tiltak og realendringer	2 157	1 059	-42	-42
Ramme 2025-2028	101 151	100 053	98 952	98 952

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Konsekvensjustert budsjett, driftsrammer i tråd med faktisk drift, korreksjon av urealiserte generelle innsparingskrav

Innsparingskravene for perioden 2024-2027 ble innført som flate kutt på kommunalområdenes bruttobudsjetter, uten en spesifikk vurdering av kostnadsnivået eller faktiske økonomiske situasjonen for den enkelte tjeneste. For økonomiplan 2025-2028 har kommunedirektørens valgt at urealiserte innsparinger fra 2024 og tidligere, totalt 44,892 mill. kroner, tilbakeføres kommunalområdenes rammer. Kommunalområdene får da konsekvensjustert budsjett og driftsrammer i tråd med etablert, faktisk drift i 2025. Det tilbakeføres 14,682 mill. kroner på Samfunn, 8,291 mill. kroner på Oppvekst, 19,024 mill. kroner på Velferd og 2,895 mill kroner på Støtte og utvikling.

Innsparingstiltak

Avvikle seniortiltak ekstra fridager for ansatte, tilbakeføre uløst innsparingskrav fra 2024

Bamble kommune har en lokal seniortiltaksordning for sine ansatte fra og med fylte 62 år, enten i form av fri eller utbetalt bonus. Ordningen er ingen rettighet. Det pågår et arbeid med å revidere seniorpolitiske tiltak. Imidlertid vil en endring i ordningen med fridager ikke kunne beregnes og har ingen budsjettkonsekvens for Støtte og utvikling. Innsparingskravet som ble lagt inn i økonomiplan 2024-27 på 240 000 kroner tilbakeføres derfor fom 2025.

Nye tiltak

Sentral tillitsvalgte pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022

I Ksak 108/20 budsjett 2021 og økonomiplan 2021-24 punkt 41 ble det vedtatt "Kostnadene for tillitsvalgte skal dekkes av en felles kommunal pott. Den kommunale potten dekkes fra enhetenes rammer ift årsverk i enheten." Kostnadene ble beregnet til 1,9 mill. kroner og ble lagt inn i budsjett og økonomiplan 2022-25. Vedtaket har skapt en del administrasjonsarbeid og mange virksomheter har derfor ikke prioritert å bruke tid på rapporteringen som utløser midler fra den sentrale potten. Kommunedirektøren anbefaler at vedtaket omgjøres og at midlene fra den sentrale potten tilbakeføres kommunalområdene igjen.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Kirkelig fellesråd								
Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, Generell investeringsramme	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0
Sum Kirkelig fellesråd	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0
IKT investeringer								
Muggsoppsanering av eldre arkiver	1 200	0	0	0	0	0	0	0
Rammebevilgning IKT-plan	0	0	5 400	0	5 400	0	5 400	0
Sum IKT investeringer	1 200	0	5 400	0	5 400	0	5 400	0

Muggsoppsanering av eldre arkiver

Det er bekreftet i flere prøvesvar at hele arkivet i Lensmannsgården har muggsopp. Dette er også kvalitetssikret av IKA Kongsberg, og de har på eget initiativ vurdert omfang og tatt prøver av arkivmaterialet. Deler av arkivet har kun sparsom forekomst av sporer og fragmenter, men en del av arkivet har rik vekst. Dette vil innebære at IKA Kongsberg vil velge ulike måter å håndtere arkivmaterialet på ut fra skjønnsmessige vurderinger underveis i saneringen.

Dette arkivet utgjør 125 hyllemeter per i dag. I tillegg kan det være arkiver på ytre virksomheter, som også kan ha forekomster av muggsopp. Alle arkiver som avleveres i dag blir det nå tatt prøver av for å sikre at arkivmateriale blir oppbevart og håndtert på en forsvarlig måte.

Rammebevilgning IKT-plan

Det bevilges årlig midler til nyinvesteringer til IKT. Investeringsrammen går til finansiering av pågående og nye IKT prosjekter i henhold til kommunens IKT-plan. Det er nedsatt et tverrfaglig, administrativt IKT-forum som fordeler den årlige bevilgningen på prioriterte prosjekter. Det ligger inne en forutsetning om at investeringene skal ha en årlig gevinstrealisering på 280.000 pr. år.

Rammen fra ØP 2024 - 2027 på 5,4 mill. kroner årlig er redusert med hele bevilgningen i 2025, men er tilbake på 5,4 årlig i perioden 2026-2028. Det er ubrukte midler igjen i budsjettet for 2024 på omlag 10 mill. kroner som vil rebudsjetteres til 2025.

Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, Generell investeringsramme

Investeringsrammen er etablert fra og med 2017 for å kunne ivareta behov for nødvendige nyinvesteringer for kirkelig fellesråd. Fellesrådet melder årlig inn en rekke mindre investeringsbehov i forbindelse med budsjettbehandlingen. Midlene overføres til Fellesrådet og fordeles til prosjekter etter prioritering av Kirkelig fellesråd selv. Årlig ramme er satt til 1 mill. kroner eks. mva.

Ønskede investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Ingen verdi								
Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, etablere urnevegg på Eik gravlund	0	0	5 000	0	0	0	0	0
Tilskudd til BKF, oppfylling og steinsetting av skråninger nordre kirkegård Bamble kirke	0	0	20 000	0	0	0	0	0
Sum Ingen verdi	0	0	25 000	0	0	0	0	0

Tilskudd til Bamble kirkelige fellesråd, etablere urnevegg på Eik gravlund

Etablere urnevegg på Eik gravlund, alle tros- og livssynstiltak kr 5.000.000,-.

Eik gravlund er en forholdsvis ny-utvidet gravplass, hvor det er tilrettelagt for muslimske gravferder, anlagt anonym minnelund og navnet minnelund.

Bamble kirkelige fellesråd, som gravplassmyndighet i Bamble kommune, arbeider for at alle innbyggerne i kommunen skal ha tilbud om gravlegging som er i tråd med deres tros- og livssyn, jfr kravene i gravplassloven.

Vi vet at flere av kommunens innbyggere har et utgangspunkt fra land som normalt gravlegger sine døde i urnevegg. Noe som tidligere ikke har vært tillatt i Norge.

I Gravplassloven § 1, settes det krav om at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn.

Med blant annet § 1 som bakgrunn ble Gravplass-forskriften endret fra 01.01.2022.

Da ble det lovlig å etablere urnevegg, slik at innbyggerne i Norge kan velge denne gravleggingsformen, jfr forskriftens § 15b.

Gravplassmyndigheten i Bamble kommune mener det er to gode grunner til å starte arbeidet med å anlegge urnevegg på Eik gravlund:

- kunne tilby innbyggerne denne gravleggingsformen
- øke kremasjonsprosenten, som over tid medfører arealbesparelse ved senere behov for utvidelse av gravplassarealer, da behovet for arealer over tid vil antas å bli mindre.

Fordi gravplassmyndigheten synes dette er et viktig tilbud å kunne tilbyd kommunens innbyggere, har Bamble kirkelige fellesråd allerede fått landskapsarkitekt Feste Sør AS til å tegne forslag til urnevegg, og anslå et kostnadsoverslag for etablert urnevegg på Eik gravlund.

Med denne bakgrunn søker Bamble kirkelige fellesråd om **kr 5.000.000,-** som en engangssum for å kunne etablere urnevegg på Eik gravlund.

Tilskudd til BKF, oppfylling og steinsetting av skråninger nordre kirkegård Bamble kirke

2. Oppfylling og steinsetting av skråninger på nordre kirkegård i Bamble,

ca kr 20.000.000,-.

Dette er svært viktig pga økt fare for flom og rasfare ved ekstremvær.

Folkevalgte

Kostra-analyse

	Bamble 2022	Bamble Porsgrunn 2023	Kragerø	Larvik Kostragruppe 07
Prioritet				
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) *) **)	418	569	421	322
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) *) **)	113	118	87	71

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	7 850	7 850	7 850	7 850
Sum Tekniske justeringer	161	161	161	161
Konsekvensjusteringer	161	161	161	161
Konsekvensjustert ramme	8 011	8 011	8 011	8 011
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	0	0	0	0
Innsparingstiltak				
Kostnadsreduksjoner Administrasjon 2025-2027	-367	-733	-1 100	-1 100
Sum Innsparingstiltak	-367	-733	-1 100	-1 100
Nye tiltak				
Endring budsjettramme for kontrollarbeidet i Bamble kommune	57	57	57	57
Sum Nye tiltak	57	57	57	57
Nye tiltak og realendringer	-310	-676	-1 043	-1 043
Ramme 2025-2028	7 701	7 335	6 968	6 968

Nye tiltak

Endring budsjettramme for kontrollarbeidet i Bamble kommune

For 2024 ble det vedtatt en budsjettramme på 1,650 mill. kroner for kontrollarbeidet i Bamble kommune (kontroll, tilsyn og revisjon). For 2025 så er kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret på 1,707 mill. kroner, ref vedtak kontrollutvalget 16.09.24. Ramma økes derfor med 57 000 kroner i 2025.

Finansiering og sentrale poster

Kostra-analyse

	Bamble 2022	Bamble Porsgrunn 2023	Kragerø	Larvik Kostragruppe 07		
Prioritet						
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	15,7 %	14,7 %	15,7 %	0,6 %	11,0 %	11,4 %
Netto driftsutgifter per innbygger (180) diverse fellesutgifter (B) *) **)	39	58	117	56	-77	143
Netto driftsutgifter per innbygger (285) tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde (B) *) **)	306	511	-46	-2	45	131
Økonomi						
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger *)	106 343	104 435	101 897	118 231	96 241	102 205
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger *)	109 162	109 427	103 963	122 441	93 855	101 985
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	12,7 %	13,5 %	18,5 %	11,0 %	13,5 %	14,5 %
Brutto investeringsutgifter totalt Beløp per innbygger (kr)	12 892	14 067	18 873	12 986	12 978	14 856
Eiendomsskatt totalt Beløp per innbygger (kr) *)	5 530	5 081	4 489	6 963	974	2 205
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	-2,3 %	-0,5 %	6,0 %	-5,9 %	1,7 %	0,4 %
Netto finans og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter (B)	5,9 %	2,1 %	-2,8 %	7,4 %	5,7 %	5,4 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B) *)	116 947	114 108	104 340	121 731	91 954	102 972
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	110,0 %	109,3 %	102,4 %	103,0 %	95,6 %	101,0 %
Skatt på inntekt og formue Beløp per innbygger (kr)	36 711	33 711	33 474	33 141	34 677	32 511
Levekår						
Indeks berekna utgiftsbehov	0,997	0,994	0,992	1,025	1,012	1,013
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Folkemengde 80-89 år per 31.12.	594	639	1 633	544	2 187	22 874
Folkemengde 90 år og over per 31.12.	93	104	310	108	488	4 716
Netto lånegjeld *)	1 657 369	1 628 209	3 880 711	1 271 484	4 479 522	58 093 091

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	35 298	35 298	35 298	35 298
Sum Tekniske justeringer	6 425	6 425	6 425	6 425
Konsekvensjusteringer	6 425	6 425	6 425	6 425
Konsekvensjustert ramme	41 723	41 723	41 723	41 723
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Felles avsetninger, uforutsette kostnadsøkninger og statlige føringer	0	7 500	15 000	22 500
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	0	7 500	15 000	22 500
Innsparingstiltak				
Sum Innsparingstiltak	0	0	0	0
Nye tiltak				
Befolkningsvekst, avsetning økning i frie inntekter med 0,6% fom 2026	0	6 500	12 900	19 400
Endring egenkapitaltilskudd KLP	235	235	235	235
Sentral tillitsvalgts pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022	-1 900	-1 900	-1 900	-1 900
Sum Nye tiltak	-1 665	4 835	11 235	17 735
Nye tiltak og realendringer	-1 665	12 335	26 235	40 235
Ramme 2025-2028	40 058	54 058	67 958	81 958

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Felles avsetninger, uforutsette kostnadsøkninger og statlige føringer

I økonomiplanen er følgende midler avsatt på fellespost i perioden 2025-2028:

- Erfaringsmessig øker kostnadene på eksisterende tjenester utover normal lønns- og prisstigningen fra det ene året til det andre. Vi erfarer kostnadsøkninger utover normal lønns- og prisstigning, samt andre endringer i tjenestene som mangler ekstern finansiering. Dette er kostnader som kommunen selv må dekke innenfor gitte inntekter. Dette er ikke tatt budsjettmessig høyde for i perioden.
- I beregningene av de frie inntektene, skatt og rammetilskudd, er det lagt inn et anslag på årlig realvekst på 0,8%. Denne realveksten forutsettes å komme med føringer fra staten, slik som vi erfarer fra tidligere år, og inntektene disponeres derfor ikke til finansiering av egne tiltak. Midlene holdes tilbake for perioden 2026-2028. Det er avsatt med økning på 7,5 mill. kroner pr år fra og med 2026.
- Det er ikke lagt inn buffer eller reserver for å dekke fremtidige økte demografi-kostnader utover det som allerede er lagt inn i enhetenes budsjetter.

Nye tiltak

Endring egenkapitaltilskudd KLP

Kommunen er medeier i Klp (Kommunal Landspensjonskasse), og som en del av kommunens pensjonskostnader innbetales det årlig et egenkapitalinnskudd. Innskuddet kan ikke lånefinansieres og finansieres dermed ved overføring fra drift til investering. Det er budsjetttert med et egenkapitalinnskudd på 3,649 mill. kroner i 2025. Det er en økning på 235 000 kroner fra 2024 (3,414 mill. kroner)

Sentral tillitsvalgts pott, tilbakeføring av budsjettvedtak 2022

I Ksak 108/20 budsjett 2021 og økonomiplan 2021-24 punkt 41 ble det vedtatt "Kostnadene for tillitsvalgte skal dekkes av en felles kommunal pott. Den kommunale potten dekkes fra enhetenes

rammer ift årsverk i enheten.” Kostnadene ble beregnet til 1,9 mill. kroner og ble lagt inn i budsjett og økonomiplan 2022-25. Vedtaket har skapt en del administrasjonsarbeid og mange virksomheter har derfor ikke prioritert å bruke tid på rapporteringen som utløser midler fra den sentrale potten. Kommunedirektøren anbefaler at vedtaket omgjøres og at midlene fra den sentrale potten tilbakeføres kommunalområdene igjen.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028
Finansielle investeringer								
Egenkapitalinnskudd Klp	3 649	-3 649	3 649	-3 649	3 649	-3 649	3 649	-3 649
Finansiering	0	-140 693	0	-147 771	0	-121 780	0	-143 375
Sum Finansielle investeringer	3 649	-144 342	3 649	-151 420	3 649	-125 429	3 649	-147 024

Egenkapitalinnskudd Klp

Kommunen har Klp som leverandør for pensjon for kommunalt ansatte utenom lærerne som har sine i Statens pensjonskasse. Kommunen er medeier i Klp, og som en del av kommunens pensjonskostnader innbetales det årlig et egenkapitalinnskudd. Innskuddet kan ikke lånefinansieres og finansieres dermed ved overføring fra drift. Det er budsjettetert med et egenkapitalinnskudd på 3,414 mill. kroner i 2024.

Vedlegg

Vedlegg – Forskriftsrapporter

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-470 304	-489 682	-531 852	-534 379	-546 427	-555 985
Innteks- og formuesskatt	-481 026	-522 591	-545 310	-563 811	-565 335	-566 619
Eiendomsskatt	-72 498	-65 963	-75 058	-75 658	-76 258	-76 858
Andre generelle driftsinntekter	-5 389	-5 482	-5 106	-4 799	-4 799	-4 799
Sum generelle driftsinntekter	-1 029 217	-1 083 718	-1 157 326	-1 178 647	-1 192 819	-1 204 261
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 009 652	1 000 670	1 084 180	1 044 304	1 014 171	1 029 770
Avskrivninger	91 348	96 771	97 403	105 042	110 021	115 021
Sum netto driftsutgifter	1 101 000	1 097 441	1 181 583	1 149 346	1 124 192	1 144 791
Brutto driftsresultat	71 783	13 724	24 257	-29 301	-68 626	-59 470
Renteinntekter	-15 954	-22 817	-19 240	-21 017	-21 498	-22 561
Utbytter	-71 931	-28 000	-15 800	-15 800	-15 800	-15 800
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-15 426	-9 197	-13 897	-12 697	-12 697	-12 697
Renteutgifter	62 316	83 356	91 071	90 642	94 368	99 738
Avdrag på lån	68 705	71 000	77 800	78 037	78 035	78 985
Netto finansutgifter	27 711	94 342	119 934	119 165	122 408	127 665
Motpost avskrivninger	-91 348	-96 771	-97 403	-105 042	-110 021	-115 021
Netto driftsresultat	8 145	11 295	46 788	-15 178	-56 239	-46 826
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	6 937	3 414	3 649	3 649	3 649	3 649
Avsetninger til bundne driftsfond	4 158	1 759	5 296	1 759	1 759	1 759
Bruk av bundne driftsfond	-8 012	-1 701	-1 701	-1 701	-1 701	-1 701
Avsetninger til disposisjonsfond	26 363	5 610	5 102	11 471	52 533	43 119
Bruk av disposisjonsfond	-37 591	-20 376	-59 134	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-8 145	-11 295	-46 788	15 178	56 239	46 826
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Samfunn	106 290	74 602	86 827	59 773	46 226	48 171
Oppvekst	361 289	358 442	381 233	374 624	369 049	368 702
Velferd	428 793	433 440	475 507	453 221	429 778	429 779
Støtte og utvikling	97 933	95 575	101 151	100 053	98 952	98 952
Folkevalgte	8 096	7 850	7 701	7 335	6 968	6 968
Finansiering og sentrale poster	451	32 433	36 958	50 958	64 858	78 858
Sum bevilgninger drift, netto	1 002 851	1 002 342	1 089 376	1 045 964	1 015 831	1 031 430
Herav:						
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Netto renteutgifter og -inntekter	17	12	0	0	0	0
Overføring til investering	1 514	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	4 158	1 759	5 296	1 759	1 759	1 759
Bruk av bundne driftsfond	-8 012	-1 701	-1 701	-1 701	-1 701	-1 701
Avsetninger til disposisjonsfond	22 355	1 602	1 602	1 602	1 602	1 602
Bruk av disposisjonsfond	-26 832	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 009 652	1 000 670	1 084 180	1 044 304	1 014 171	1 029 770

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	163 829	161 355	163 735	233 192	235 601	269 075
Tilskudd til andres investeringer	21 000	8 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 173	3 414	3 649	3 649	3 649	3 649
Utlån av egne midler	2 250	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	190 252	172 769	168 384	237 841	240 250	273 724
Kompensasjon for merverdiavgift	-18 605	-13 449	-9 042	-28 420	-25 820	-37 700
Tilskudd fra andre	-11 433	0	0	-48 000	-59 000	-59 000
Salg av varige driftsmidler	-4 940	-35 000	-15 000	-10 000	-30 000	-30 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-176 376	-120 906	-140 693	-147 771	-121 780	-143 375
Sum investeringsinntekter	-211 353	-169 355	-164 735	-234 192	-236 601	-270 075
Videreutlån	72 237	60 000	25 000	30 000	35 000	40 000
Bruk av lån til videreutlån	-72 237	-60 000	-25 000	-30 000	-35 000	-40 000
Avdrag på lån til videreutlån	39 211	30 500	31 300	32 100	33 000	34 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-11 174	-30 500	-31 300	-32 100	-33 000	-34 000
Netto utgifter videreutlån	28 038	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-6 937	-3 414	-3 649	-3 649	-3 649	-3 649
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-6 937	-3 414	-3 649	-3 649	-3 649	-3 649
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Kommunale utleieboliger, boligsosial handlingsplan	7 064	0	0	0	0	0
Oppgradering kommunale bygg	9 392	9 300	5 500	4 375	6 875	6 000
Finansielle investeringer	-73	0	0	0	0	0
Utbygging Grasmyr, framtidens ungdomsskole mv.	19 634	0	0	0	0	0
IKT investeringer	12 109	5 400	7 450	5 400	5 400	5 400
Større prosjekter vedtatt av kommunestyret	918	0	0	0	0	0
Attraktivitet, miljø, friområder, mm.	4 595	5 205	21 235	22 000	4 300	4 300
Investeringer oppvekst	0	4 000	11 950	0	0	40 000
Boligutvikling, boligtomter, boligbygging	32 644	23 250	0	0	0	0
Vann, avløp, renovasjon	49 621	67 000	70 200	65 500	68 500	63 250
Veg og trafikkisikkerhet	7 798	5 000	5 000	5 626	8 126	8 125
Investeringer helse og omsorg	18 223	42 200	40 400	128 791	142 400	142 000
Investeringer finansiert av virksomhetenes egne driftsmidler	1 905	0	0	0	0	0
Prosjektstruktur mangler	0	0	2 000	1 500	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	163 829	161 355	163 735	233 192	235 601	269 075

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
KIR-1: Felles investeringsprosjekter, Ramme	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
KIR-3: Nødvendig vedlikehold kirkebygg (Langesund og Bamble)	20 000	7 000	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	21 000	8 000	1 000	1 000	1 000	1 000

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
FIN-1: Egenkapitalinnskudd KLP	3 173	3 414	3 649	3 649	3 649	3 649
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 173	3 414	3 649	3 649	3 649	3 649

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
FIN-2: Interne finanstransaksjoner, fond	2 250	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	2 250	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	190 252	172 769	168 384	237 841	240 250	273 724

Innsparingsprogram 2025-2028

Bamble kommune står overfor betydelige innsparingsbehov i årene som kommer, hovedsakelig drevet av demografiske endringer, økte lånekostnader og behov for omstilling i tjenesteproduksjonen. Økonomiplan 2024-2027 og kunnskapsgrunnlaget for perioden 2025-2028 viser at kommunen har utfordringer med å få balanse i fremtidige budsjetter, med begrensede muligheter for å påvirke inntektsgrunnlaget. Samtidig vil planlagt utviklingen i tjenestene medføre øke utgifter. Dette gjelder særlig innen pleie- og omsorgssektoren, hvor en aldrende befolkning vil legge økt press på tjenester som allerede er kostbare å drifte. Kommunen har også høy lånegjeld som påvirker driftsresultatet negativt, noe som gjør det nødvendig å redusere låneopptak og prioritere investeringer strengt. Innsparingspotensialet, som KOSTRA-analyser peker på, er i størrelsesorden 151 millioner kroner sammenlignet med gjennomsnittet for tilsvarende kommuner. Dette innebærer at kommunen må gjennomføre strukturelle endringer og forbedre effektiviteten for å oppnå økonomisk bærekraft.

For å sikre en vellykket forankring og gjennomføring av innsparinger i Bamble kommune, er det behov med en systematisk tilnærming gjennom et **innsparingsprogram**. Kommunedirektøren ønsker å sikre gjennomføringen ved å legge til rette for en god prosess fremover.

1. Innledning innsparingsprogram

Innsparingene må sees i sammenheng med langsiktige mål i forslag til ny kommuneplan. For å sikre varige, bærekraftige innsparingstiltak, må kommunen også fokusere på effektiviseringstiltak, innovasjon og forebyggende arbeid. Omstilling og utvikling må ses i et langsiktig perspektiv slik at innsparingene ikke bare blir kortsiktige budsjettkutt, men fører til at Bamble kommune får en mer bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon.

Kommunedirektøren ønsker å kommunisere åpent og tydelig om innsparingstiltakene internt i organisasjonen til ledere, ansatte og tillitsvalgte, samt eksternt til folkevalgte, innbyggere og andre interessenter. Innsparinger som kan påvirke tjenestetilbudet til innbyggerne må diskuteres åpent.

Alle ledere og ledernivåer i kommunen skal involveres i innsparingsprogrammet. Dette gjelder både strategisk ledelse og linjeledere i de ulike kommunalområdene. Kommunedirektøren gjennomfører innsparingsprogrammet i ordinær linjeorganisasjon, dette gjelder planlegging, gjennomføring og rapportering. Det er viktig at ledere har en tydelig forståelse av målene for innsparingsprogrammet, og at de får ansvar for å identifisere innsparingstiltak innenfor sine områder.

Ansatte og deres representanter må være en del av prosessen. Kommunedirektøren legger opp til samarbeid med tillitsvalgte for å sikre medbestemmelse og gode prosesser ved forslag om endringer. Gjennom god kommunikasjon ønsker kommunedirektøren å etablere forståelse for hvorfor innsparingene er nødvendige, og sikre at ansatte bidrar med forslag til løsninger.

Administrasjonen har behov for politisk støtte for innsparingstiltakene. Dette innebærer å involvere kommunestyret og andre relevante politiske organer tidlig i prosessen. Innsparingene må være tydelig knyttet til kommunens langsiktige mål og strategier, og politikerne må beslutte de økonomiske prioriteringene. Formannskapet har bedt kommunedirektøren om begrunnelse for tiltak i behandlingen av kunnskapsgrunnlaget, noe kommunedirektøren ønsker å gjøre ved analyser. Dette er ved bruk av KOSTRA-tall, objektive analyser og annen faktabasert kunnskap.

For å sikre at de ønskede effektene oppnås, både i prosessen og av tiltakene, må gjennomføringen av innsparingene følges opp gjennom regelmessig rapportering og evalueringer. Innsparingstiltakene bør justeres ved behov, basert på evalueringene.

Alle innsparingsforslag og tiltak må baseres på økonomiske analyser og vurdering av konsekvenser. Dette inkluderer analyser av hvor kostnadene er høyest, og hvor innsparingene kan gjennomføres med minst mulig negativ effekt på tjenestetilbudet. Innsparingspotensialet for Bamble identifiseres ved å sammenligne med andre kommuner i samme kommunegruppe, som i KOSTRA-analyser, for å finne områder med overforbruk. Dette ønsker kommunedirektøren å legge til grunn for videre utredninger for økonomiplanen 2025-2028. Utredningene i innsparingsprogrammer er fordelt i to hovedkategorier, brukerperspektivet og organisasjonsperspektiver.

2. Merforbruk 2023 på foreslåtte utredningsområder

Bamble kommune bør ha som overordnet målsetning å redusere kostnadene for tjenesteproduksjonen slik at de ligger mer på linje med gjennomsnittet for kommuner i samme kommunegruppe, kostragruppe 7. Dette er viktig for å sikre en mer bærekraftig økonomisk utvikling, samtidig som kommunen kan opprettholde kvaliteten på sine tjenester. Å oppnå et kostnadsnivå som tilsvarer gjennomsnittet for kommunegruppen vil bidra til bedre ressursutnyttelse og effektivitet, samt gi rom for å håndtere fremtidige utfordringer og investeringsbehov.

Nedenfor er en oversikt over kommunens merforbruk i 2023, sammenlignet med gjennomsnittet i kostragruppe 7. Tallene er justert for effektene av ulikheter i utgiftsbehov på utvalgte tjenesteområder, for å gi et mer nøyaktig bilde av hvor Bamble har kostnadsmessige utfordringer. Valg av tjenesteområder er basert på en samlet vurdering av effektivitet og ressursbruk, der det er identifisert potensiale for innsparing uten å svekke tjenestekvaliteten.

Å tilpasse kostnadsnivået til gjennomsnittet i kommunegruppen vil også gjøre det lettere for kommunen å møte de forventede demografiske endringene, som en aldrende befolkning og endrede behov innenfor skole og barnehage. Dette krever nøye planlegging og prioritering, samt et tett samarbeid mellom politisk ledelse, administrasjon og lokalsamfunnet for å sikre at endringene blir godt forankret og gjennomført på en ansvarlig måte.

Tabell over utvalgte utredningsområder og merkostnader sammenlignet med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, fordelt på kommunalområder									
Mill. kroner	Brutto utgift 2023 (lønn, drift og avskrivning) Alle tall i mill. kroner	Merforbruk ift. gjennomsnittet i kostragruppe 7, justert for utgiftsbehov iht. Framsikt	Korrigert merforbruk ift. kostragruppe 7, justert ift. utgiftsbehov	Andel merforbruk (eks avskrivninger og utgifter på finans) avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner					
Utredningsområde				Samfunn,	Oppvekst,	Velferd,	Støtte og utvikling	Folkevalgte,	Sum
Skolestruktur	283,1	15,3	15,3	3,9	1,4	-	-	-	5,3
Barnehage	157,7	9,4	9,4	-	8,7	-	-	-	8,7
Voksenopplæring	13,7	7,8	7,8	0,4	1,7	4,7	-	-	6,8
Helse- og omsorgstjenestene til hjemmeboende	364,6	82,7	41,1	2,5	0,2	33,8	0,5	-	37,0
Legetjenestene	75,9	15,0	13,2	0,3	-	11,8	-	-	12,1
Sosialtjenestene	72,7	16,1	16,1	0,2	-	14,6	-	-	14,8
Plansaksbehandling	30,4	7,6	7,6	6,1	-	-	-	-	6,1
Kulturlokaler	57,2	18,1	18,1	9,4	1,7	-	-	-	11,1
Administrasjon	94,8	5,7	5,7	1,0	-	-	2,8	1,1	4,9
Sum	1 150,1	177,7	134,3	23,8	13,7	64,9	3,3	1,1	106,8

I 2024 har det blitt gjennomført innsparinger og gitt budsjettbevilgninger som kan påvirke de økonomiske tallene og gi en mer balansert økonomi fremover. Dette inkluderer justeringer som vil bidra til å redusere kostnadene, men også eventuelle uforutsette og ekstraordinære forhold som preget 2023. Etter hvert som effektene av disse tiltakene blir tydeligere, vil de bli inkludert i de fremtidige økonomiske rapportene.

Det samlede, korrigerede merforbruket for de utvalgte tjenesteområdene i 2023 beløper seg til 134 millioner kroner. Av dette er 107 millioner kroner direkte knyttet til kommunalområdene, mens de resterende 27 millionene hovedsakelig er relatert til avskrivninger og interne fordelinger. Disse avskrivningene og interne postene holdes utenfor, da de ikke reflekterer den direkte driften av tjenestene.

Endring i forhold til vedtatt ØP 2024-2027

Innsparingskravene for perioden 2024-2027 ble innført som flate kutt på kommunalområdenes bruttobudsjetter, uten en spesifikk vurdering av kostnadsnivået for de ulike tjenestene. Disse generelle kuttene ble tildelt kommunalområdene uten hensyn til den faktiske økonomiske situasjonen for hver enkelt tjeneste. Samtidig ble det gjort unntak for selvfinansierte tjenester, som ble holdt utenfor disse beregningene. For budsjettarbeidet til økonomiplan 2025-2028 har kommunedirektørens valgt at urealiserte innsparinger fra 2024 og tidligere tilbakeføres.

3. Innsparinger og kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er Bamble kommunes viktigste verktøy for å møte de utfordringene samfunnet står overfor. Denne planen setter langsiktige mål for kommunens utvikling og definerer prioriteringer for kommunestyreperioden. Forslaget til samfunnsplan ble behandlet av kommunestyret 12. september, og deretter sendt ut på høring og offentlig ettersyn. Etter høringsperioden vil planen bli behandlet på nytt, med endelig vedtak forventet i kommunestyret 12. desember. Kommunedirektørens forslag til økonomiplan inkludert nødvendige salderingstiltak vil basere seg på høringsforslaget vedtatt i september.

Til tross for at kommunen må gjøre innsparinger i fremtidige budsjetter, er det avgjørende at de langsiktige målene og prioriteringene for Bambles utvikling følges opp samtidig. Det vil sikre at både innbyggernes behov og bærekraftige samfunnsstrukturer blir ivaretatt, selv i økonomisk stramme tider.

Visjon: Sammen skaper vi inkluderende og attraktive lokalsamfunn

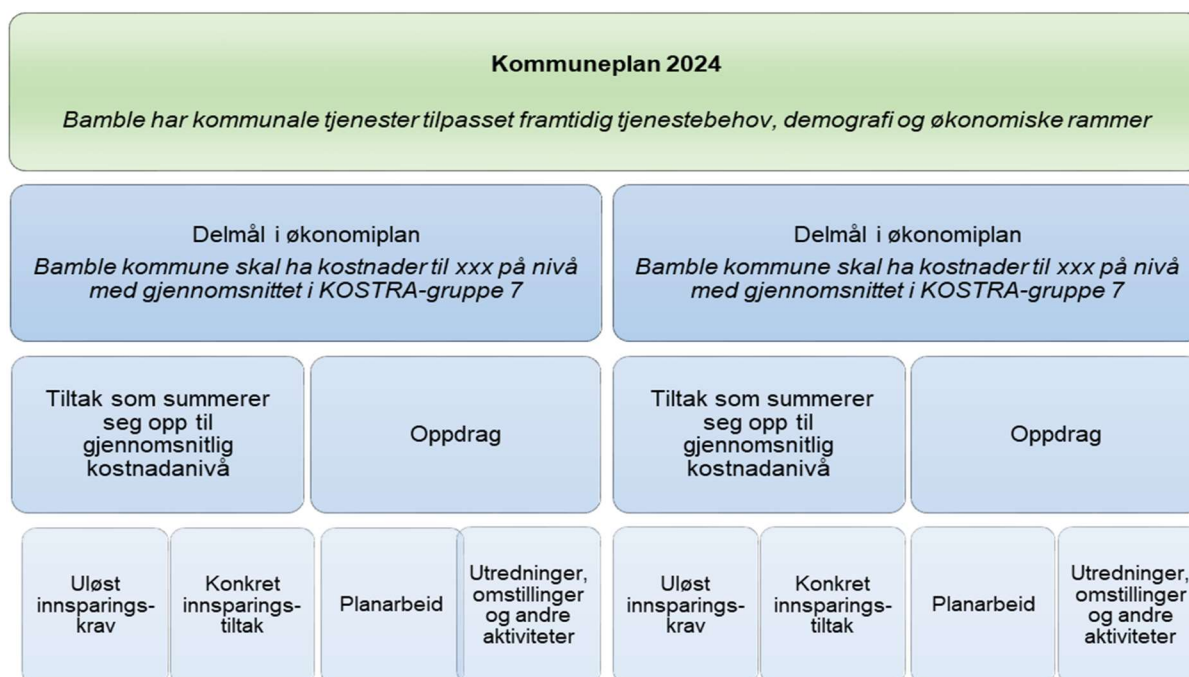
Sammen om lokalsamfunnene i Bamble og sammen om Bamble i regionen

Kommuneplanen har definert fem målområder med tilhørende langsiktige mål og prioriteringer for kommuneplanperioden:

- Nærings- og arbeidsplassutvikling
- Attraktiv for unge innbyggere
- Variert boligtilbud
- Natur, klima og miljø
- Omstilling og nyskaping

4. Kobling til økonomiplan

Innsparingsprogrammet er lagt inn i kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2025-2028. Figuren under viser hvordan dette er gjort.

5. Utredningsområder

Brukerperspektivet, dekningsgrader, tjenestekvalitet og tjenestenivå

Brukerperspektivet setter brukernes behov, erfaringer og ønsker i sentrum når tjenester planlegges, utvikles og vurderes. Det handler om å forstå hvordan endringer og tiltak påvirker de som bruker tjenestene – som innbyggere, pasienter, elever eller andre. Målet er å gi brukerne tjenester som virkelig møter deres behov, enten det er basert på alder, helse, eller økonomi, samtidig som tjenestene er kostnadseffektive.

I praksis betyr dette å designe tjenester "utenfra og inn" – vi starter med å forstå brukernes behov og tilpasser tjenestene deretter, i stedet for å ta utgangspunkt i hva systemet eller organisasjonen trenger. Dette gir mer brukervennlige og effektive tjenester som skaper større verdi for brukerne og gir kommunen bedre innsikt i hvordan tjenestene oppleves.

Når tjenester utvikles med fokus på brukerne, er det større sjanse for at de blir relevante og enkle å bruke. Det kan for eksempel bety at tjenestene blir mer tilgjengelige digitalt, at informasjonen er lettere å forstå, eller at prosessene blir enklere å navigere. Brukertilfredshet blir dermed en viktig målestokk for hvor godt en tjeneste fungerer.

Bamble kommune har som mål å gi innbyggerne gode tjenester og sørge for at næringslivet kan operere på en trygg og forutsigbar måte. For å lykkes med dette, er det avgjørende å ta innbyggernes perspektiv og tilpasse tjenestene til deres behov gjennom ulike livsfaser. Denne tilnærmingen sikrer at tjenestene er både fremtidsrettede og av høy kvalitet, til glede for både innbyggerne og næringslivet.

Organisasjonsperspektiv, ledelse, struktur, kultur og organisering

Organisasjonsperspektivet handler om en bred og helhetlig tilnærming til hvordan en organisasjon fungerer. Kommunens evne til å oppnå sine mål avhenger av interne forhold som ressurser, kultur, ledelse, organisasjonsstrukturer, infrastruktur og prosesser. Organisasjonsperspektivet tar hensyn til hvordan ulike disse forholdene spiller sammen for å sikre kostnadseffektiv drift, evnen til tilpasning til nye utfordringer, samt oppnåelse av kommunens langsiktige mål.

Som grunnlag for å vurdere innsparinger i dette perspektiver brukes i hovedsak Administrasjonsundersøkelsen fra Agenda Kaupang. Det er lagt til grunn 7 felles strategier i arbeidet:

- Digitalisering og gevinstrealisering
- Bemanning, trivsel og sykefravær
- Administrative funksjoner og linjestøtte
- Organisasjonskultur og samhandling
- Ledelse og strategisk styring
- Interkommunale samarbeid
- Eiendom – bygg – forbruk kvm

Utredningsområde A. Skolestruktur

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for oppvekst

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

Kommunen kommer på 169. plass på effektivitetsindeksen innen grunnskolen (kostnader og kvalitet vektet likt).

Bamble har bedre kvaliteten både landsgjennomsnittet og kommunegruppe 7, men driver med et betydelig høyere kostnadsnivå enn kommunegruppen, spesielt innenfor voksenopplæringen og skolelokaler. I utredningen av skolestruktur er voksenopplæring tatt ut som en egen utredning.

Kommunen har hatt en svak positiv utvikling fra 2022 til 2023 innen både kostnader og kvalitet.

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i kostragruppe 7

- KOSTRA-funksjon 202 Grunnskoledrift 0 mill. kroner, 0%
- KOSTRA-funksjon 222 Skolelokaler 13,7 mill. kroner, 26%
- KOSTRA-funksjon 223 Skoleskyss 1,6 mill. kroner, 25%

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Bamble har kommunale tjenester tilpasset framtidig tjenestebehov, demografi og økonomiske rammer.
- Vurdere hensiktsmessig framtidig struktur for barnehage og skole.

Andre forhold av betydning for tjenestene

Bamble har i dag 5 barneskoler og 1 ungdomsskole. Demografiendringene i Bamble kommune har over år vist en nedgang i antall elever. I 2001 hadde Bamble skolene 2153 elever dagens elevtall er pr.1.okt 1521. En nedgang på 632 elever. Prognosene de neste 4 årene er ytterligere nedgang i elevtall mellom 52 til 69 elever avhengig om en legger inn lav eller middels vekst. Ressursene til skole vil bare av denne grunn bli redusert med 5,77 millioner i økonomiplanperioden.

Skolene i Bamble kan ikke møte disse utfordringene på en forsvarlig måte med dagens skolestruktur.

Hovedutvalg for Oppvekst behandlet utfordringer med ressursene i skolene i oktober.

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	202 Grunnskoledrift	222 Skolelokaler	223 Skoleskyss
Samfunn		3,9	
Oppvekst			1,4
Sum netto driftsutgift, avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner	0	3,9	1,4

Samlet vurdering og begrunnelse for valg av tema

Bamble kommune vurderer å utrede en ny skolestruktur av flere grunner, som er knyttet til behovet for å sikre bærekraftig utvikling av utdanningssektoren i kommunen.

Befolkningssammensetningen endrer seg over tid, med konsekvenser for elevtallet i ulike skolekretser. Lavere fødselstall eller flyttemønstre fører til at enkelte skoler får færre elever, noe som gjør det vanskelig å opprettholde et godt læringsmiljø og et variert tilbud.

Elevnedgangen er særlig utfordrende på Herre og Rønholt skole. Rønholt skole hadde på det meste i 2003/2004 samlet for barne- og ungdomsskolen 240 elever av disse var 175 på barneskolen. I dag er elevtallet 68. Herre skole hadde på det meste i 2001/2002 samlet 277 elever (205 på barnetrinnet). i dag er elevtallet 76.

Drift av skoler krever betydelige økonomiske ressurser. En ny skolestruktur vil være nødvendig for å bruke ressursene mer effektivt, både med hensyn til utnyttelse av arealer og for å kunne gi elever et godt faglig tilbud.

En omstrukturering vil også være et ledd i å sikre at alle elever har tilgang til de beste læringsressursene og faglige tilbudene. Større skoler kan tilby et bredere spekter av fag og aktiviteter, noe som gir bedre muligheter for elever til å utvikle sine ferdigheter og interesser.

Teknologiske og pedagogiske endringer krever ofte tilpasning i skolestrukturen. En ny skolestruktur kan bedre reflektere moderne undervisningsformer og krav, slik at kommunen er bedre rustet til å møte fremtidige utdanningsutfordringer.

Mange skoler i Bamble kommune kan være gamle og ha behov for oppgradering. Det kan være mer kostnadseffektivt å investere i nye, moderne skolebygg fremfor å oppgradere eksisterende strukturer. En ny skolestruktur kan derfor bidra til å sikre at elevene har gode og moderne læringsmiljøer.

Disse faktorene samlet sett gir Bamble kommune gode grunner til å utrede en ny skolestruktur som kan sikre en mer bærekraftig og fremtidsrettet utdanning for kommunens elever.

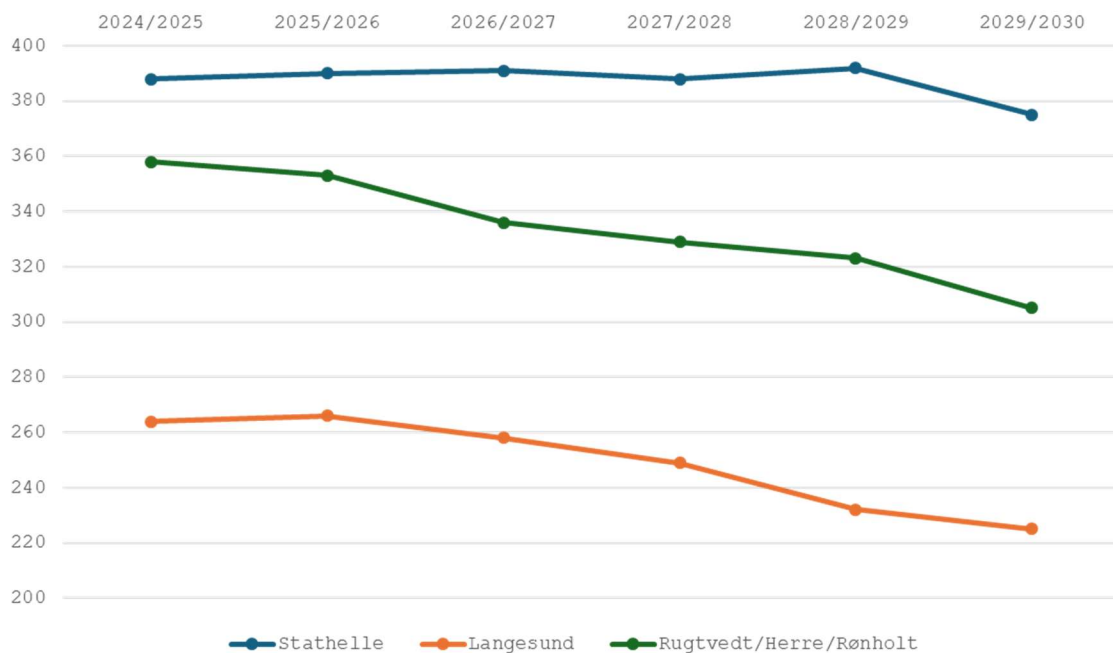
Nedenfor synliggjøres noe av handlingsrommet ved en endring av struktur

Dagens bilde:

	Antall elever	Regnskap 23 i kroner
Rønholt	68 elever	10 663 377
Herre	67 elever	11 824 891
Rugtvedt	215 elever	23 157 229
Samlet	358 elever	45 645 497
Stathelle	388 elever	35 147 104
Differanse mellom 3 skoler og 1 skole med tilnærmet likt elevtall		10 498 393

Forventet elevutvikling ved sammenslåtte skoler:

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Grafen viser elevtallet ved sammenslåing av Rønholt, Herre og Rugtvedt skole, basert på tall hentet fra folkeregisteret (uten hensyn til inn- og utflytting). Selv med sammenslåing av de tre skolene, vil ikke en ny sammenslått skole bli en stor skole. Stathelle vil fortsatt være den største og mest stabile. Med tanke på det nye boligfeltet på Grasmyr, vil det være naturlig å vurdere en justering av skolekretsene mellom Langesund og Stathelle. Dette vil bidra til at vi får tre barneskoler i Bamble som er mer like i størrelse. Tre like store skoler vil gi et mer likeverdig tilbud til elevene, uansett hvor i Bamble de bor.

Kommunedirektørens forslag i økonomiplan 2025-2028

Det utredes en endring av skolestruktur fra 5 barneskoler til 3 ved å slå sammen Herre, Rugtvedt og Rønholt til en skole.

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Området skole knyttet til funksjonene skole, skolelokaler og skyss skal samlet redusere kostnadene med 5,3 millioner til gjennomsnitt kostragruppe 07.

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

Det utredes en endring av skolestruktur fra 5 barneskoler til 3 ved å slå sammen Herre, Rugtvedt og Rønholt til en skole.

- Utredningen skal belyse styrker, muligheter og konsekvenser av å slå sammen skolene
- Vurdering av skolelokalenes tilstand og eventuelle behov for oppgradering
- Vurdering av etterbruk/ mulig salg av lokaler

Konsekvenser av kommunedirektørens forslag

Konsekvenser for brukerne:

- Elever vil måtte bytte skole
- For noen elever vil det innebære lengre skolevei/ skyss til skolen
- Elever vil få et større og mer differensiert skoletilbud

- Noen elever vil oppleve flere elever som større mulighet til å passe inn i et fellesskap, mens andre vil kunne oppleve det mer utrygt.

Konsekvenser for organisering og ansatte:

- Ansatte vil måtte skifte arbeidssted
- En større skole gir muligheter for et større fagfellesskap og større grad av fleksibilitet
- Vil få konsekvenser for andre tjenester som renhold, vedlikehold, miljøveiledere, ungdom og fritid, skolehelsetjenesten m.m.

Konsekvenser for bygg, infrastruktur mv.:

- Det blir mindre areal å drifte og vedlikeholde.
- Bygg må gjennomgå og vurderes/ oppgraderes.
- Nærmiljø/lokalsamfunn

Utredningsområde B. Barnehage

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for oppvekst

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

Barnehage: mer effektiv enn gjennomsnittet

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i kostragruppe 7

- KOSTRA-funksjon 201 Barnehage 5,3 / mill. kroner, 4%
- KOSTRA-funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn 4,1 mill. kroner, 22%

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Vurdere hensiktsmessig framtidig struktur for barnehage og skole
- Bamble har tilgjengelige barnehageplasser hele året

Andre forhold av betydning for tjenestene

Dekningsgrad, demografiutvikling, tilskudd til private, kompetanse, sykefravær

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	201 Barnehage	211 Styrket tilbud til førskolebarn
Oppvekst	4,9	3,8
Sum netto driftsutgift, avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner	4,9	3,8

Funksjon 201 Barnehage dekker bemanning og drift av kommunale barnehager og tilskudd til private barnehager. Kostnadene er i hovedsak knyttet til virksomhet Barnehage.

Funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn dekker tiltak til barn med funksjonsnedsettelse og spesialpedagogisk hjelp til barn i førskolealder. Kostnadene er knyttet til virksomhet Pedagogisk psykologisk tjeneste og pedagogiske støttetjenester.

Samlet vurdering og begrunnelse for valg av tema

Hovedbegrunnelsen for valg av tema er at Bamble kommune bruker 4,9 millioner mer på drift av barnehager enn gjennomsnittet i kostragruppe 7 og 3,8 millioner mer enn gjennomsnittet i kostragruppe 7 til styrket tilbud til førskolebarn. Hva er årsaken til at kommunen har høyere kostnader, og på hvilken måte kan kommunen redusere disse utgiftene. I tillegg kommer endring i befolkningssammensetning og bostedsmønster.

Endring i befolkningssammensetning

Barnetallet i Bamble går ned. Fra 2014 til 2023 har antall barn i barnehagealder 1-5 år gått ned med 83 barn fra 727 til 646. Nedgangen i alder 0-5 år slår ulikt ut i kommunen:

Sted	2015 (ant. barn 0- 5år)	2023 (ant. barn 0- 5år)
Herre	101	51

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Midt Bamble	185	144
Stathelle	265	304
Langesund	216	185
Vest bamble	82	73

Kilde SSB (Framsikt)

Prognosene fremover er ved gjennomsnittlig nasjonal vekst fortsatt nedgang til rundt 2030

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0 - åringer	113	111	111	111	111	111	112	113	114	115	116
Barnehage (1-5 år)	649	642	625	618	617	611	606	605	606	609	612

I Kommuneplanens samfunnsdel er det et mål å ha løpende opptak i barnehagene, dette medfører at kommunen skal ha tilgjengelige barnehageplasser hele året. Dette vil gi økte personalkostnader, og avhengig av hvorvidt det skal gjelde alle barnehagene også andre utfordringer.

Bamble har i dag 7 kommunale barnehager og 4 private barnehager. Størrelsen på de kommunale barnehagene varierer fra 36 barn i Uksodden til 100 barn i Nustad barnehage. (barn.pr.15.12.23)

Kostnader per barn

Barnehage	Regnskap 2023	Ant. barn pr.15.12.23	Sum pr. barn
Falkåsen bhg.	9 547 031 kroner	52	183 597 kroner
Grasmyr bhg.	13 146 727 kroner	77	170 737 kroner
Nustad bhg.	16 652 453 kroner	100	166 525 kroner
Rønholt bhg.	8 055 379 kroner	37	217 713 kroner
Sundby bhg.	8 876 091 kroner	50	177 522 kroner
Uksodden bhg.	7 651 617 kroner	36	212 545 kroner

Stokkevannet er ikke med da kommunen først overtok denne barnehagen i 2024.

Tabellen over viser at større barnehager er mer kostnadseffektive enn små barnehager. Dette henger sammen med at det i større barnehager er mulig å organisere driften mer effektivt ved fravær ved å

flytte ansatte mellom avdelinger/baser/grupper. Styrerressursen er lik i alle barnehagene. Ved å ha flere store barnehager (70 –100 barn) vil en kunne spare styrer ressurs.

Det ligger inne en investering til bygging av ny barnehage som erstatning av dagen Falkåsen. Størrelse på barnehagen, og hvorvidt det vil være hensiktsmessig å samle personalressurser og kompetansemiljø for å ivareta barn med spesielle behov.

Merforbruk styrket tilbud til førskolebarn:

Bamble kommune har over tid hatt et høyere kostnadsnivå til styrket tilbud til førskolebarn, og utgiftene har økt fra 11 millioner i 2021 til 16 millioner i 2023, hittil i år har vi et forbruk på 12,8 millioner.

Styrket tilbud til førskolebarn handler om enkelt barns rett til tilrettelegging slik at barnet kan nyttiggjøre seg et barnehagetilbud, dette kan være fysisk tilrettelegging eller ekstra oppfølging (støtteassistenter), og det handler om enkelt barns rett til spesialpedagogisk hjelp.

Nasjonale føringer er at barn i større grad skal inkluderes i det allmenpedagogiske. Utredningen må her både se på om Bamble kommune har organisert disse tjenestene på en hensiktsmessig måte, hvordan de ulike tjenestene samarbeider med hverandre, og om nivået på vedtakene er høyere i Bamble enn i andre kommuner.

Andre forhold som må tas inn i innsparingsprogrammet:

Kostnadene til barnehage påvirkes også av tilskudd til private barnehager. Tilskuddet til private barnehager er knyttet til antall barn i de private barnehagene på et telletidspunkt. I Bamble har praksis vært å telle en gang pr år. Nabokommunene teller en gang pr måned. Det foreslås at Bamble endrer praksis slik at de private barnehagene får tilskudd knyttet til reelt antall barn pr mnd. Det antas at dette vil være gunstig for kommunen, men at tilskuddet til de private da vil bli redusert.

Kompetanse: Bamble kommune har ansatte med lang ansiennitet og høy utdanning i barnehagene. Det jobbes kontinuerlig med kompetanseutvikling. Utdanningsdirektoratet har som mål å øke antall barnehagelærere til 50% og at andelen barnehagelærere med master økes.

Sykefravær: Barnehagesektoren har på landsbasis høyt sykefravær. Dette gjelder også Bamble kommune. Det er satt i gang et forsøk med fleksiressurs i Grasmyr naturbarnehage. Resultatet av dette prosjektet tas inn i det videre arbeidet med innsparingsprogram.

Kommunedirektørens forslag i økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Kostnadsnivået til barnehage funksjon 201 og styrket tilbud til førskolebarn funksjon 211 skal ned til gjennomsnittsnivået i kostragruppe 7. Kostnadene reduseres med 8,7 mill. kroner innen 2027

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

Det skal legges frem forslag til en hensiktsmessig framtidig struktur for barnehagene i Bamble. I arbeidet skal det tas inn mulighet for løpende opptak.

Det skal legges frem en utredning for hvordan kommunen skal organisere styrket tilbud til førskolebarn i fremtiden, og hvordan man kan redusere kostnadene på dette området.

Kommunedirektørens forslag til planarbeid:

Barnehageplan

Barnehageplan har mål og strategier for å sikre en bærekraftig struktur og tilstrekkelig kapasitet, samtidig som høy standart på barnehagetilbudet opprettholdes. Planen vil prioritere langsiktige løsninger for å møte fremtidig demografisk utvikling.

Konsekvenser av kommunedirektørens forslag

Konsekvenser for brukerne:

Gjennom å utrede barnehagestrukturen vil vi kunne imøtekomme brukernes behov for barnehagetilbud i de områdene barnefamilier bor. Kvaliteten på tilbudet vil kunne øke ved å samle personalressurser og kompetansemiljø for å ivareta barn med spesielle behov.

Konsekvenser for organisering og ansatte:

Det kan medføre endringer i organisering og at ansatte må flytte på seg, men dette vil avhenge av hva som blir foreslått i en utredning.

Konsekvenser for bygg, infrastruktur mv.:

Det kan innebære endringer i bruk av bygg, men dette vil avhenge av hva som blir foreslått i utredningen.

Utredningsområde C. Voksenopplæring

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for velferd

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

- Bamble har bedre kvalitet enn både landsgjennomsnittet og kommunegruppe 7, men driver med et betydelig høyere kostnadsnivå enn kommunegruppen, spesielt innenfor voksenopplæringen og skolelokaler

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i KOSTRA gruppe 7

- KOSTRA-funksjon 213 Voksenopplæring 7,8 mill. kroner, 63%

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Styrke tverrfaglig arbeid for at flere kommer inn i ordinært arbeidsliv

Andre forhold av betydning for tjenestene

I forhold til bakgrunnen for tallene hentet ut fra KOSTRA, må vi bruke tid til å se på dette. Det er mange ting som føres på 213 hos NAV. Vi er i gang med å se mer på utnyttelse av lærere på tvers i voksenopplæringen som kan føre til noen innsparinger. Det er likevel slik at vi mener at det er viktig at vi tilbyr voksenopplæring som er kvalitetsmessig god.

Det er også verdt å bemerke at alle utgifter til voksenopplæringen belastes integreringstilskuddet inn til kommunen og er i realiteten et såkalt nullbudsjett. Det blir altså ikke budsjettert inn noe her.

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	213 Voksenopplæring
Samfunn	0,4
Oppvekst	1,7
Velferd	4,7
Sum netto driftsutgift, avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner	6,8

Kommunedirektørens forslag i økonomiplan 2025-2028

Organisering av tjenesten må sees i sammenheng med andre tjenester, og det settes ned et utvalg på tvers av kommunalområdene Velferd og Oppvekst. Da vi sannsynligvis har føringer i KOSTRA som ikke fullt ut kan forklare merforbruket, må det også på dette området foretas en gjennomgang av bruk av KOSTRA-funksjoner.

Kostnader for skolebygget har et lite overforbruk, samtidig som lokalene nyttes fullt ut.

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Bamble kommune skal ha kostnader til Voksenopplæring på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Kostnadene reduseres med 6,8 mill. kroner innen 2027.

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

- Gjennomgang KOSTRA-føringer
- Effektiv bruk av lærerressurser - se på alternativ drift

Utredningsområde D. Helse- og omsorgstjenestene til hjemmeboende

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for velferd

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

- Kommunen kommer på 189. plass på effektivitetsindeksen innen pleie og omsorg (kostnader og kvalitet vektes likt).
- Bamble har en kvalitet som landsgjennomsnittet, men driver med et betydelig høyere kostnadsnivå enn kommunegruppe 7, spesielt innenfor helse- og omsorgstjenestene til hjemmeboende.
- Kommunen har hatt en positiv utvikling fra 2022 til 2023 innen både kostnader og effektivitet, men med en negativ utvikling innen kvalitet

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i KOSTRA gruppe 7

- KOSTRA-funksjon 234 Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse 12,2 mill. kroner, 44%
- KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (utgår fra 2024) 70,5 mill. kroner, 27%

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Legge til rette for at flere eldre kan bo hjemme lenger
- Sikre at kommunen har planer for å møte framtidig demografi for både tjenester og boligbehov

Andre forhold av betydning for tjenestene

- Påstartet arbeid med kvalitetsstandarder / tjenestekatalog
- Kommunen har en økende andel eldre, større enn sammenlignbare kommuner
- Lange avstander
- For få boliger med heldøgns omsorg og institusjonsplasser. Dette kan resultere i økt press på tjenester i hjemmetjenesten
- I investeringsbudsjettet foreslås det en utsettelse av bygging på Bamble Helsehus. Dette vil få konsekvenser for øvrige tjenester i Velferd både i 2025 og i 2026, og spesielt for hjemmetjenesten.
- Vedtatt utbygging av Vissestad omsorgssenter vil også få konsekvenser for hjemmetjenesten, da vil være begrenset med tilgang på bolig med heldøgns omsorg i denne perioden

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	234 Aktiviserings- og servicetjenester	254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende
Samfunn	2,5	
Oppvekst		0,2
Velferd	7,9	25,9
Støtte og utvikling		0,5
Sum netto driftsutgift, avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner	10,4	26,6

41% av utgiftene i 2024 et til f.258 Hjemmetjenester-ambulerende virksomhet mv. Innsparingspotensialet er beregnet ut fra regnskapet tom august 2024.

Samlet vurdering og begrunnelse for valg av tema

Det er alltid utfordrende å ivareta og opprettholde faglig forsvarlige tjenester innenfor gitt budsjetttramme. Dette innebærer at det stilles store krav til omstilling, effektivisering og innsparing. Det vil ikke være tilstrekkelige ressurser, verken økonomiske eller personalmessige, til å videreføre dagens drift. Tjenestetilbudet må dimensjoneres og tilpasses et saldert budsjett.

Det er vesentlig å redusere forventningsgapet, både blant innbyggerne, men også hos ansatte i tjenestene. Ved å ha økt fokus på forebyggende tiltak vil det kunne skyves på behov for tjenester.

Kommunedirektørens forslag i økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Bamble kommune skal ha kostnader til Helse og velferdstjenester til hjemmeboende på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Kostnadene reduseres med 37 mill. kroner innen 2027.

- Vurdere nivå på tjenestene ved hjelp av "Tjenesteveileder"
- Tjenesteområdet må vurdere ledige stillinger
- Foreslår å gi nye BPA-ordninger i kommunal regi i stedet for i privat regi, da dette vil kunne gi noe reduserte kostnader på BPA
- Bruk av teknologi, hvor plan for gevinstrealisering som en effekt, må gjennomføres.
- Optimalisering av ruteplanlegging
- Forebyggende tiltak
- Ressursallokering og fleksibilitet
- Samarbeid med frivillig sektor
- Kompetanseutvikling for ansatte

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

- Kommunalområdet ser på KOSTRA-tallene og hva som ligger i hver funksjon. Dette må sees på for hele kommunalområdet, da tjenesteområdene henger nøye sammen og endringer i ett område som oftest vil få en konsekvens i et annet område.
- Tett samarbeid mellom Tjenestekontor og tjenesteutførerne.
- Se på alternative boformer, som leie, boformer som ikke er aldersregulert, seniorleiligheter
- Se på organisering av hjemmehabiliteringsteam. Kan tjenesten spisses? Bedre utnyttelse og effekt av tjenesten?

Kommunedirektørens forslag til planarbeid:

- Planarbeid, Velferdsplan – strategier for hvordan kommunen løser demografiutviklingen. Dette dreier seg også om forventningsgapet vi står overfor. Mangel på tjenester gjør at vi må se på organisering av tjenestene.
- Etterbruk av bygg, mandat
- Konsekvenser for lokalmiljø, mandat. Hvilke ressurser kan vi spille på lag med i lokalsamfunnet?

Konsekvenser av kommunedirektørens forslag

Konsekvenser for brukerne:

- Ved å se på tiltak som tydeliggjør nivået på tjenester som å implementere tjenesteveilederen, vil dette gi innbyggere og ansatte en gjensidig og avklart forventning til tjenester.
- Ved å gå fra tjenester som bygger på romslighet, ønsker og behov, til å skulle gi tjenester som er vurdert som riktige og nødvendige.
- Vridning av tjenester til å øke mestring og ansvar for eget liv, vil kunne utsette brukernes behov for omfattende tjenester.
- I påvente av byggeprosjekter, vil det i denne perioden være nødvendig å gi forsvarlige tjenester i eget hjem.

Konsekvenser for organisering og ansatte:

- Selv om hjemmetjenesten nylig har gjennomgått endringer som å slå sammen de ulike områdene til en hjemmetjeneste, må tjenesteområdet se på områder som kan utføres på en annen måte.
- Det må gjennomføres en evaluering av hvordan kommunalområdet har organisert og utfører hjemmehabilitering. Det er vesentlig at ressurser settes inn der vi kan se en effekt av alle former for forebyggende tiltak.

Konsekvenser for bygg, infrastruktur mv.:

Organisatoriske vurderinger av hjemmetjenesten vil ikke p.t. få noen store konsekvenser for infrastruktur.

Utredningsområde E. Legetjenestene

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for velferd

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

- Helse: mindre effektiv enn gjennomsnittet

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i KOSTRA gruppe 7

- KOSTRA-funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering 15,0 mill. kroner, 26%

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Legge til rette for at flere eldre kan bo hjemme lenger
- Sikre at kommunen har planer for å møte framtidig demografi for både tjenester og boligbehov

Andre forhold av betydning for tjenestene

Bamble kommunestyre har behandlet flere saker knyttet til fastlegetjenesten som følge av den nasjonale fastlegekrisen. Som et tiltak har kommunen jobbet med å rekruttere nye fastleger og etablert nye legesentre, inkludert det nye Fyret legesenter. For å redusere arbeidsbelastningen for fastlegene har kommunen innført administrative støtteordninger. Kommunestyret har også vedtatt tiltak for å gjøre stillingene mer attraktive, som å tilby videreutdanningsmuligheter og fleksible ansettelsesmodeller.

Kommunen møtte på legekrisen noe tidligere enn mange sammenlignbare kommuner. Det betyr at man muligens vil se en utjevning av differansen av forbruket mot andre kommuner.

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	241 Diagnose, behandling, re-/habilitering
Samfunn	0,3
Velferd	11,8
Sum netto driftsutgift, avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner	12,1

Kjøp av vikarer fra byrå/honorarer 9,1 mill. kroner i 2023. (75,8-9,1) er korrigert ut av merforbruket.

Kommunedirektørens forslag i økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Bamble kommune skal ha kostnader til Legetjenestene på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Kostnadene skal reduseres med 12,1 mill. kroner innen 2027.

- Ny vurdering av økte antall fastleger
- Da det ligger en usikkerhet i sammenligningsgrunnlaget med tanke på fastlegekrisen som kommer på ulikt tidspunkt i kommunene, må en gjennomgang av tjenesten vente til KOSTRA-tall for 2024 er endelige
- Må sees i sammenheng med ny legevakt for Porsgrunn og Bamble

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

Virksomhetsleder for Spesialiserte tjenester ser på KOSTRA-føringer og tall-grunnlag som vil være mer riktige for hele 2024. Arbeidet gjøres i samarbeid med legetjenesten.

I arbeidet må det også sees på struktur og organisering av tjenesten – som antall legekantor.

Konsekvenser av kommunedirektørens forslag

Konsekvenser for brukerne:

- Riktig og tilgjengelig legetjeneste med tanke på antall fastleger i kommunen.

Utredningsområde F. Sosialtjenestene

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for velferd

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

- Sosial: mindre effektiv enn gjennomsnittet.

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i kostragruppe 7

- KOSTRA-funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid 2,6 mill. kroner, 12%
- KOSTRA-funksjon 273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi 4,3 mill. kroner, 54%
- KOSTRA-funksjon 276 Kvalifiseringsordningen 1,7 mill. kroner, 32%
- KOSTRA-funksjon 281 Økonomisk sosialhjelp 7,4 mill. kroner, 22%

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Styrke tverrfaglig arbeid for at flere kommer inn i ordinært arbeidsliv
- Styrke tverrfaglig oppfølging av barnefamilier med svak økonomi

Andre forhold av betydning for tjenestene

Bamble har en forholdsvis høy andel av innbyggerne som mottar sosialhjelp. Dette må imidlertid sees i sammenheng med kommunens andel flyktninger som kommer fra Ukraina. Det er få av dem som har kommet seg ut i arbeid. I tillegg ser vi en differensiering i sosialhjelp, da NAV bruker ulike virkemidler som kommer ulikt ut på statistikker.

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	276 Kvalifiserings- ordningen	281 Økonomisk sosialhjelp
Samfunn	0,2			
Velferd	1,8	3,8	1,7	7,3
Sum netto driftsutgift, avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner	2	3,8	1,7	7,3

Kommunedirektørens forslag i økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Bamble kommune skal ha kostnader til Sosialtjenestene på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Kostnadene skal reduseres med 14,8,1 mill. kroner innen 2027.

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

- KOSTRA-føringer gjennomgås.
- Vedtak som omhandler sosialhjelp vurderes og det skal gjøres et arbeid med å se på hva som ligger i samme type vedtak i kommuner man kan sammenligne seg med.

Konsekvenser av kommunedirektørens forslag

Konsekvenser for brukerne:

Vedtak om sosialhjelp skal sees på og det vil eventuelt gi en pekepinn om vedtakene er noe romslige.

Utredningsområde G. Plansak, byggesak, rekreasjon og naturforvaltning

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for samfunn

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

- Plan og bygg: mindre effektiv enn gjennomsnittet

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i kostragruppe 7

- KOSTRA-funksjon 301 Plansaksbehandling 1,1 mill. kroner, 21%
- KOSTRA-funksjon 302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering mill. kroner, 0,9 mill. kroner, 31%
- KOSTRA-funksjon 335 Rekreasjon i tettsted 1,7 mill. kroner, 30%
- KOSTRA-funksjon 360 Naturforvaltning og friluftsliv 3,9 mill. kroner, 61%

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Jobbe tverrsektorielt med boligsosial verktøykasse med bistand til boligfinansiering og boligprosjekter rettet mot prioriterte grupper
- Bidra til variasjon i bygging av nye boliger, både størrelse og pris, gjennom areal-/reguleringsplaner og samarbeid med private utbyggere
- Legge til rette for leiligheter og mindre boenheter i nærheten av offentlige og private servicetilbud, og offentlig transport
- Ta vare på og sikre friluftsområder som er tilgjengelige for allmennheten og som samtidig ivaretar miljøet
- Gjennomføre målrettet sentrums- og tettstedsutvikling for å styrke kommunens attraktivitet som bosted

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	301 Plansaksbehandling	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	335 Rekreasjon i tettsted	360 Naturforvaltning og friluftsliv
Samfunn	0,8	0,5	1,5	3,3
Sum netto driftsutgift, avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner	0,8	0,5	1,5	3,3

Kommunedirektørens forslag i økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Bamble kommune skal ha kostnader til Plansak, byggesak, rekreasjon og naturforvaltning på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA gruppe 7. Kostnadene skal reduseres med 6,1 mill. kroner innen 2027.

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

Innsparingsprogrammet krever at vi ser på utredningsområder under ett hvor flere ulike KOSTRA funksjoner inngår. Dette gjelder både planarbeid, byggesaker rekreasjon i tettsted, samt naturforvaltning og friluftsliv. Utredningsområdet inneholder både oppgaver innen myndighetsutøvelse og ikke lovpålagte oppgaver. Det må derfor gjøres en analyse av funksjonenes innhold og hva som ligger bak KOSTRA-tallene. Tiltak må identifiseres og omfanget synliggjøres. Videre må konsekvensene av

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

tiltakene utredes. Alternativer må foreslås og utredes nærmere. Dette arbeidet starter opp i 2025 og skal avsluttes innen 2027.

Kommunedirektørens forslag til planarbeid:

Beskrevet over. Deltagere, delmål og fremdrift beskrives innen 15.januar 2025

Konsekvenser av kommunedirektørens forslag

Konsekvenser for brukerne: Kartlegges i prosessen beskrevet over

Konsekvenser for organisering og ansatte: Kartlegges i prosessen beskrevet over

Konsekvenser for bygg, infrastruktur mv.: Kartlegges i prosessen beskrevet over

Utredningsområde H. Barn, unge, idrett og kulturbygg

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for Samfunn

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

Kultur: mindre effektiv enn gjennomsnittet

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i kostragruppe 7

- KOSTRA-funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge 2,1 mill. kroner, 39%
- KOSTRA-funksjon kroner, 27%
- KOSTRA-funksjon 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg 1,3 mill. kroner, 27%
- KOSTRA-funksjon 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg 10,3 mill. kroner, 52%
- KOSTRA-funksjon 385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg mill. kroner, 0,6 mill. kroner, 11%
- KOSTRA-funksjon 386 Kommunale kulturbygg 2,1 mill. kroner, 35%

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Videreutvikle kommunens støtte og samarbeid med frivillige organisasjoner og lokalt kulturliv, og bidra til variert fritidstilbud for barn og unge

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	231 Aktivitetstilbud barn og unge	370 Bibliotek	380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	386 Kommunale kulturbygg
Samfunn	0,1	1,4	1	5,4	0,5	1
Oppvekst	1,7					
Sum netto driftsutgift, avrundet ned til nærmeste 100 tusen kroner	1,8	1,4	1	5,4	0,5	1

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Bamble kommune skal ha kostnader til Barn, unge, idrett og kulturbygg på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Kostnadene reduseres med 11,1 mill. kroner innen 2027.

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

Innsparingsprogrammet krever at vi ser på utredningsområder under ett hvor flere ulike kostrafunksjoner inngår. Dette gjelder både aktivitetstilbud, tilskudd, bygg og bibliotek. Den eneste lovpålagte oppgaven av disse funksjonene er bibliotek. Det må derfor gjøres en analyse av funksjonenes innhold og hva som ligger bak KOSTRA-tallene. Tiltak må identifiseres og omfanget synliggjøres. Videre

må konsekvensene av tiltakene utredes. Alternativer må foreslås og utredes nærmere. Dette arbeidet starter opp i 2025 og skal avsluttes i 2027.

Kommunedirektørens forslag til planarbeid:

Beskrevet over. Deltagere, delmål og fremdrift beskrives innen 15.januar 20125

Konsekvenser av kommunedirektørens forslag

Konsekvenser for brukerne: Kartlegges i prosessen beskrevet over

Konsekvenser for organisering og ansatte: Kartlegges i prosessen beskrevet over

Konsekvenser for bygg, infrastruktur mv.: Kartlegges i prosessen beskrevet over

Utredningsområde I. Administrasjon og organisasjon

Ansvarlig for utredningen: Kommunalsjef for Støtte og utvikling

Bakgrunn for valg av utredningsområde

Resultater fra kommuneindeksen og Administrasjons-undersøkelsen

Tydelig høyere kostnader til:

- Administrativ Ledelse

Noe høyere kostnader til:

- Fellesutgifter
- Stab og støtte til adm. ledelse
- Personal, service og kommunikasjon

Noe lavere kostnader til:

- Økonomi og innkjøp

Tydelig lavere kostnader til:

- IKT (Administrative funksjoner)

Bamble kommunes merforbruk i forholdet til gjennomsnittet i kostragruppe 7

- KOSTRA-funksjon 100 Politisk styring, 1,3 mill. kroner, 16 %
- KOSTRA-funksjon 120 Administrasjon, 2,5 mill. kroner, 4 %
- KOSTRA-funksjon 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen, 1,5 mill. kroner, 21 %

Kommuneplanens samfunnsdels prioriteringer for kommunestyreperioden

- Sikre at kommunen har planer for å møte framtidig demografi for både tjenester og boligbehov
- Sikre at kommunen har nødvendig fagkompetanse for å møte framtidig behov i alle sektorer
- Løse kommunale oppgaver på nye måter ved å prøve ut ny teknologi (bl.a. KI). Det skal satses på tverrfaglig samarbeid, samt samarbeid med frivillige organisasjoner og næringsliv

Korrigert merforbruk pr. kommunalområde

Merforbruk pr. kommunalområde. Mill. kroner	100 Politisk styring	120 Administrasjon	121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	Totalsum
Samfunn	0,0	0,1	0,9	1,0
Støtte og utvikling	0,0	2,6	0,2	2,8
Folkevalgte	1,1	0,0	0,0	1,1
	1,1	2,7	1,1	4,9

Samlet vurdering og begrunnelse for valg av tema

Bamble kommune bør spare penger på administrasjon for å kunne kanalisere mer ressurser til kjerneoppgaver som helse, utdanning, omsorg og infrastruktur. Ved å redusere administrasjonskostnader kan kommunen bruke mer av budsjettet direkte på tjenester som innbyggerne trenger og merker mest. Bamble står overfor en aldrende befolkning som øker presset på omsorgstjenester og helse, og redusert behov for kapasitet i skoler og barnehager. Effektiv administrasjon kan frigjøre midler til disse områdene og bidra til økonomisk bærekraft, særlig i lys av stramme budsjetter.

Teknologisk utvikling og digitalisering gir muligheter til å strømlinjeforme administrasjonen, hvor automatisering kan håndtere enklere oppgaver og frigjøre tid til personlig service. Dette imøtekommer også innbyggernes økte forventninger om effektivitet og tilgjengelighet. Effektiv administrasjon handler

om å sikre at offentlige midler brukes best mulig, slik at kommunene kan møte fremtidige utfordringer og tilby innbyggerne bedre og mer tilpassede tjenester.

Kommunedirektørens forslag i økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens forslag til innsparingstiltak:

Bamble kommune skal ha kostnader til Administrasjon på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Kostnadene reduseres med 4,9 mill. kroner innen 2027.

Kommunedirektørens forslag til oppdrag:

- Formalisering av tettere samarbeid mellom ulike fagområder i administrasjonen for bedre samhandling og optimal bruk av teknologi.
- Implementere KS kompetanseplattform for å systematisk følge opp kompetansetiltak og få bedre støtte til ansatte og ledere.
- Implementere Kommunikasjonsstrategien, utvikle innbygger- og ansattportaler samt et moderne telefonsystem for å forbedre kommunikasjon og tilgang til tjenester.
- Implementere mål og strategi for eiendomsforvaltningen, hvor arealeffektiv bruk av kommunale bygg inngår som et vesentlig element.

Kommunedirektørens forslag til planarbeid:

- Arbeidsgiverpolitikk. Arbeidsgiverpolitikk er de verdier, holdninger og den praksis som arbeidsgiver står for og praktiserer over for medarbeidere hver dag. Vedtatt i Bamble kommunestyre 21. juni 2012
- Digitaliseringsstrategi. En helhetlig strategi som skal være styrende for den teknologiske utviklingen. Strategien vil omfatte hvordan kunstig intelligens kan brukes til å forbedre tjenesteutvikling og beslutningsprosesser. Kommunedirektøren starter planarbeidet.
- Strategisk kompetanseplan. En helhetlig strategisk kompetanseplan som skal sikre at kommunen er godt rustet til å møte dagens og fremtidens krav til kompetanse.

Konsekvenser av kommunedirektørens forslag

Konsekvenser for brukerne

Brukerne vil oppleve tjenester som er bedre tilpasset deres behov, med mer effektiv service og enklere tilgang til informasjon og selvbetjente løsninger. Digitaliseringsstrategien gjør det mulig å benytte selvbetjeningsløsninger, som gir raskere svar og reduserer ventetid. Ansatte med riktig kompetanse vil sikre at brukerne får tjenester av god kvalitet, med fokus på respekt og likeverd.

Konsekvenser for organisering og ansatte

Arbeidsgiverpolitikken og verdigrunnlaget bidrar til et arbeidsmiljø med tydelige forventninger, som styrker trivsel og samarbeid. Digitaliseringsstrategien vil endre arbeidsmetoder ved å innføre nye verktøy som automatiserer rutineoppgaver og forbedrer beslutningsprosesser. Dette krever økt digital kompetanse og opplæring, og vil medføre endringer i arbeidsform og oppgaver for enkelte. Den strategiske kompetanseplanen sikrer at ansatte får nødvendig opplæring og utviklingsmuligheter for å møte fremtidige krav, noe som gir større trygghet og muligheter for karriereutvikling.

Konsekvenser for bygg, infrastruktur mv.

Digitaliseringsstrategien og økt digitalisering gjør at ansatte kan ha fleksible arbeidsplasser eller jobbe hjemmefra, noe som reduserer behovet for faste kontorplasser. Dette gir mulighet til å omdisponere og optimalisere bruken av kommunale bygg, slik at disse kan brukes mer effektivt ved større sambruk. Kompetanseplanen medfører behov for opplæringslokaler i eksisterende bygg.

Dokumentasjon av frie inntekter i rammetilskuddet

Vedlegg

Dokumentasjon av frie inntekter 2024 og 2025 (Grønt hefte 2025).

Bamble	2024	2025
Innbyggertilskudd	425 013	451 496
Utgiftsutjevnenende tilskudd/trekk	1 767	10 589
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	5 466	5 705
Inntektsgarantitilskudd, netto	-1 040	-1 739
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	26 624	31 896
Distriktstilskudd Sør- Norge/småkommunetilskudd	7 820	4 120
Distriktstilskudd Nord-Norge	0	0
Veksttilskudd	0	0
Storbytilskudd	0	0
Regionsentertilskudd	0	0
Skjønnstilskudd*	1 200	1 200
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	466 850	503 268
Anslag inntektsutjevnenende tilskudd/trekk fra KDD i statsbudsjettet	22 832	32 264
Skatteinntektsanslag fra KDD i statsbudsjettet	516 836	542 128
Endring rammetilskudd etter budsjettssaldering	2 207	0
Endring rammetilskudd i RNB (inkl. budsjettavtale på Stortinget)	0	0
Endring i anslag skatt/inntektsutjevning fra KDD målt mot oppr. anslag	-8 611	0
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	1 000 114	1 077 661
Oppgavekorrigering**	7 954	0
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	1 008 068	1 077 661

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Anslag prosentvis vekst relativt til fjoråret		6,9 %
Anslag på oppgavekorrigert vekst relativt til fjoråret		69 593

**) Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra statsforvalteren gjennom året inngår ikke i denne summen*

***) I Grønt hefte er korreksjonene på kommunenivå i hovedsak gjort etter samlet kostnadsnøkkel, se GH 2025 tabell 3-k.*

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2025 og endring 2024-2025.[\[1\]](#)

Bamble	2025			Endring 2024-25	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)
<i>0 år (ny)</i>	0,0024	0,9134	-214		
<i>1-5 år (ny)</i>	0,1445	0,9065	-13 891		
<i>6-12 år (ny)</i>	0,1654	0,9274	-12 350		
<i>13-15 år (ny)</i>	0,0741	0,9806	-1 478		
<i>16-22 år</i>	0,0227	1,0003	6		
<i>23-24 år (ny)</i>	0,0060	0,8988	-624		
<i>25-66 år (ny)</i>	0,1266	0,9455	-7 090		
<i>67-79 år</i>	0,0659	1,3020	20 464		
<i>80-89 år</i>	0,0633	1,2337	15 209		
<i>over 90 år</i>	0,0395	0,9151	-3 448		
<i>Basistillegg</i>	0,0217	1,0878	1 960		
<i>Sone</i>	0,0103	1,7138	7 560		
<i>Nabo</i>	0,0103	1,7062	7 479		
<i>Landbrukskriterium</i>	0,0019	0,4642	-1 047		
<i>Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia</i>	0,0081	0,8965	-862		
<i>Flyktninger uten integreringstilskudd</i>	0,0148	0,9468	-809		
<i>Dødlighet</i>	0,0442	1,0749	3 405		
<i>Lavinntekt</i>	0,0151	0,8447	-2 412		
<i>Personer med lav utdanning (ny)</i>	0,0141	1,1200	1 739		
<i>Uføre 18-49 år</i>	0,0089	1,3016	2 760		
<i>Opphopningsindeks (ny)</i>	0,0061	0,8433	-983		

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2025-2028

Aleneboende 30 - 66 år	0,0204	0,8405	-3 346		
PU over 16 år	0,0212	1,0073	159		
Aleneboende 67 år og over	0,0522	1,0440	2 363		
Sysselsatte 25-54 år heltid (ny)	0,0255	0,8035	-5 152		
Pasienter med diagnose innen rus og psykiatri (ny)	0,0148	1,0781	1 189		
Kostnadsindeks	1,0000	1,0103	10 589	0,8 %	8 822
Nto virkning statlige/private skoler			5 705		239
Sum utgiftsutjevn. mm.			16 294		9 061

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2025 (og endring 2024-25) fordelt på sektorområder.

Bamble	2025			Endr. 2024-2025	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)
Barnehage	0,1572	0,8898	-17 817	3,3 %	2 952
Administrasjon og landbruk	0,0790	0,9974	-211	3,1 %	2 256
Grunnskole	0,2334	0,9787	-5 101	0,0 %	-279
Pleie og omsorg	0,3564	1,0787	28 850	-0,7 %	206
Kommunehelse	0,0633	1,1170	7 613	3,7 %	2 627
Barnevern	0,0406	1,0465	1 944	9,2 %	3 661
Sosialtjeneste	0,0700	0,9353	-4 659	-2,1 %	-2 497
Kostnadsindeks	1,0000	1,0103	10 589	0,8 %	8 822

[1] Utgiftsbehovet som ligger til grunn for omfordelingen i utgiftsutjevningen er på 399 mrd. kr i 2025, tilsvarende en økning på 11,6 pst fra 2024-2025

Bamble kirkelige fellesråd

Kommunen yter tilskudd til drift og investeringer for Bamble kirkelige fellesråd. I 2025 er det lagt inn tilskudd på 11,98 mill. kroner. Det er lagt inn 1 mill. kroner i ramme for Fellesrådets generelle investeringer.

Fellesrådet har oversendt budsjettinnspill til kommunen, dette ligger vedlagt til kommunestyrets behandling av budsjett og økonomiplan.